

MOLEN VAN JABBEKE, 1927
© Constant PERMEKE (1886–1952)

**16.01 BEHEERSPLAN MOLEN “ VAN KERREBROECK ”
DORPSSTRAAT 88, 8490 JABBEKE**

OPDRACHTGEVER – ERFPACHTHOUDER
GEMEENTE JABBEKE
DORPSSTRAAT 3, 8490 JABBEKE
telefoon 050 . 81 02 02
e-mail gemeentehuis@jabbeke.be

BETREFT **BEHEERSPLAN MOLEN VAN KERREBROECK**
DORPSSTRAAT 88, 8490 JABBEKE
kadaster JABBEKE, 1e afdeling, sectie A, nr. 885^f (885ⁿ & 885^m/deel)

BESCHERMING als MONUMENT :
besluit Besluit nummer 0114
nummer(s) 4.01/31012/714.1 / OW000667
beschermd monument bij KB d.d. 4 april 1944

ONTWERPER
architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
contact ir. arch. Freddy DE SCHACHT
POEKSTRAAT 1, 8755 RUISELEDE
telefoon 051 . 68 96 75
e mail freddy.de.schacht@skynet.be
orde architecten provincie West – Vlaanderen

BEHEERSPLAN d.d. 15 mei 2017

0. INHOUDSTAFEL

1.	IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED	3
1.1.	AANLEIDING EN DOEL VOOR DE OPMAAK VAN HET BEHEERSPLAN	3
1.2.	IDENTIFICATIE	3
1.3.	AFBAKENING zie bijlage 1	4
1.4.	EIGENDOMSITUATIE	5
1.5.	ALGEMENE FOTO'S VAN HET GOED IN ZIJN CONTEXT	6
1.6.	JURIDISCHE TOESTAND	9
2.	HISTORISCHE NOTA	18
2.1.	KAARTENANALYSE	18
2.2.	HISTORISCHE PLANNENANALYSE	32
2.3.	BEELDMATERIAAL	34
2.4.	BOUWHISTORISCHE ANALYSE	40
2.4.1.	MOLENS TE JABBEKE	40
2.4.2.	MOLEN VAN KERREBROECK, Jabbeke, West-Vlaanderen	45
2.5.	SYSTEMATISCHE BOUWHISTORISCHE OPNAME	52
3.	BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN	54
3.1.	ALGEMENE BESCHRIJVING, TYPERING EN RUIMTELIJKE CONTEXT	54
3.2.	BESCHRIJVING VAN DE VERSCHILLENDE ERFGOEDELEMENTEN	55
4.	BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN	99
4.1.	ARTISTIEKE & ESTHETISCHE WAARDE	99
4.2.	OUDEHEIDKUNDIGE & HISTORISCHE WAARDE	100
4.3.	ZELDZAAMHEID, GAAFHEID, AUTHENTICITEIT, REPRESENTATIVITEIT CONTEXTWAARDE, ENSEMBLEWAARDE & TECHNISCHE WAARDE	100
5.	ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER	101
5.1.	HOOFDDOELSTELLINGEN	102
5.1.1.	BEHEER EN BEHOUD VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK vóór RESTAURATIE	102
5.1.2.	FASE 1 : MOLENTECHNISCHE ONTMANTELING	102
5.1.3.	FASE 2 : BOUWTECHNISCHE RESTAURATIE van de MOLEN VAN KERREBROECK	103
5.1.4.	FASE 3 : MOLENTECHNISCHE RESTAURATIE / CONSERVATIE (MUSEALE OPSTELLING)	104
5.1.5.	BEHEER EN BEHOUD van de MOLEN VAN KERREBROECK na RESTAURATIE	104
5.2.	NEVENDOELSTELLINGEN	105
5.2.1.	BEHEER EN BEHOUD van de CROSSLEY DIESELMOTOR	105
5.2.2.	HERBESTEMMING	105
5.2.3.	OMGEVINGSAANLEG & TOEGANKELIJKHEID VAN DE MOLENSITE	106
5.2.4.	BEHEER EN BEHOUD van eventuele ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN	106
5.2.5.	TOERISTISCHE ONTSLUITING VAN DE MOLEN	106
5.2.6.	EDUCATIEVE ONTSLUITING VAN DE MOLEN	108
5.2.7.	INTEGRATIE VAN KUNSTWERKEN	109
5.3.	AANVRAAG TOT ERKENNING ALS ZEN - ERFGOED (zonder economisch nut)	110
6.	OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN	111
6.1.	WERKZAAMHEDEN OP KORTE TERMIJN : TOTAALRESTAURATIE	111
6.2.	WERKZAAMHEDEN OP LANGE TERMIJN : ONDERHOUD	116
7.	MANIER EN TIJDSTIP VAN OPVOLGING	124
8.	BIJLAGEN	127

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 3/127

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED

1.1. AANLEIDING EN DOEL VOOR DE OPMAAK VAN HET BEHEERSPLAN

Sedert 1 januari 2015 is het nieuwe onroerenderfgoeddecreet (*) van kracht, dat heel wat meer voorwaarden inhoudt betreffende het beheer van een monument.

(*) wetgeving : BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING VAN 16 mei 2014 BETREFFENDE DE UITVOERING VAN HET ONROERENDERFGOEDDECREET VAN 12 juli 2013, BS 27 oktober 2014 (Onroerend erfgoed besluit – van toepassing sedert 1 januari 2015)

Het gemeentebestuur Jabbeke heeft beslist om een beheersplan op te laten maken overeenkomstig de bepalingen van dit nieuwe decreet : om in aanmerking te komen voor een verhoogde erfgoedpremie volgens de standaardprocedure of bijzondere procedure, is een goedgekeurd beheersplan nodig.

Dit beheersplan omvat ook de aanvraag tot erkenning als ZEN-erfgoed. **zie bijlage 4**
cfr. 5.3. AANVRAAG TOT ERKENNING ALS ZEN – ERFGOED

1.2. IDENTIFICATIE

GROOTSCHALIG REFERENTIE BESTAND (GRB)

Administratief Perceel

Gemeente : 8490 JABBEKE
Adres : DORPSSTRAAT 88+
Afdeling : 1
Sectie : A
Perceel : 885R (885N & 885M/deel)
Capakey : 31012A0885/00R000

Gebouw

Huisnummer : 88x
Type : hoofdgebouw
Datum opname :

ERFGOED

beschermde monument : stenen windmolen MOLEN VAN KERREBROECK

Besluit : Besluit nummer 0114
Nummer(s) : 4.01/31012/714.1 / OW000667
Datum Definitief Besluit : 4-apr-1944
Datum Ontwerp van Lijst : -
Datum Publicatie Staatsblad : 4-dec-1990
Datum Wijziging / Vernietiging / Opheffing : -
Type : Monument
Het goed is niet opgenomen in een beschermd dorpsgezicht.

BESCHERMINGSBESLUIT

zie bijlage 6

Op 4 april 1944 is de windmolen te Jabbeke, samen met een achttal andere windmolens in de provincie West-Vlaanderen (houten windmolens te Aalbeke, Anzegem, Bredene, Poelvoorde - Wingene en Zwevegem én de stenen windmolens 'Kadzandmolen' te Rumbekke en te Sint-Denijs) als Monument gerangschikt, overeenkomstig de wet van 7 augustus 1931, om reden van hun artistieke, oudheidkundige, historische en esthetische waarde.

Meer informatie over de toestand van de Molen Van Kerrebroeck op die datum is niet opgenomen in het Beschermingsbesluit d.d. 4 april 1944.
Er is ook geen inhoudelijk dossier toegevoegd bij het Beschermingsbesluit.

INVENTARIS VAN HET BOUWKUNDIG ERFGOED

zie bijlage 7

STENEN ROMP van MOLEN VAN KERREBROECK (ID:88732)

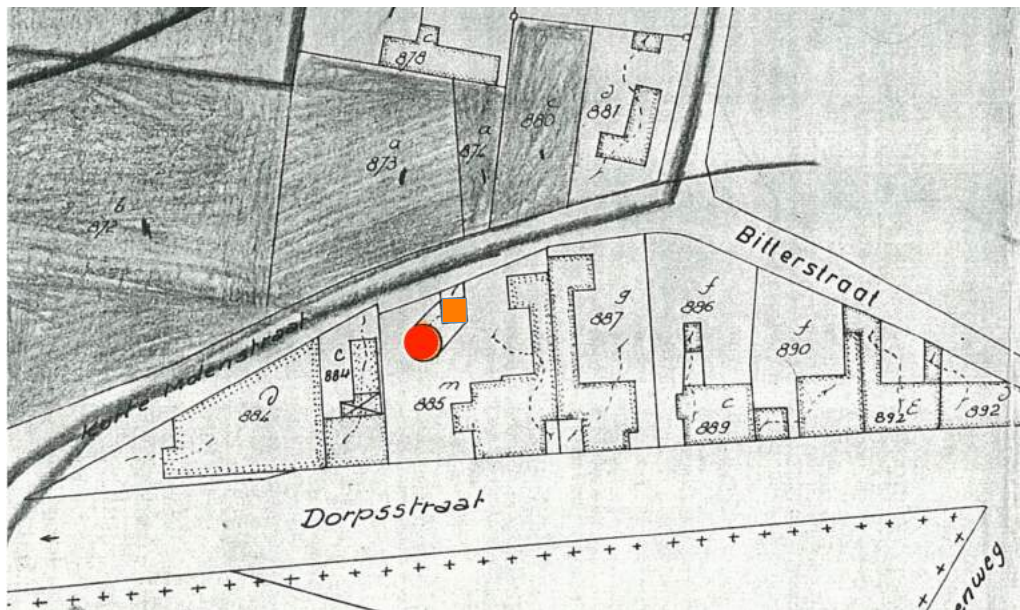
1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 4/127

1.3. AFBAKENING

zie bijlage 1

De afbakening van het beheersplan stemt overeen met de omlijning van het beschermd monument, de Molen Van Kerrebroeck (het gebouw zelf), aangevuld met een aansluitende niet-beschermd zone : het bijgebouw met de dieselmotor.

Het bijgebouw, waarin de Crossley dieselmotor d.d. 1961 is opgesteld, staat niet ingekleurd op het beschermingsplan en is dus niet mee beschermd. De dieselmotor heeft wel degelijk contextuele erfgoedwaarde, samen met de omkasting over de riemen van de molenrump naar de dieselmotor. Het valt niet te ontkennen dat deze dieselmotor onlosmakelijk deel uitmaakt van dit industriële erfgoed : de motor is met riemen verbonden met de molen en zorgde alzo voor de mechanische aandrijving.

afb. 1.1 © Onroerend Erfgoed
bron plan behorende bij het beschermingsbesluit d.d. 04.04.1944
VAN KERREBROECKMOLEN (1944), BESCHERMD ALS MONUMENT

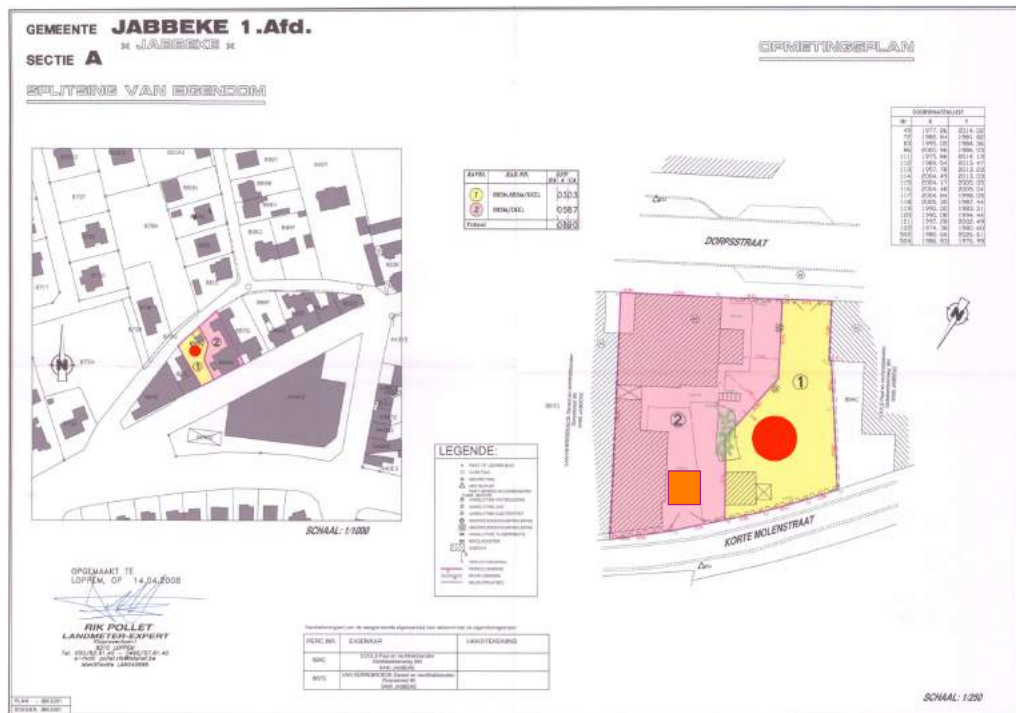
afb. 1.2 © Geoportaal Onroerend Erfgoed
afbakening beschermd monument = de Molen Van Kerrebroeck (rood)
waardevolle, maar niet-beschermd dieselmotor met behuizing (oranje)
afbakening beheersplan = Molen Van Kerrebroeck + motor met behuizing

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 5/127

1.4. EIGENDOMSSITUATIE

afb. 1.3 © KADASTER (<http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>)

afb. 1.4 © ARCHIEF gemeente JABBEKE
bron kadaster JABBEKE, afdeling 1, sectie A, nr. 885N & 885M/deel landmeter – expert RIK POLLET

DE SITE (gele oppervlakte) VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK (rode stip) EN DE DIESELMOTOR MET BEHUUZING (oranje vierkant) IS OP HEDEN IN ERFPACHT VAN HET GEMEENTEBESTUUR JABBEKE TOT 29.02.2035; HET IS DE WENS VAN DE GEMEENTE OM DE MOLEN IN VOLLE EIGENDOM TE VERWERVEN.

links splitsing van eigendom, noordpijl naar boven
rechts opmetingsplan noordpijl schuin naar onder

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 6/127

1.5. ALGEMENE FOTO'S VAN HET GOED IN ZIJN CONTEXT

afb. 1.5 © Geoportaal Onroerend Erfgoed
LUCHTFOTO 2012, noorden naar boven
De bebouwing ten noord – westen van de molen Van Kerrebroeck is
behoorlijk toegenomen in een tijdspanne van 30 jaar

afb. 1.6 © Google Earth
links **AANZICHT MOLEN VANUIT DE DORPSSTRAAT**
rechts **AANZICHT MOLEN VANUIT DE KORTE MOLENSTRAAT**

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 7/127

afb. 1.7 © Kaarten, Apple
MOLEN VAN KERREBROECK IN ZIJN ONMIDDELIJKE OMGEVING vanuit NO (boven) en Z (onder)

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 8/127

afb. 1.8 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
MOLEN VAN KERREBROECK IN ZIJN ONMIDDELLIJKE OMGEVING

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 9/127

afb. 1.9 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
WAARDEVOLLE, MAAR NIET-BESCHERMEDE DIESELMOTOR MET BEHUIZING

1.6. JURIDISCHE TOESTAND

GEWESTPLAN BRUGGE - OOSTKUST

Oorspronkelijk gewestplan

De vaststelling van het gewestplan ' Brugge – Oostkust ', waarin Jabbeke gelegen is, gebeurde bij KB van 07.04.1977. De hoofdlijnen van de ruimtelijke structuur werden vastgelegd in het gewestplan. Jabbeke bestaat vooral uit woongebied, woonuitbreidingsgebied en een aantal woonparken. Verder ziet men dat ook een aantal linten zijn ingekleurd als woongebied met landelijk karakter. Het gaat hier om uitlopers van de verschillende kernen, maar ook om linten langs de Gistelsteenweg, Bekegemstraat en Stationstraat. Alle woongebieden zijn reeds in gebruik, alle woonuitbreidingsgebieden zijn reeds aangesneden of aan aansnijding toe. Men heeft in deze gebieden echter nog wel heel wat vrijliggende bouwpercelen.

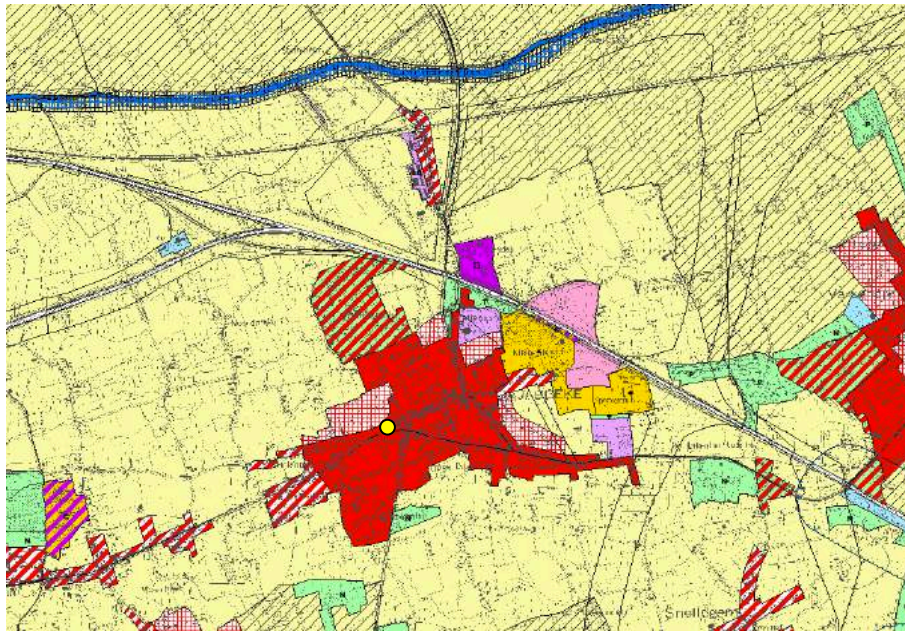
Wijziging gewestplan

Het gewestplan werd aangepast in 1996 (Besluit van de Vlaamse regering 19.09.1996).

Enkele opmerkelijke veranderingen zijn :

- De tracés van de verbinding van de A18-N49 en van de ringweg van Jabbeke werden geschrapt, terwijl de autosnelweg richting Frankrijk en de N377 effectief werden gerealiseerd;
- De bedrijvigheidszone langs het kanaal werd geschrapt. In de plaats kwamen er zones langs de Gistelsteenweg en de Stationstraat (nabestemming van een militair domein). Deze zones zijn echter veel beperkter van oppervlakte;
- De ontginningszone langs de snelweg heeft als nabestemming verblijfsrecreatie (Klein Strand) gekregen. Aansluitend is een zone voor dagrecreatie (sportcentrum Jabbeke) gecreëerd.

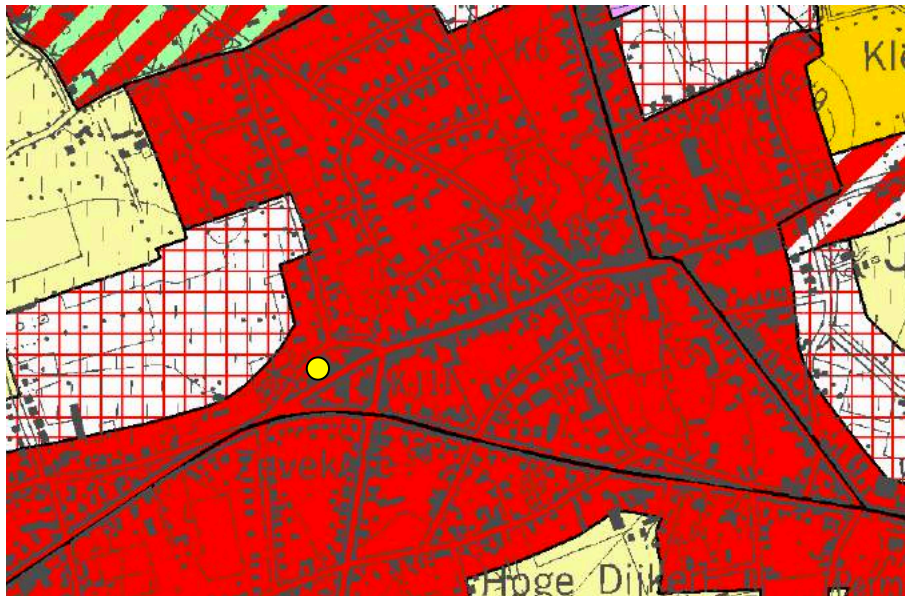
1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 10/127

afb. 1.10 © Geopunt Vlaanderen
bron : Gewestplan Brugge - Oostkust (KB 07.04.1977, wijziging 19.09.1996)
JABBEKE EN OMSTREKEN.
MOLEN VAN KERREBROECK IS GELEGEN IN HET WOONGEBIED. (gele stip)

legende GEWESTPLAN

●	molen Van Kerrebroeck	■	recreatiegebieden
■	woongebieden	■	natuurgebieden
■	woonuitbreidingsgebieden	■	dienstverleningsgebieden
■	woongebied met landelijk karakter	■	ambachtelijke bedrijven en kmo's
■	woonparken	■	milieubelastende industrieën
■	agrarische gebieden		

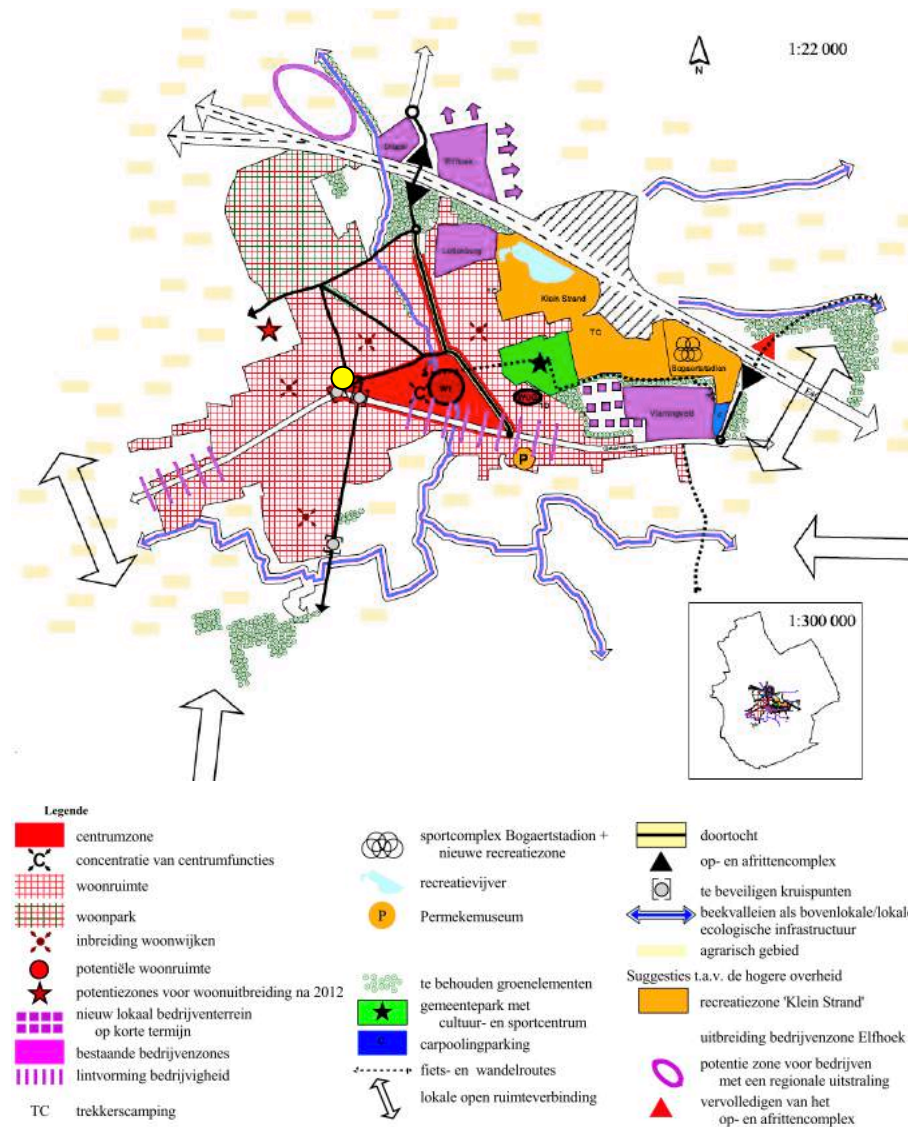
afb. 1.11 © Geopunt Vlaanderen
bron : Gewestplan Brugge - Oostkust (KB 07.04.1977, wijziging 19.09.1996)
JABBEKE
MOLEN VAN KERREBROECK IS GELEGEN IN HET WOONGEBIED. (gele stip)

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 11/127

PROVINCIALE RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN : nihil

ALGEMEEN PLAN VAN AANLEG (APA) : nihil

GRS JABBEKE (gemeentelijk ruimtelijk structuurplan)

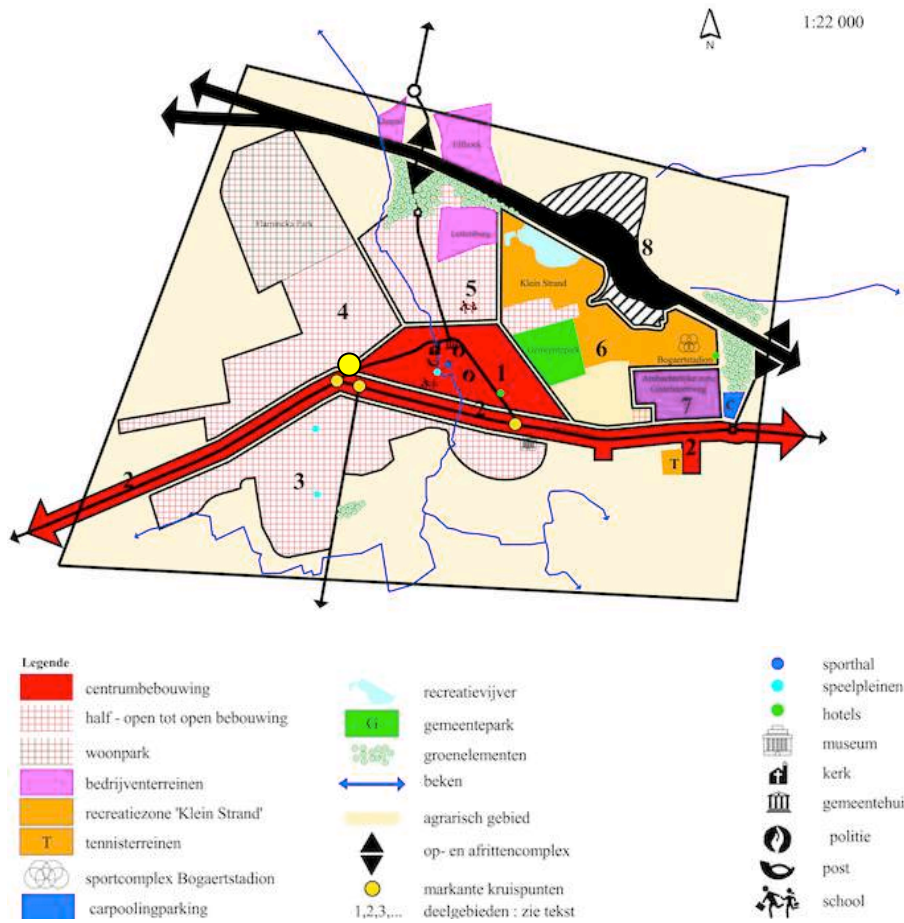
afb. 1.12 © GRS JABBEKE, RICHTINGGEVEND GEDEELTE, KAART RG 17
GEWENSTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VAN HET STRUCTUURONDERSTEUNEND HOOFDDORP JABBEKE
MOLEN VAN KERREBROECK (gele stip) IS GELEGEN IN " CENTRUMZONE " (rood)

De Molen Van Kerrebroeck is gelegen in de rode "centrumzone". In het GRS is geen specifieke informatie over of doelstelling opgenomen voor de Molen Van Kerrebroeck.

Wel wordt algemeen de gewenste toeristisch - recreatieve structuur opgesteld : het promoten van het toeristische aanbod binnen Jabbeke moet overwogen worden, o.a.. het bestaande aanbod aan routes, karakteristieke kernen, kasteelparken en bezienswaardigheden (historisch patrimonium).
cfr. 5.2. NEVENDOELSTELLINGEN

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 12/127

GRS JABBEKE (gemeentelijk ruimtelijk structuurplan)

afb. 1.13 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE, KAART IG 17
HOOFDKERN JABBEKE met aanduiding MOLEN VAN KERREBROECK (grote gele stip)

- 1 Het (historisch) functionele en ruimtelijke centrum
- 2 Een strip van lintbebouwing strekt zich uit langs de Gistelsteenweg
- 3 De zuidelijke woonuitbreiding
- 4 De recentere NW woonuitbreiding met aansluitend het Flamincka woonpark
- 5 De heterogene noordoostelijke zone
- 6 De recreatieve zone "Klein Strand", de sportterreinen en een ingesloten agrarisch gebied met verspreide bebouwing
- 7 De 'ambachtelijke zone Gistelsteenweg'
- 8 De A10-A18 met toegangscomplexen, rustplaatsen voor automobilisten en bedrijven met een regionaal karakter

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 13/127

BIJZONDERE PLANNEN VAN AANLEG (BPA)

Verspreid over het grondgebied heeft de gemeente Jabbeke een aantal BPA's opgemaakt. Hierna een overzicht van de goedgekeurde en in opmaak zijnde BPA's in de hoofdkern Jabbeke (situatie d.d. mei 2008).

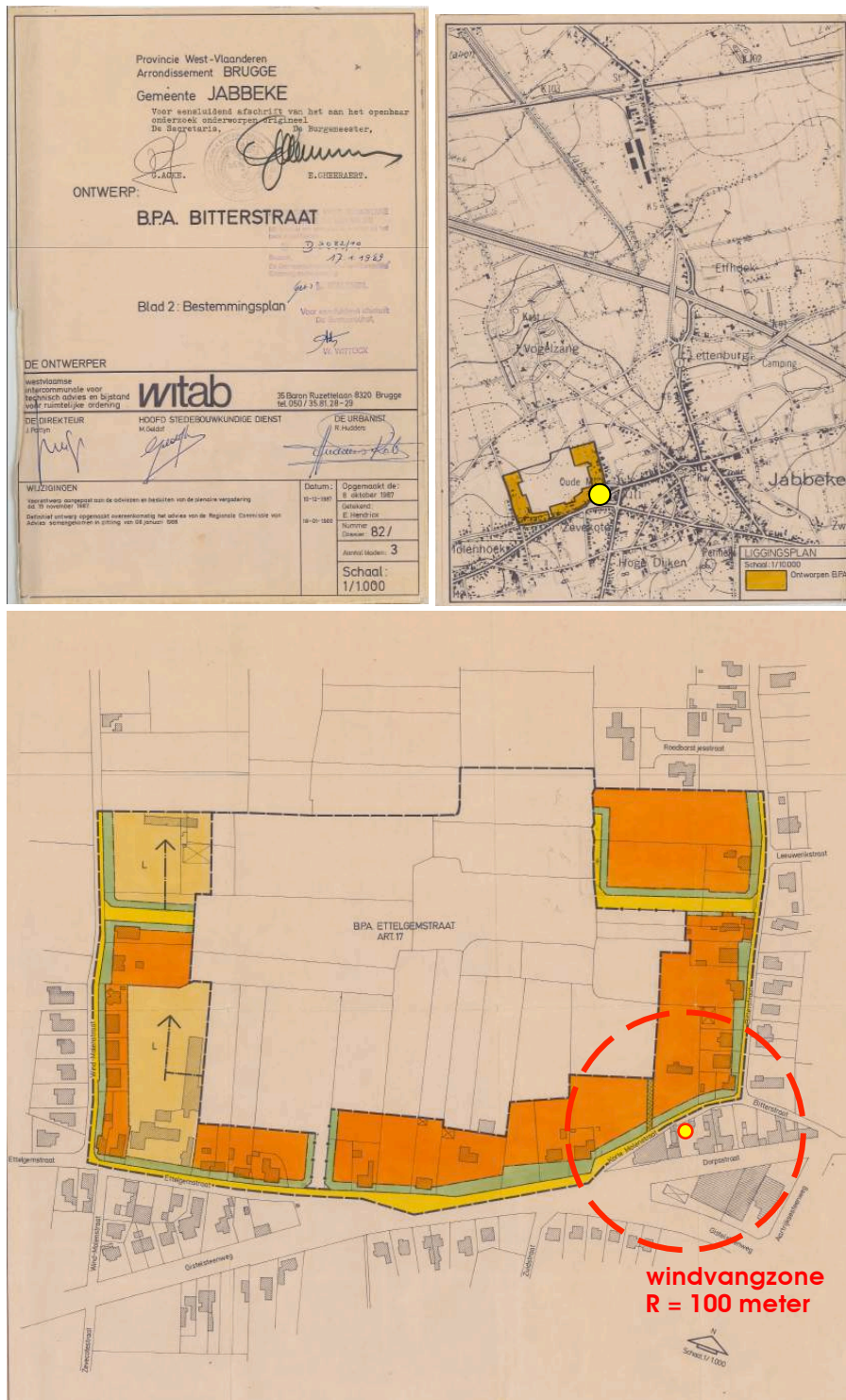
afb. 1.14 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE, KAART IG 39
OVERZICHT BPA's met aanduiding MOLEN VAN KERREBROECK (gele stip)

Ten noordwesten van de molen zijn er 2 BPA's goedgekeurd :

- BPA BITTERSTRAAT
- BPA ETTELGEMSTRAAT

Deze BPA-plannen worden hierna opgenomen met betrekking tot het onderzoek van de windvang binnen een perimeter met straal 100 meter rondom de molenromp.

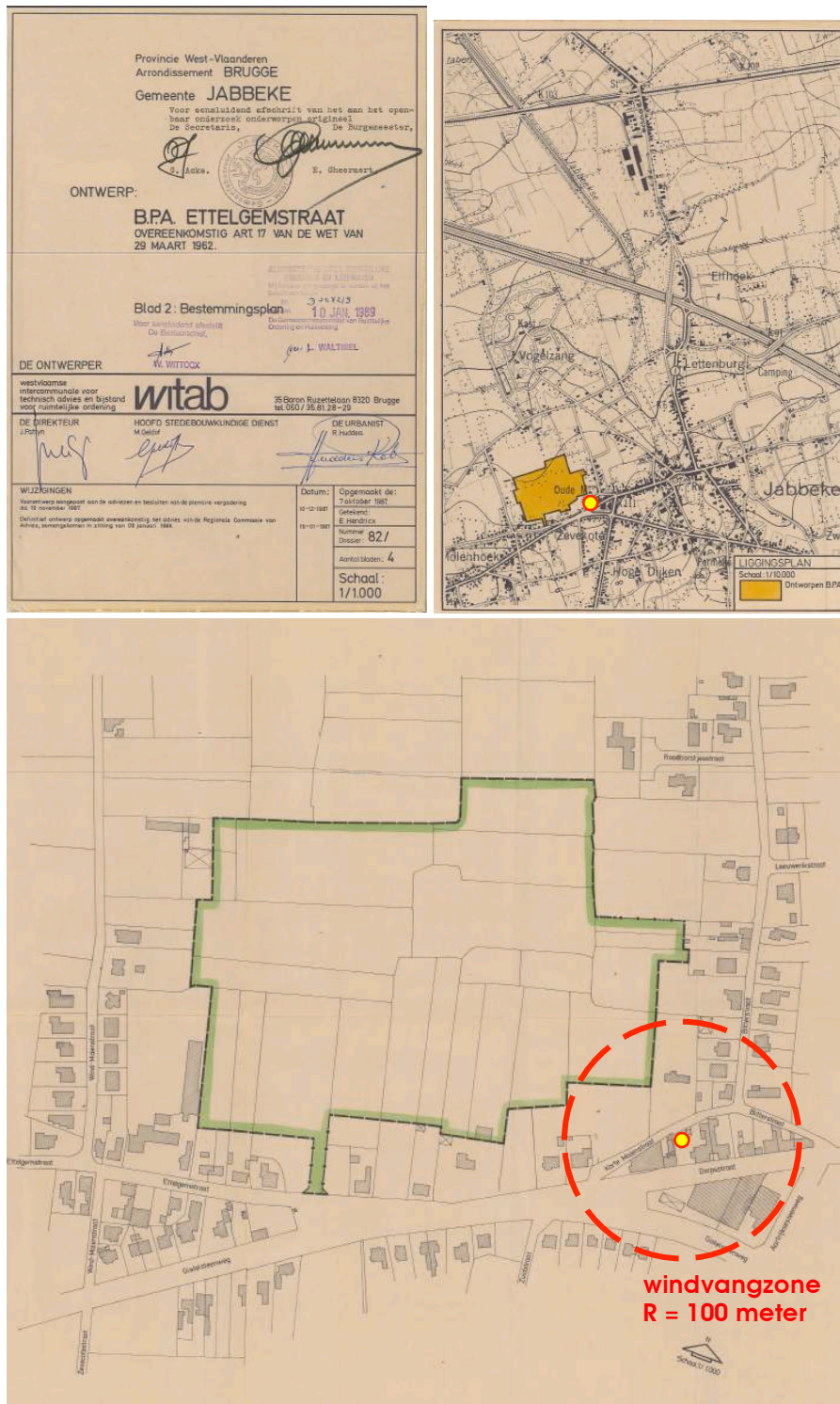
1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 14/127

afb. 1.15 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE
BPA BITTERSTRAAT, ten NW van de Molen Van Kerrebroeck
met aanduiding van de windvangzone, een perimeter van 100 m rond de molen

links **PLANHOOFDING**
rechts **LIGGING IN JABBEKE**
onder **PLAN**

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 15/127

afb. 1.16 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE
**BPA ETELGEMSTRAAT, ten NW van de Molen Van Kerrebroeck
met aanduiding van de windvangzone, een perimeter van 100 m rond de molen**

links **PLANHOOFDING**
rechts **LIGGING IN JABBEKE**
onder **PLAN**

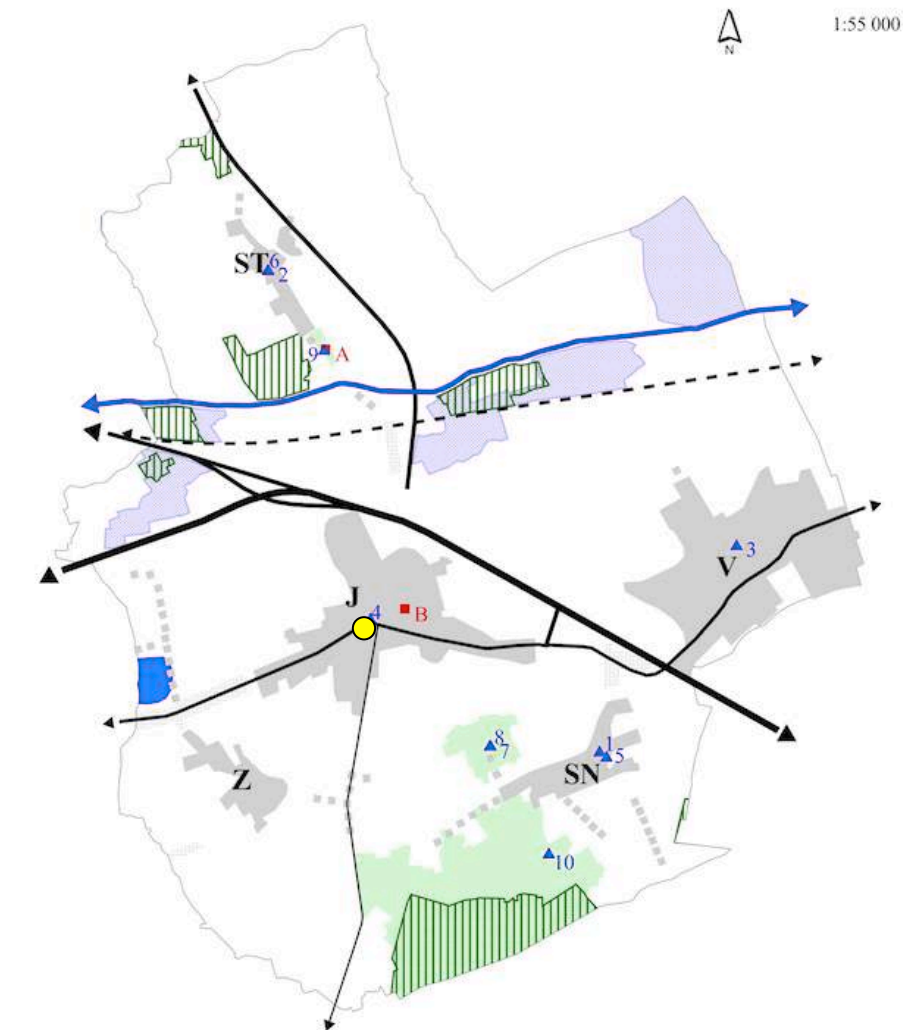
binnen de groene omlijning :
**ZONE BESTEMD VOOR GEGROEPEERDE BOUW VAN VOLKSWONINGEN OF KLEINE LAND-
EIGENDOMMEN (overeenkomstig art. 17 van de wet op de stedenbouw)**

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 16/127

GEKLASSEERDE MONUMENTEN, DORPSGEZICHTEN EN LANDSCHAPPEN JABBEKE

In groot Jabbeke zijn tot op heden 10 monumenten, 2 dorpsgezichten en 1 landschap geklasseerd, waarvan in Jabbeke centrum :

monument	Stenen windmolen (4) (gele stip)	KB 04.04.1944
dorpsgezicht	Dorpsstraat 13 (Hoekhuis Café Saint-Hubert) (B)	MB 11.05.1994

- legende**
- ▲ geklasseerde monumenten
 - geklasseerde dorpsgezichten
 - geklasseerde landschappen
 - vogelrichtlijngebieden
 - habitatrictlijngebieden

afb. 1.17 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE, KAART IG 40
**GEKLASSEERDE MONUMENTEN, DORPSGEZICHTEN & LANDSCHAPPEN
VOGEL- & HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN
met aanduiding MOLEN VAN KERREBROECK (gele stip)**

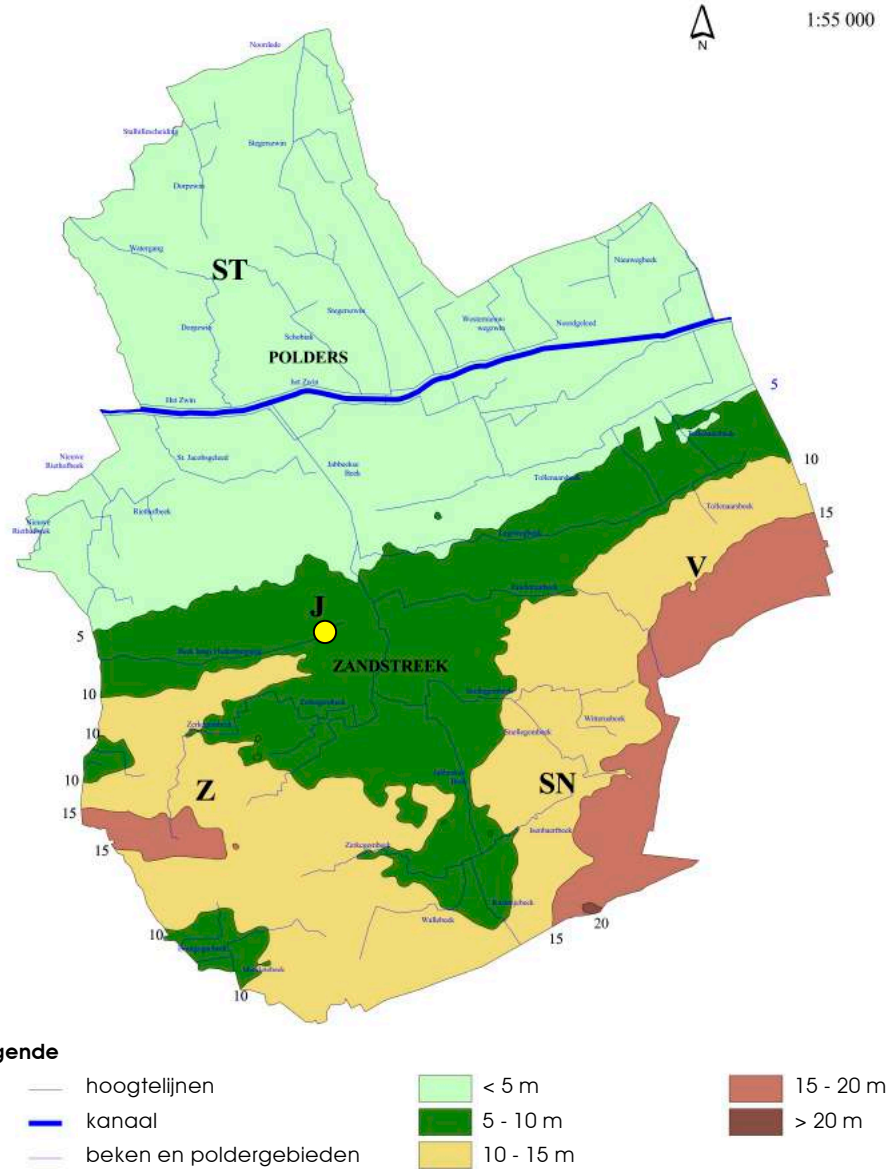
- J JABBEKE
- SN SNELLESEM
- ST STALHILLE
- V VARSENARE
- Z ZERKEGEM

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED : blz. 17/127

FYSISCH SYSTEEM

hoogtelijnen & waterwegen

met betrekking tot de diepsondering en fundering van de Molen Van Kerrebroeck

afb. 1.18 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE, KAART IG 6

FYSISCH SYSTEEM
met aanduiding MOLEN VAN KERREBROECK (gele stip) in de ZANDSTREEK

- J JABBEKE
- SN SNELLESEM
- ST STALHILLE
- V VARSENARE
- Z ZERKEGEM

2. HISTORISCHE NOTA

2.1. KAARTENANALYSE

de vroege geschiedenis

Jabbeke heeft zijn wortels in de verre geschiedenis. Het dorp komt al voor op de kaart van Boudewijn de Ijzeren (863 – 867). Enkele jaren zetelde de Raad van de Brugse Vrije in de gemeente. Reeds in de twaalfde eeuw werd op deze plek een Romaanse kruiskerk gebouwd. De geuzen verwoestten de kerk in 1579 en in 1684 werd het dorp door de Franse troepen platgebrand. Verschillende historische monumenten getuigen van de rijke geschiedenis van de gemeente.

Van de glorie der oude windmolens of van de zwaaiende wieken is er te Jabbeke maar weinig meer overgebleven. Slechts de onttakelde Molen Van Kerrebroeck staat nu nog op heden verminkt te treuren om een groot verleden.

Op de historische plannen zijn meestal 2 windmolens te zien :

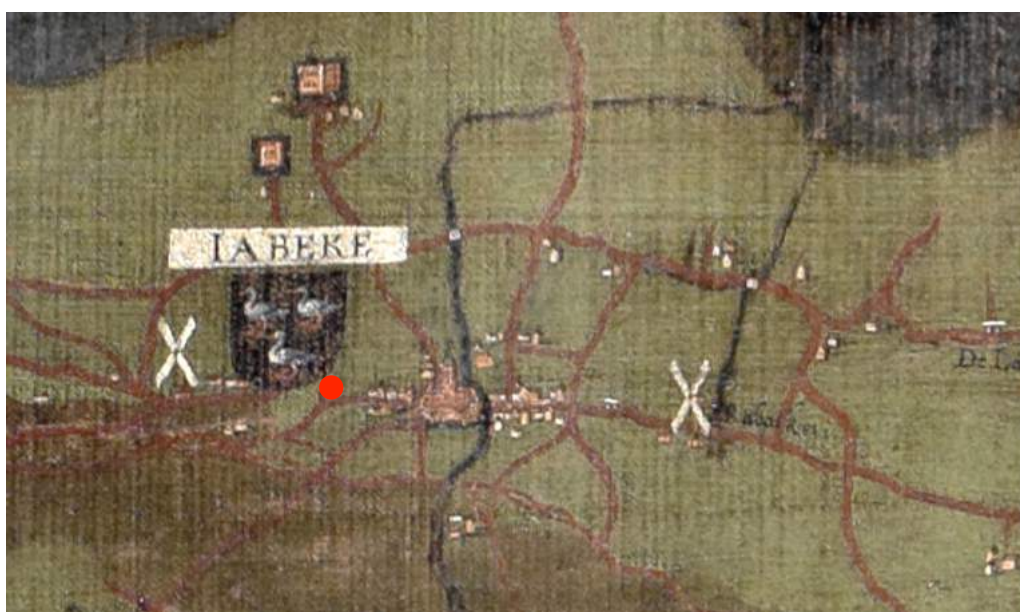
- **ten oosten van de kerk van Jabbeke**
(Varsenareweg → Stationsstraat 8)
Oostmolen = Grooten Molen (Ferraris 1777) & reeds verdwenen / verhuisd vóór 1829 (wel nog Grote Molenhoek genaamd) en wordt Molen Rommel
Molen Rommel = Le Petit Moulin (Vandermaelen 1846) én wordt Molen Van Kerrebroeck in 1848, in 1910 gesloopt om molen op te metsen (Molen Rommel verhuisd in 1910 naar Bredene, wordt er Molen Hollevoet en is omgewaaid in 1951.)
- **ten westen van de kerk van Jabbeke**
(Ettelgemsestraat 20)
Westmolen = Jabeke meulen (Ferraris 1777) = Kleine Molen (1829) = Grand Moulin (Vandermaelen 1846) = Molen Demonie = Molen Acke

Op de historische plannen staat dus wel een staakmolen in de " Dorpsstraat " of zijn verlengde de " Ettelgemsestraat ", doch niet ter plaatse van de huidige standplaats van de Molen Van Kerrebroeck. Dit is logisch want **de Molen Van Kerrebroeck is pas in 1848 als staakmolen opgericht**. Het betreft dus telkens de Westmolen.

Deze historische kaarten zijn belangrijk om de Molen Van Kerrebroeck te schetsen in de geschiedenis van de (verdwenen) windmolens in de onmiddellijke omgeving. De Molen Van Kerrebroeck wordt daarom toch op de hiernavolgende historische kaarten met een rode stip aangeduid, voor een beter begrip.

cfr. 2.4. BOUWHISTORISCHE ANALYSE.

± 1570 **PIETER POURBUS**
HERALDISCHE (of grote) KAART VAN HET BRUGSE VRIJE

afb. 2.1
bron

boven
onder

© foto Hugo Maertens Bruges

± 1570 : PIETER POURBUS

HERALDISCHE (of grote) KAART VAN HET BRUGSE VRIJE

GEBIED VAN JABEKE TOT BRUGGE

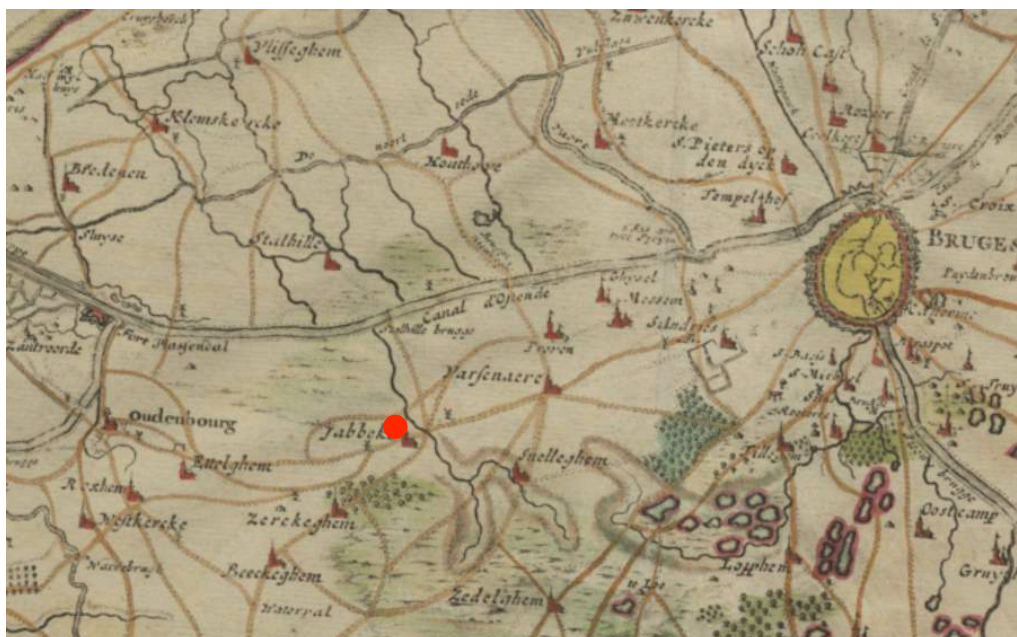
JABEKE (& WAPENSCHILD)

TEN WESTEN (links) VAN DE KERK VAN JABBEKE ZIET U HIER AL DE WESTMOLEN,

TEN OOSTEN (rechts) DE OOSTMOLEN

met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

1712 FRICKX, Carte des Pays - Bas

afb. 2.2
boven
onder

© Geoportaal Onroerend Erfgoed
1712 : FRICKX, Carte des Pays-Bas
GEBIED VAN ZANDVOORDE TOT BRUGES
JABBEKE

OP DE OUDE VERBINDINGSWEG TUSSEN BRUGGE EN OUDENBURG, WAAROP JABBEKE IS ONTSTAAN, STONDEN EERTIJD DRIE MOLENS
JABBEKE WAS EEN CENTRUM VAN EEN BLOEIENDE LANDBOUWUITBATING
ten westen (links) van de kerk ziet u hier de WESTMOLEN
ten oosten (rechts) van de kerk ziet u hier de OOSTMOLEN
met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 21/127

1777 FERRARIS

Om militaire redenen werd het landschap van de zuidelijke Nederlanden door graaf de Ferraris in kaart gebracht. Voor Jabbeke toont deze kaart anno 1777 :

- De geürbaniseerde gebieden waren een fractie van de huidige bebouwde oppervlakte
- Tal van lokale wegen alsook de hoofdwegen waren afgezoomd met hagen
- In de zandstreek waren bijna alle percelen afgezoomd door een perceelsrand-begroeiing
- Vele boerderijen hadden een boomgaard en walgracht
- Op de overgangszone van polder naar bulkenlandschap kwamen tal van bospercelen voor
- Op de dekzandrug was het bulkenlandschap gekenmerkt door grotere perceellering, plaatselijk kwamen kouters voor
- In het zuiden van de gemeente lag een bosgordel (rond Vloethemveld), in de nabije omgeving kwamen tal van veldgebieden voor
- Het kanaal Oostende - Gent was reeds gegraven
- De hoofdweg tussen Brugge – Varsenare – Jabbeke - Oudenburg had een andere loop dan de huidige Gistelsteenweg.

afb. 2.3 © Geoportaal Onroerend Erfgoed
1777 : FERRARIS, Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik
blad 14 A

boven
onder

JABBEKE
DETAIL JABBEKE, VAN JABBEKE MEULEN TOT AAN DE KERK & KERKHOF
ten westen (links) van de kerk ziet u hier de WESTMOLEN OF JABBEKE MEULEN,
ten oosten (rechts) de OOSTMOLEN of GROOTEN MOLEN.
met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

1829 KAART ARCHIEF GEMEENTE JABBEKE

afb. 2.4 © ARCHIEF gemeente JABBEKE
1829 **TWEE INTERESSANTE NAMEN** (nauwelijks leesbaar) :
DE GROTE MOLENHOEK EN DE KLEINE MOLENHOEK. DE KLEINE MOLENHOEK STOND BIJGESCHREVEN OP DE PLAATS WAAR DE MOLENS VAN KERREBROECK EN DEZE VAN DE TEMPELIERS (Westmolen) STOND. DE GROTE MOLENHOEK LAG LANGS DE ZANDSTRAAT AAN DE OOSTKANT VAN JABBEKE; AAN DE OOSTZIJDE VAN DE KERK, ROND DE GROTE MOLEN. (ook te zien bij Ferraris) met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

belangrijke opmerking : (in de literatuur wordt vermoedelijk deze kaart bedoeld)

Het archief van de gemeente Jabbeke is overgedragen aan het Rijksarchief Brugge waar zich diverse niet-geïntariseerde stukken bevinden :

Gemeente Jabbeke

Titel toegang	Jabbeke / L. Van Werveke.
In	Inventarissen van gemeentearchieven, deel I, p. 13.
Identificatie van de toegang	INV 30/7
Archiefbewaarplaats	Rijksarchief te Brugge
Datering	1692 - 1825
Gevonden inventarisnummers	4
	1. Landboek, 1692., 1692-1692
	2. Beweging der bevolking 1824, 1825, 1824-1825
	3. Bureel van Weldadigheid. Staat van goederen en inkomsten, 1818
	4. Ongeordend

1841 ATLAS DER BUURTWEGEN

afb. 2.5

boven
onder

© Geoportaal Onroerend Erfgoed
1841 : ATLAS DER BUURTWEGEN

JABBEKE

DETAIL JABBEKE, JABBEKE MEULEN TOT AAN DE KERK

TEN WESTEN (links) VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK : DE WESTMOLEN

TEN OOSTEN (rechtsboven) VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK : DE KLEINE MOLEN

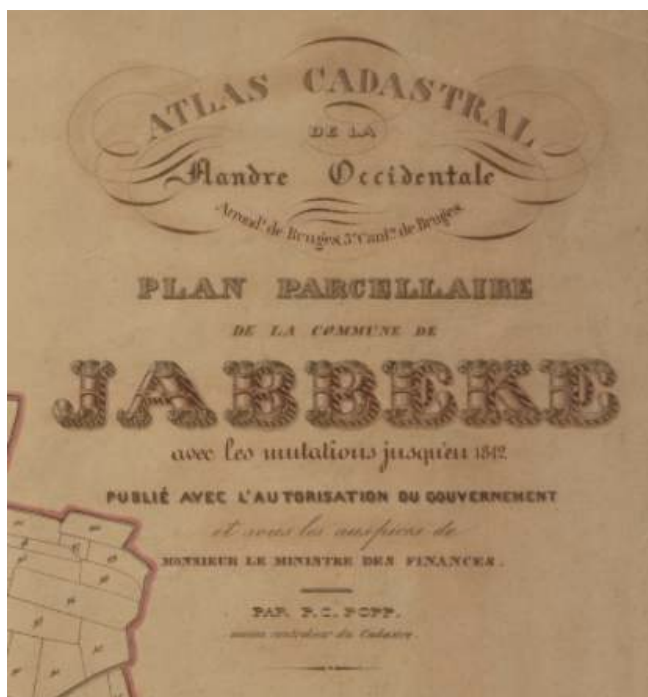
met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 24/127

1842 POPP, Atlas cadastral parcellaire de la Belgique

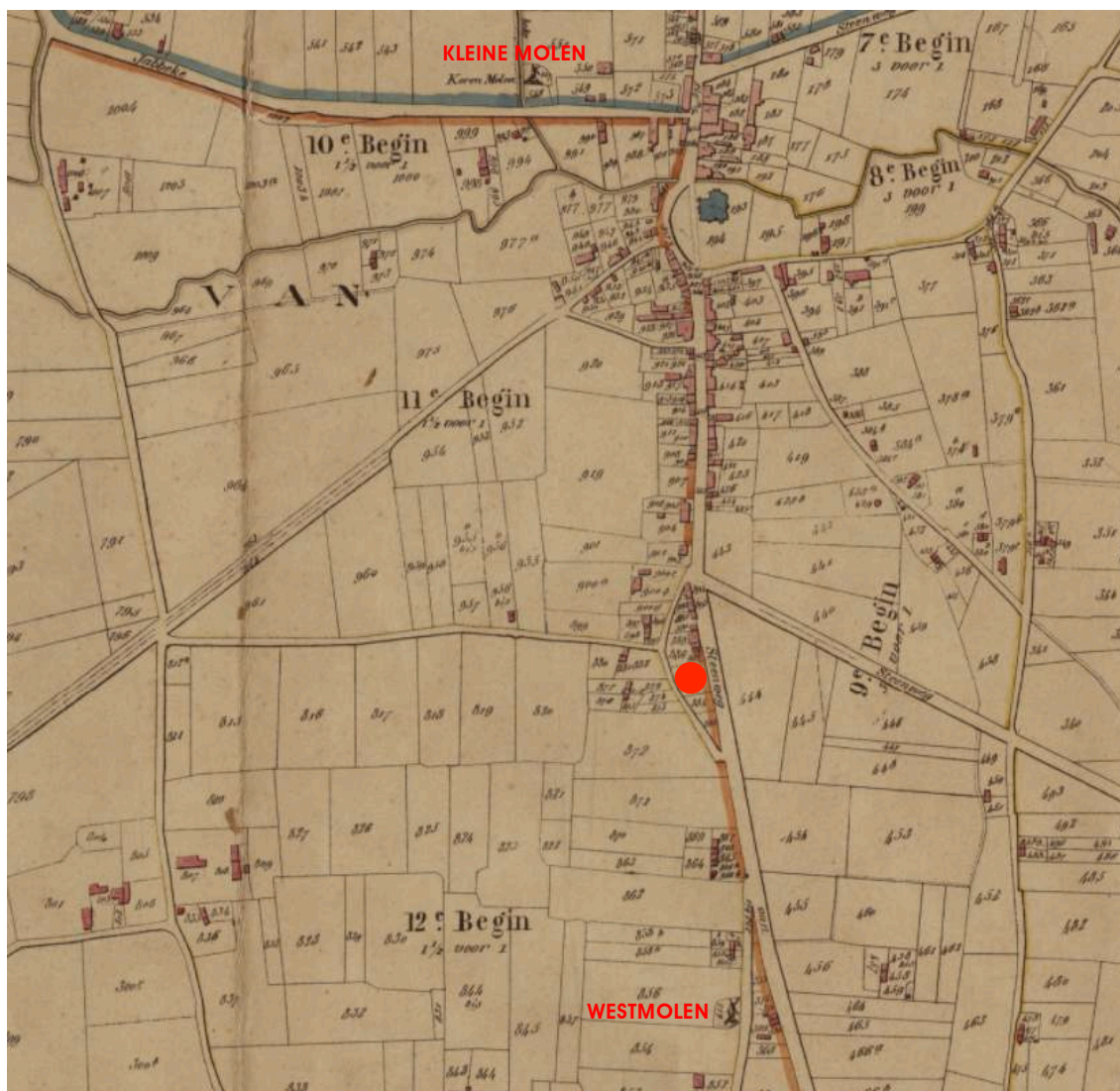

afb. 2.6 © Geoportaal Onroerend Erfgoed
1842 : POPP, ATLAS CADASTRAL PARCELLAIRE DE LA BELGIQUE
TEN WESTEN (links) **VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK : DE WESTMOLEN**
TEN OOSTEN (rechtsboven) **VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK : DE KLEINE MOLEN**
met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

afb. 2.7 © Koninklijke Bibliotheek van België
1842 : POPP, ATLAS CADASTRAL PARCELLAIRE DE LA BELGIQUE
HOOFDING PLAN PARCELLAIRE de la commune de JABBEKE

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 25/127

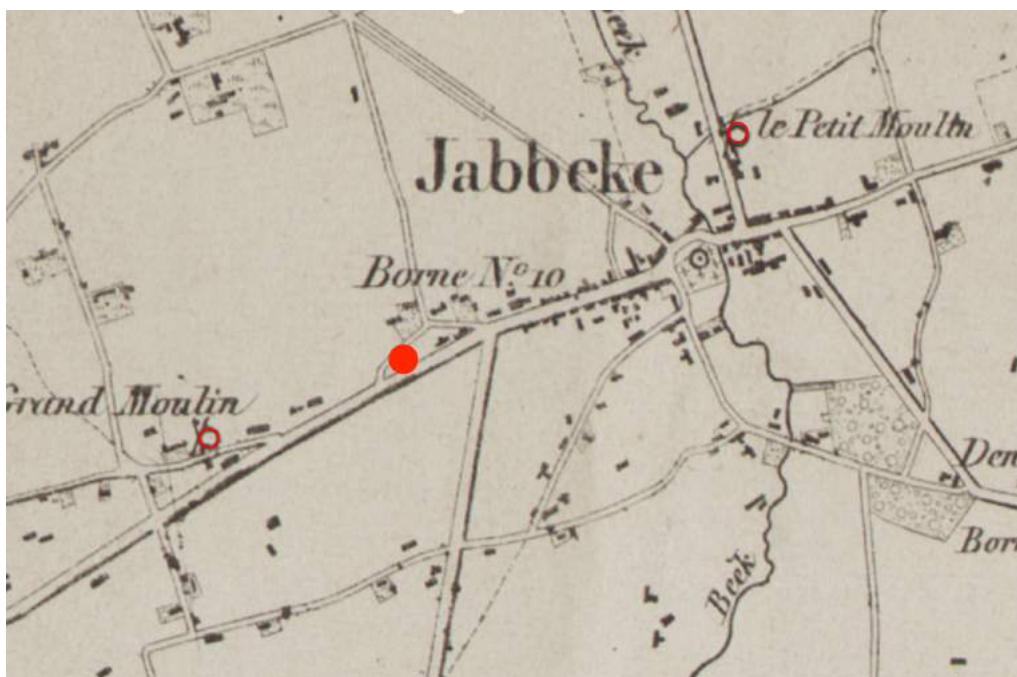
afb. 2.8 © Koninklijke Bibliotheek van België
1842 : POPP, ATLAS CADASTRAL PARCELLAIRE DE LA BELGIQUE
PLAN PARCELLAIRE de la commune de JABBEKE
UITTREKSEL MET DE BEIDE MOLENS EN DE KERK
links = noord & rechts = zuid
TEN WESTEN (onder) VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK : DE WESTMOLEN
TEN OOSTEN (boven) VAN DE MOLEN : DE KLEINE MOLEN (Koren Molen)
met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 26/127

1846 VANDERMAELEN

Voor Jabbeke toont de kaart Vandermaelen anno 1846 :

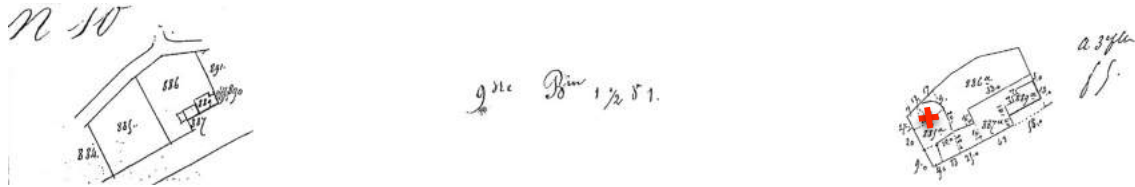
- De kernen zijn zeer beperkt uitgebreid t.o.v. de Ferrariskaart
- Langs de Gistelsteenweg, die op deze kaart een zelfde tracé volgt als heden ten dage (behalve ter hoogte van de dorpskern Jabbeke en de dorpskern Varsenare) ziet men een eerste aanzet tot lintbebouwing (vooral in de nabijheid van de dorpskernen)
- De spoorweg is aangelegd ten zuiden van het kanaal én er is zelfs een station
- De bospercelen zijn reeds in zekere mate uitgedund (vooral langs de overgang Polders – Zandstreek)
- De zuidelijke veldpercelen zijn dan weer grotendeels omgezet in bos

afb. 2.9 © Geoportaal Onroerend Erfgoed
1846 : VANDERMAELEN, CARTES TOPOGRAPHIQUES DE LA BELGIQUE
TEN WESTEN (links) : **DE WESTMOLEN** of **LE GRAND MOULIN**
TEN OOSTEN (rechts) : **DE KLEINE MOLEN** of **LE PETIT MOULIN**
met aanvulling van de MOLEN VAN KERREBROECK (°1848 - rode stip)

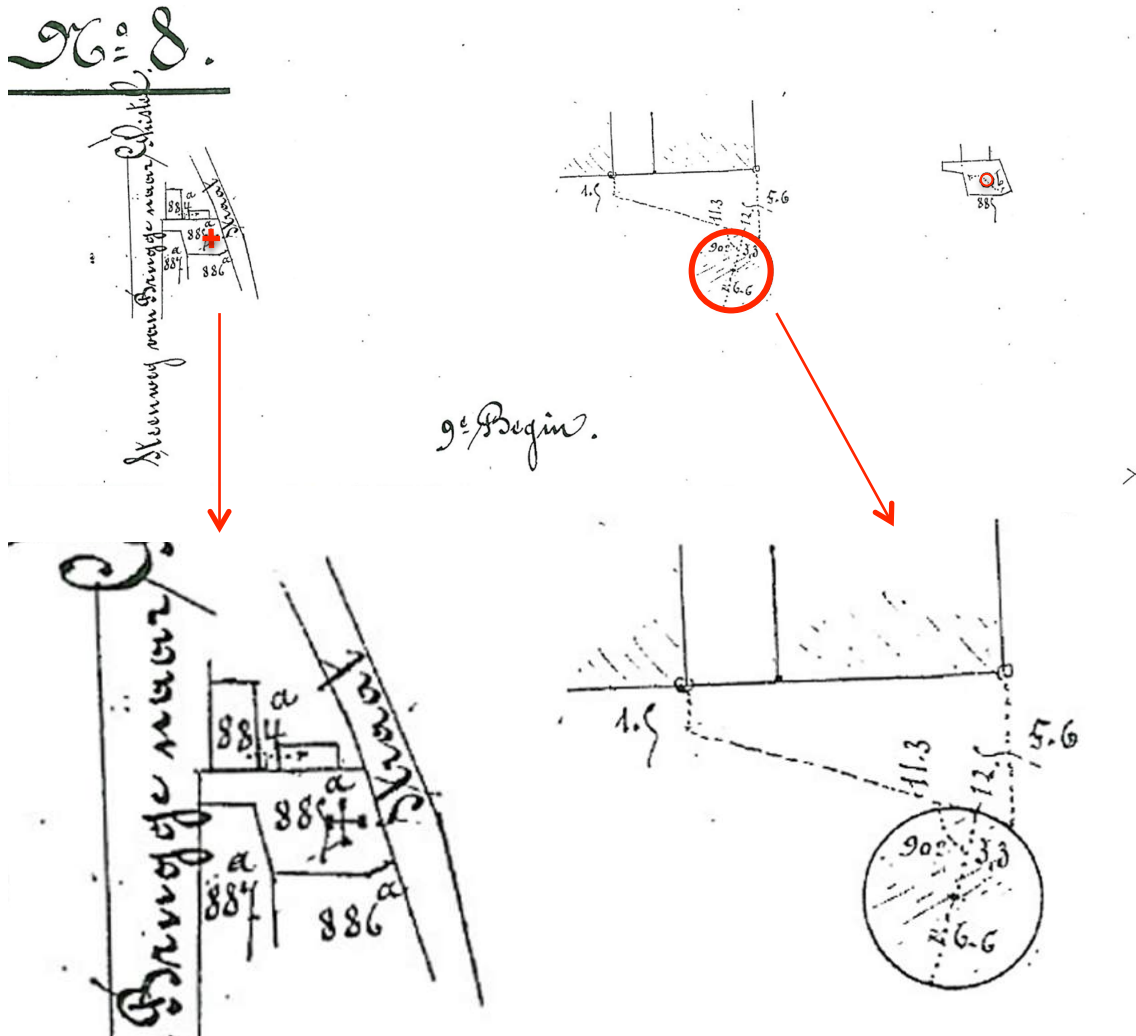
2. HISTORISCHE NOTA : blz. 27/127

KADASTERARCHIEF BRUGGE : MUTATIESCHETSEN
KAB, KADASTRALE LEGGER 207 : MUTATIESCHETSEN, JABBEKE
MOLEN VAN KERREBROECK, Dorpsstraat 88 Jabbeke, Afd. 1, Sie. A, 885ⁿ
chronologische lijst & representatief bronnenmateriaal

MUTATIESCHETS 1852/10

In 1848 wordt op een leeg perceel een molen (windkoornmolen en wal) gebouwd. Mogelijk gaat het nog om een staakmolen op teerlingen. Grond en molen zijn eigendom van Jacobus Janssens, wagenmaker - timmerman uit Jabbeke.

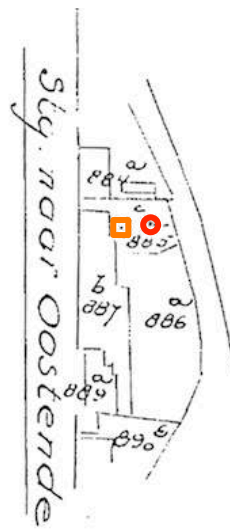
MUTATIESCHETS 1911/8 & detailfragmenten

Vermoedelijk rond de eeuwwisseling (meer dan 10 jaar voor datum schets) wordt de oude molen afgebroken en vervangen door een nieuw stenen exemplaar (aangeduid als rond grondvlak i.p.v. geblokt kruisje). De toenmalige eigenaar was molenaar Alfons Van Kerrebroeck - Van Parijs uit Jabbeke. In 1912 zal ten zuiden van de molen een bijgebouwtje verschijnen.

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 28/127

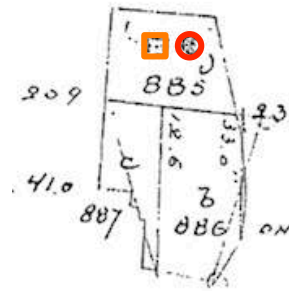

MUTATIESCHETS 1912/1

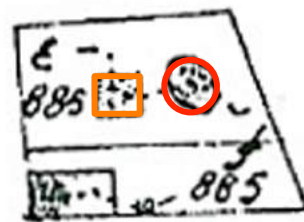
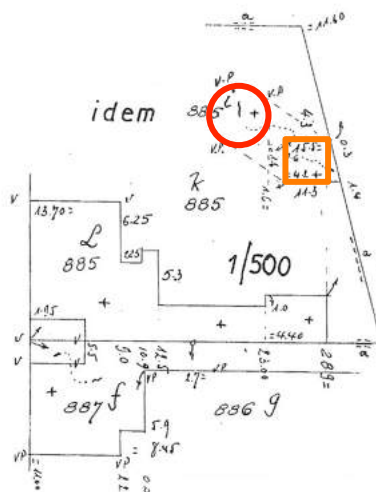
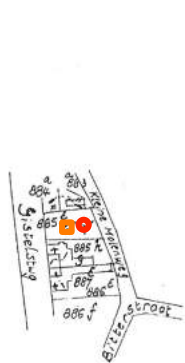
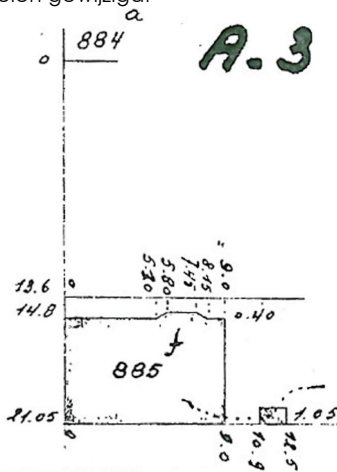
MUTATIESCHETS 1952/7

In 1912 verschijnt ten zuiden van de molen een bijgebouwtje; aangeduid op mutatieschets 1952. In 1952 worden de kadastralpercelen gewijzigd.

MUTATIESCHETS 1954/5

Ten zuidoosten van de molen wordt een nieuw huis gebouwd

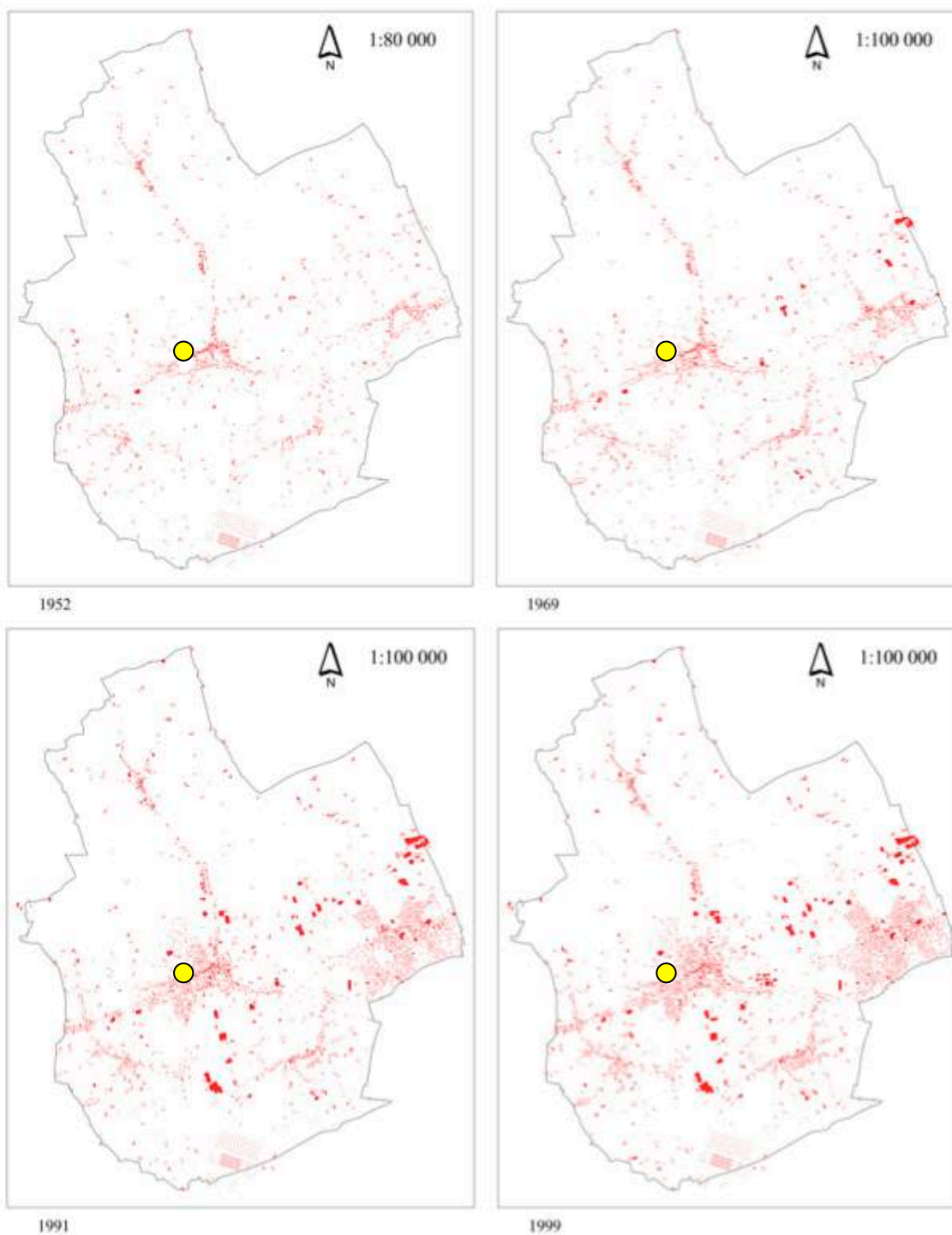
1/2500

MUTATIESCHETS 1963/11

Het oude bijgebouwtje wordt afgebroken en er verschijnt een nieuw bijgebouw ten noordoosten van de molen. Dit is het huidige bijgebouw met dieselmotor. De molen verandert in maalterij. De toenmalige eigenaar was nog steeds Alfons Van Kerrebroeck - Maene.

afb. 2.10 © Onroerend Erfgoed (B. Boone)
bron KADASTERARCHIEF BRUGGE

GENESE VAN JABBEKE : BEBOUWINGSEVOLUTIE 1952 - 1999

afb. 2.11 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE
KAART IG 3B : Genese van Jabbeke – Bebouwingsevolutie 1952 – 1999
met aanduiding van de Molen Van Kerrebroeck (gele stip)

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 30/127

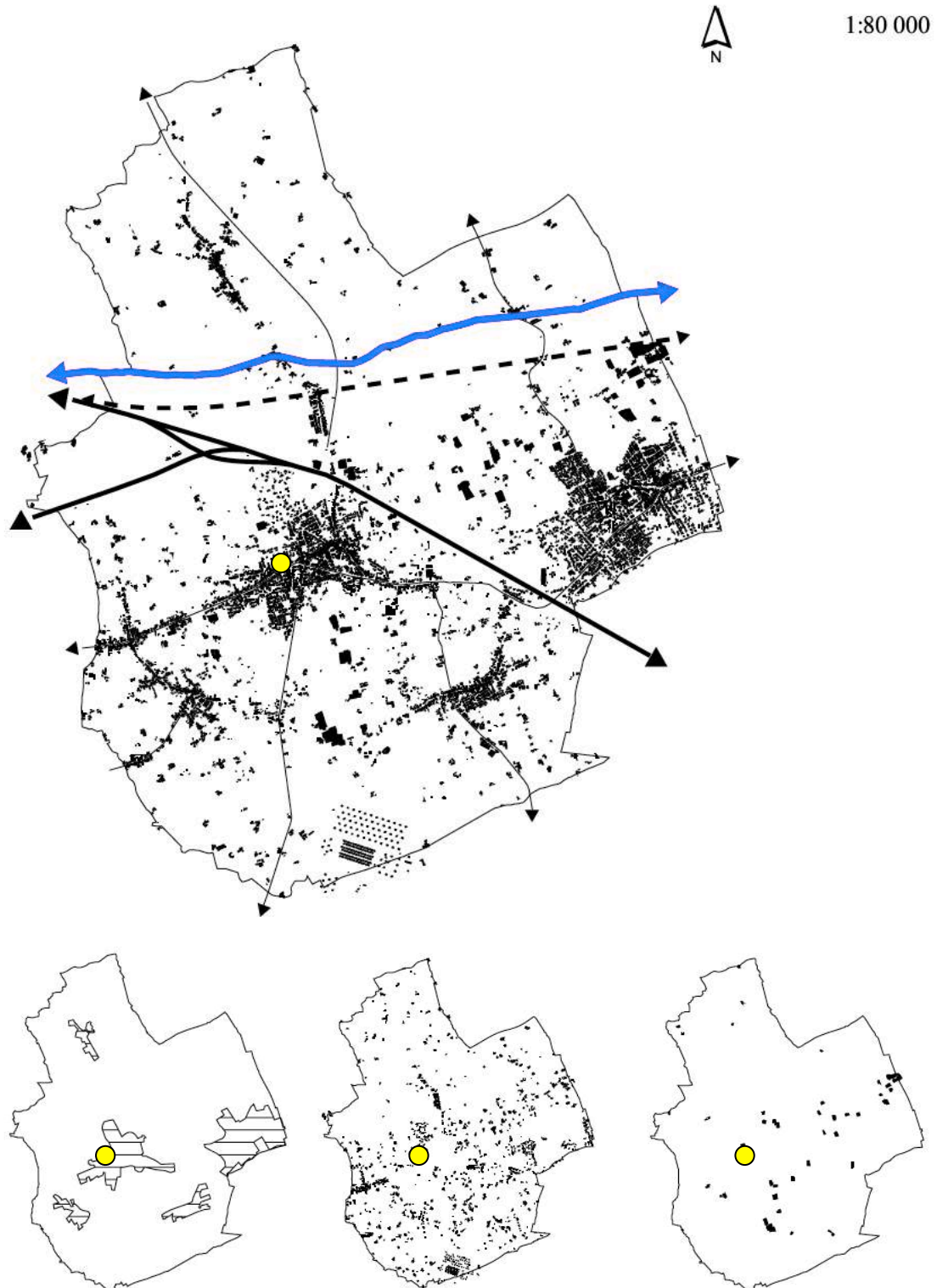
- 1952** (linksboven)
- De kernen zijn sterk uitgebreid, vooral onder de vorm van lintbebouwing
 - De lintbebouwing langs de Gistelsteenweg is sterk uitgebreid
 - De bospercelen zijn uitgedund, vooral in het zuiden van de gemeente (omgeving Vloethemveld)
 - Aanwezigheid van een militair domein op het Vloethemveld
 - De Gistelsteenweg heeft volledig zijn huidige loop
 - De autosnelweg Brussel - Oostende is aangelegd
- 1969** (rechtsboven)
- De kernen (vooral de hoofdkernen Varsenare en Jabbeke, én in mindere mate ook de nevenkernen Zerkegem, Snellegem en Stalhille) zijn verder uitgebreid, vooral onder de vorm van lintbebouwing
 - De lintbebouwing langs de Gistelsteenweg is verder toegenomen
 - De kern Zerkegem wordt door lintbebouwing verbonden met de Gistelsteenweg
- 1991** (linksonder)
- De kernen Varsenare en Jabbeke zijn zeer sterk uitgebreid, vooral onder de vorm van verkavelingen en woonparken
 - Snellegem en Zerkegem zijn in mindere mate uitgebreid, Stalhille is praktisch gestabiliseerd
 - De lintbebouwing langs de Gistelsteenweg alsook in de nabijheid van de kernen (bvb. Masko) is sterk uitgebreid
 - De snelweg richting Veurne (met als gevolg de Roksempuut) en de N377 zijn aangelegd
 - De bedrijvzone Elfhoek is aangelegd
- 1999** (rechtsonder)
- Nabij de verschillende kernen kunnen kleine uitbreidingen worden vastgesteld
 - De ambachtelijke zone Gistelsteenweg is uitgebreid

afb. 2.12 © Geoportaal Onroerend Erfgoed
LUCHTFOTO TUSSEN 1979 - 1990

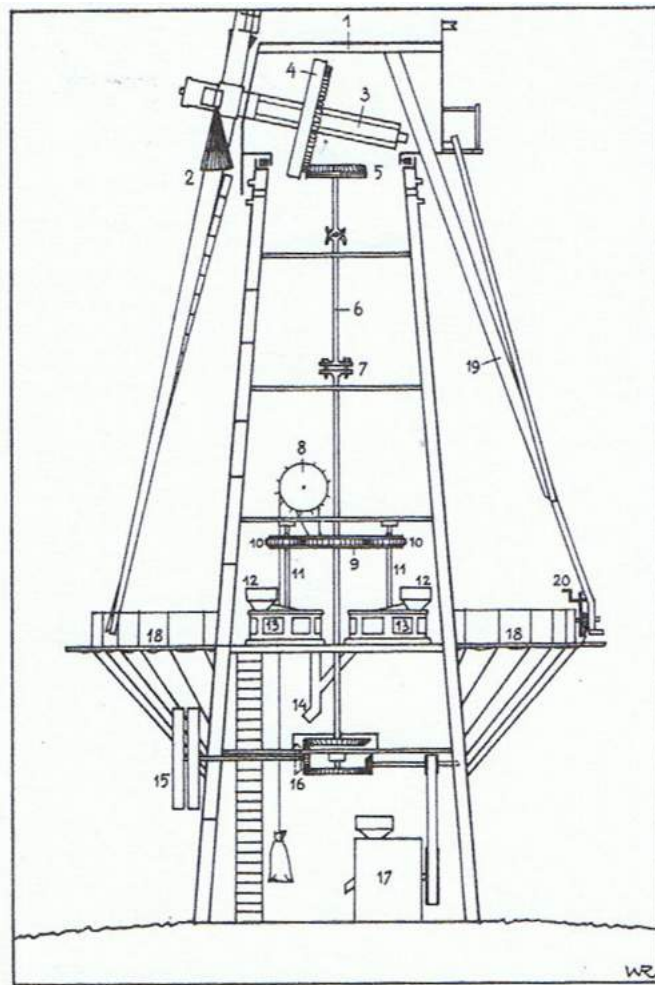
Bij vergelijking met de luchtfoto anno 2012 (afb. 1.5) blijkt dat de bebouwing ten noordwesten van de Molen Van Kerrebroeck (rode stip) nog behoorlijk is toegenomen in de laatste 30 jaar.

GENESE VAN JABBEKE : BEBOUWING d.d. 2008

afb. 2.13 © GRS JABBEKE, INFORMATIEF GEDEELTE, KAART IG 4
REËEL BEELD VAN DE BESTAANDE BEBOUWINGSSTRUCTUUR
links kernbebouwing
midden kleinschalige bebouwing buiten de kernen
rechts grootschalige bebouwing (met serres)
met aanduiding van de Molen Van Kerrebroeck (gele stip)

2.2. HISTORISCHE PLANNENANALYSE

afb. 2.14 © André VER ELST, " *Verdwenen Belgische windmolens in beeld / Moulins à vent belges disparus en images* ". Zaltbommel, Europese Bibliotheek, 1978, voorlaatste schutblad
DOORSNEDE VAN KERREBROECKMOLEN © Wilfried ROELS

TOESTAND VAN 1913 TOT 1948 (**vet** = heden nog aanwezig)

legende

1. kap in mansardevorm met balkon, in 1892 gebouwd door Alfred Ronse van Gistel
2. wiekenkruis, ijzeren binnenroede, houten buitenroede; vlucht van 22,60 m
3. molenas
4. vangwiel
5. kroonwiel
6. **standaard of ijzeren koningsspil**
7. **koppeling** die toelaat bovenwerk uit te schakelen bij malen met de hulpmotor
8. **leiwerk (luiwerk)**
9. **sterwiel**
10. **schijfloop**
11. **klauwrijzer** (inscripties "P.D.L." en "1768", hetgeen duidelijk wijst op hergebruik uit een oudere molen)
12. **graanbak of kaar**
13. **maalstoelen** : Ø 1,40 m : witte Franse natuursteen
Ø 1,45 m : gegoten kunststeen
14. **meelkoker**
15. **aandrijfwiel (los en vast) voor de hulpmotor**
16. **raderwerk** met mogelijkheid tot uitschakeling van het motor - aandrijfwerk bij het malen met de wind
17. haverpletter
18. houten gaanderij
19. staart met één paar schoren
20. kruillier
- * *de CROSSLEY dieselmotor staat buiten het molenvolume opgesteld in een bijgebouw*

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 33/127

Er bestaan op heden geen plannen opmeting van de Molen van Kerrebroeck : noch historische, noch recente grondplannen per zolder, geen gevels en geen doorsneden.

Er is enkel een **vereenvoudigde (dwars)doorsnede** over de **Molen van Kerrebroeck** teruggevonden, getekend door wijlen heemkundige Wilfried ROELS uit Jabbeke. Deze doorsnede biedt alleen maar een eenvoudig inzicht in de opbouw van deze windmolen : een stellingmolen met vijf zolders.

We merken hierbij wel op dat, uit recente opmeting d.d. 30.12.2015, de verhoudingen in de zolderhoogtes (gelijkvloers \pm 338 cm hoog en steenzolder \pm 216 cm hoog) en de muurdikte niet stroken met de werkelijkheid. Gelijkvloers is een muurdikte van \pm 45 cm gemeten en op de steenzolder \pm 30 cm dik; er is dus een sprong in de metselwerkdikte van \pm 15 cm.

De plannen opmeting bestaande toestand zullen opgemaakt worden in het kader van het restauratiedossier.

Op basis van een principeddoorsnede heeft de ontwerper eenvoudige schematische basisplannen opgemaakt om de molentechnische inhoud te kunnen situeren in de molenromp.

(wil wel opmerken dat alle afmetingen zijn na te meten bij de opmaak van het restauratiedossier)

Omwille van de ontoegankelijkheid van de hoger gelegen zolders wordt de inventaris van de molenonderdelen vervat in het uitvoeringsdossier en beperkt deze zich in dit beheersplan tot de bestaande documentatie.

cfr. 3.2.3. DIAGNOSENOTA

2.3. BEELDMATERIAAL

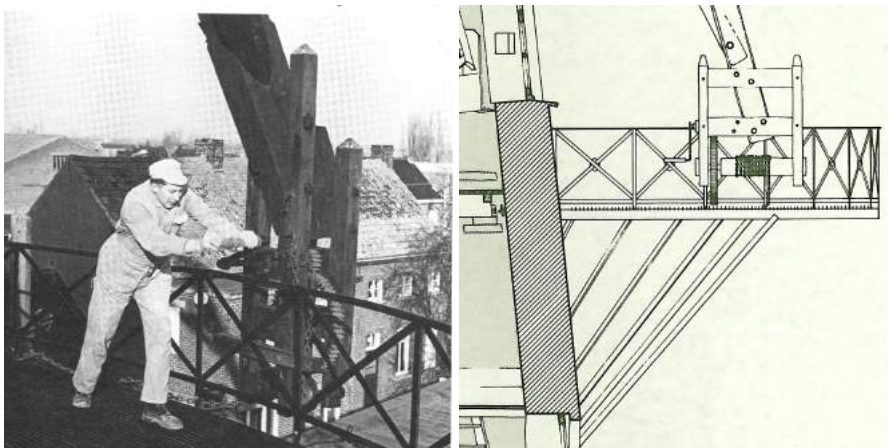
Oude foto's zijn noodzakelijk én voortreffelijk iconografisch materiaal voor zo'n correct mogelijke historische reconstructie of restauratie.

- 1848** **houten staakmolen** (geen beeldmateriaal)
1881 stoommachine aanwezig, zgn. locomobiel, waarmee vroeger werd gedorst
(ter vergelijking : cfr. afb. 2.37 & afb. 2.38)
- 1901** **molenkast op een vrij hoog torenkot met gaanderij**
1910 verplaatsbare benzinemotor vervangt de stoommachine
- 1911** **de onderbouw werd hoger opgemetseld tot stenen stellingmolen met 5 zolders**
1911 vrijstaand houten bijgebouw aan de Dorpsstraat
1933 aandrijving door armgasmotor (gaz pauvre) vanuit een vrijstaand gebouwtje
 vermoedelijk al nabij de Korte Molenstraat cfr. 1944.

In 1911 werd de molen opgemetseld tot zijn huidige hoogte. Van op afstand kan men de diverse bouwfases duidelijk onderscheiden. De tweede fase is vrij cilindrisch opgemetseld om de oorspronkelijke molenkap te kunnen hergebruiken. De familie Van Kerrebroeck had destijds immers de volledige houten draaibare molenkap, compleet met wielen en haakse overbrenging afgekocht van burgemeester Alfred Ronse uit Gistel. Deze bekende molinoog - molenaar had immers even voordien zijn molen volledig gemechaniseerd.

Volgende molentechnische elementen zijn duidelijk te onderscheiden op de foto's :

- houten assekop, versterkt met ijzeren beugels met houten roeden & pestels
- oorspronkelijke windvaan (kruisvorm in het centrum van een vaan)
- balkon aan de achterzijde van de molenkap, zoals ook aanwezig bij de molen Ter Geest en Ter Zande te Deerlijk, weleer bij de Delmerensmolen te Aarsele (Tielt), bij de Artemeersmolen te Poeke (Aalter) en ook, maar dan in ijzer bij de Plaatsmolen te Pittem
- de opmerkelijke staart is een oude houten roede, uiteraard niet gebogen
- aan de oostzijde een uitbouw onder de houten buitenstelling die leidt naar de stoommachine (de molen was al in 1881 uitgerust met een stoommachine)
- de horizontale dragers van de houten stelling steken heel wat voorbij het loopvlak van de gaanderij voor het vastleggen van de staart bij het kruien van de stellingmolen
- er is onduidelijkheid over de inplanting van de kruilier

afb. 2.15 © KUNSTPATRIMONIUM VAN WEST-VLAANDEREN, deel 9 De molens in West-Vlaanderen
links **MOLEN TER GEEST EN TE ZANDE TE DEERLIJK : kruierwerk buiten de stelling**
rechts **STELLINGMOLEN TE ZARREN - KORTE MARK : kruierwerk binnen de stelling**

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 35/127

Opzoekingswerk in de fotomappen van het fonds A.R. Goussey Nieuwpoort (ronde paarse stempel), nu Westflandrica. Provinciale Erfgoedbibliotheek, levert meerdere foto's op.

(bij de opmaak van de allereerste kandidaatstelling heeft Marc Ryckaert (°1949) ons de onderstaande postkaarten bezorgd. Hij was in toen als historicus verbonden aan de Dienst voor Cultuur Provincie West-Vlaanderen, hoofd afdeling Erfgoed, met een bijzondere belangstelling voor stadsgeschiedenis en historische geografie)

afb. 2.16 © Westflandrica. Provinciale Erfgoedbibliotheek
links **BEGIN XXe EEUW, MOMENTOPNAME LANGS DE KORTE MOLENSTRAAT TE JABBEKE**
rechts **BEGIN XXe EEUW, MOMENTOPNAME LANGS DE DORPSSTRAAT TE JABBEKE**

afb. 2.17 © www.molenechos.org, historische postkaarten Verzameling Ons Molenheem
links **NA WO I, VANUIT DE VELDEN, MET DE KERK JABBEKE IN DE ACHTERGROND**
rechts **VANUIT DE DORPSSTRAAT, MET DE KERK JABBEKE IN DE ACHTERGROND.**

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 36/127

afb. 2.18 © Provinciale Archiefdienst West-Vlaanderen

linksboven **MOLEN VAN KERREBROECK ROND 1920 VANUIT DE DORPSSTRAAT.**

LET OP HET VliegWIEL ONDER DE GAANDERIJ MET DE AANDRIJVINGSRIEMEN NAAR HET HOUTEN BIJGEBOUW EN DE DUBBELE TOEGANGSDEUR. DUIDELIJK BEELD VAN DE MOLENKAP.

rechts

UITSNIJDING UIT MOLEN VAN KERREBROECK ROND 1920 : DETAIL KRUILIER, HOUTEN BUITENSTELLING, VliegWIEL ONDER DE GAANDERIJ MET DE AANDRIJVINGSRIEMEN NAAR HET HOUTEN BIJGEBOUW

linksonder

MOLEN VAN KERREBROECK 1929 - 1939.

rechts

© Lieven Denewet MOLEN VAN KERREBROECK ROND 1920 MET OP DE MOLENWAL GROOTVADER ALFONS VAN KERREBROECK († 1934), OP DE GAANDERIJ VADER KAREL – LODEWIJK († 1955).

LET OP HET VliegWIEL ONDER DE GAANDERIJ EN DE "SCHOUWSPOREN" OP DE ROMP VAN DE VROEGERE OLIESLAGERIJ, & DIT ZOWEL ONDER ALS BOVEN DE GAANDERIJ. HET VROEGERE TORENKOT LIEP TOT NET BOVEN DE GAANDERIJDEUR EN WERD IN 1911 – 1913 OPGEMETSELD.

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 37/127

afb. 2.19 © Lieven Denewet

links foto © coll. M. Dierickx, Sint-Michiels, d.d. 18.05.1939

DE PERSONEN ZIJN : ARMAND VANHULLE, GEORGES PAQUES († omgekomen in Duits concentratiekamp), MARCEL DIERICKX (°1922) & ROBERT MISSEEUW (†).

rechts foto © D. Muggerridge, d.d. 24.05.1945

EEN NOG NOOIT EERDER GEPUBLICEEERDE, MAAR AAN FOTORECHTEN GEBONDEN FOTO : VANKERREBROECKS MOLEN TE JABBEKE, GENOMEN DOOR ENGELSMAN D. MUGGERIDGE.

opmerkingen van molinoog Lieven DENEWET :

- geklinknagelde binnenroede
- vrij ondiepe zeeg, beter NIET meer toe te passen !
- gietijzeren assekop van het West-Vlaams type
- houten gaanderij met verticale balusters, de horizontale liggers lopen een heel eind voorbij de buitenomtrek van de gaanderij
- kruiwiel buiten stelling
- niet gebogen staart
- ontbreken van lange spruit en lange schoren

1939 uithalen één houten buitenroede

1944 bescherming als monument

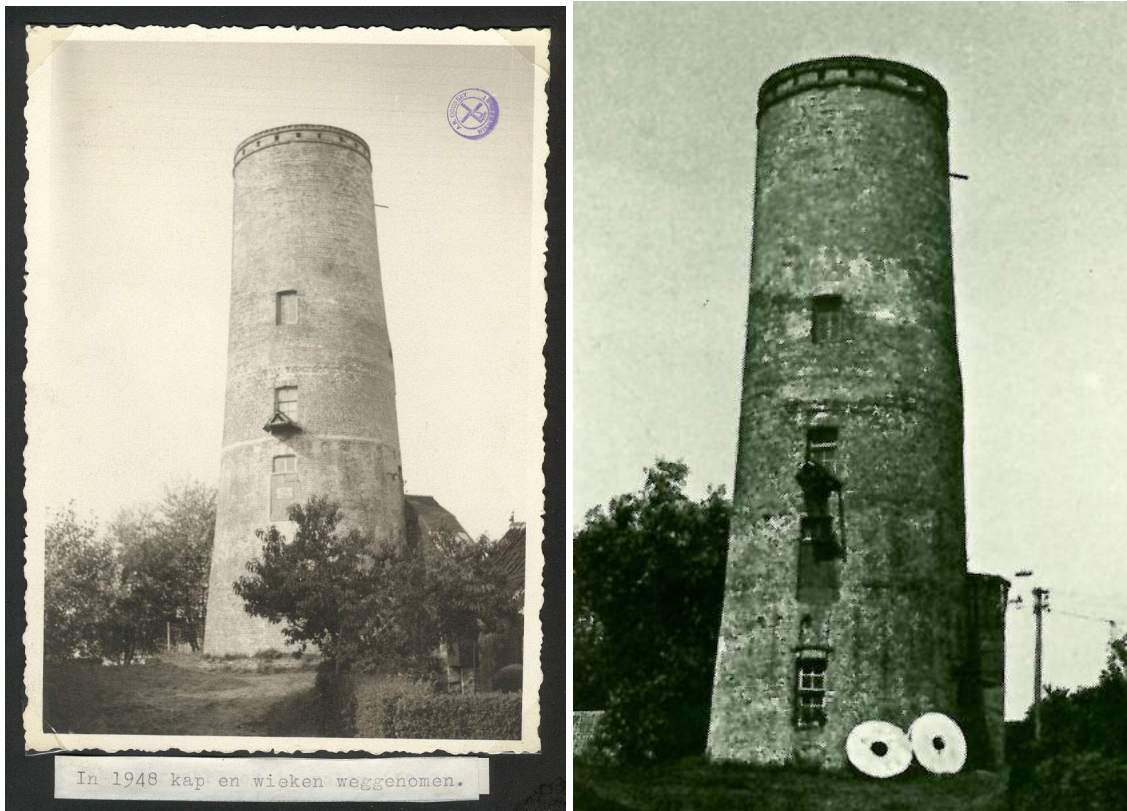
1945 gestopt met malen met andere ijzeren binnenroede

1948 originele kap van Alfred Ronse met de wiek wordt volledig verwijderd & aandrijving met armgasmotor

1951 aandrijving door gloeikopdiesel

1961 aandrijving door Engelse CROSSLEY-dieselmotor 26 pk, 340 toeren / minuut

1963 nieuw bijgebouw nabij de Korte Molenstraat

afb. 2.20 © Westflandrica. Provinciale Erfgoedbibliotheek
links

**IN 1948, KAP EN WIEKEN WEGGENOMEN
MOMENTOPNAME VANAF DE DORPSSTRAAT TE JABBEKE**

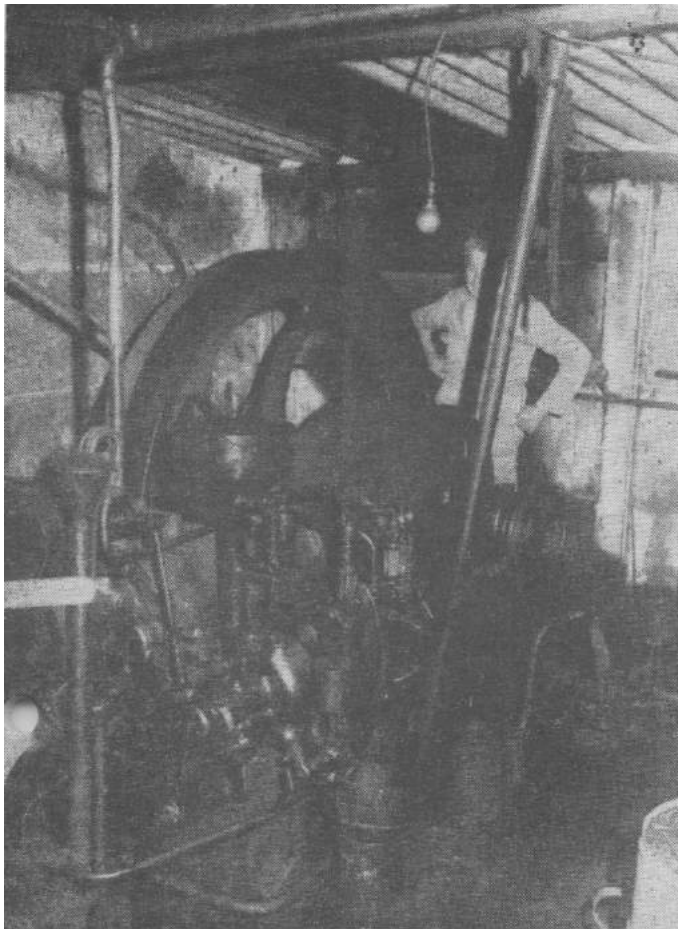
afb. 2.21 © KUNSTPATRIMONIUM van WEST - VLAANDEREN, 9. De molens in West - Vlaanderen
rechts

**IN 1982, KOPPEL MOLENSTENEN TEGEN DE MOLENROMP GEPLAATST
MOMENTOPNAME VANAF DE DORPSSTRAAT TE JABBEKE**

De volgende (molentechnische) elementen zijn in 1948 nog duidelijk te onderscheiden :

- de originele kap van Alfred Ronse is volledig verwijderd
- de wieken zijn eveneens volledig verwijderd
- de houten gaanderij is volledig verwijderd, alleen een duidelijke " witte " belijning tekent de aloude positie nog af op de molenromp ter hoogte van de maalzolder (schoren) en de steenzolder
- schouwsporen van de vroegere olieslagerij
- op het niveau van de eerste zolder (maalzolder) verschijnt een buitendeur met erboven een katrol met afdekkapje, om " zware objecten " naar boven te tillen of naar beneden te laten ... van dit afdekkapje zijn op heden (2016) alleen nog de 2 ijzeren liggers (in het bijzonder : spoorrails) aanwezig
- er wordt vanaf 1948 geen gebruik meer gemaakt van de wind.
- enkel & alleen " mechanische " energie - opwekkers zullen na 1948 worden aangewend om de Molen Van Kerrebroeck rendabel te houden ...
- uitstekende aandrijfwielen onder afscherming in golfplaten
- vrijstaand gebouw met dieselmotor (oorspronkelijk armgasmotor)

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 39/127

afb. 2.22 © "WEST-VLAAMS MOLENBLAD", jaargang 19, nr. 4 : november 2003 – januari 2004
**1983, MOLENAAR & EIGENAAR ALFONS VAN KERREBROECK (Jabbeke ° 1923 – † 2003)
BIJ DE CROSSLEY – DIESELMOTOR VAN 30 PK DIE VIA EEN TRANSMISSIERIEM ÉÉN
STEENKOPPEL AANDREEF OP DE STEENZOLDER**

Ter informatie :

- bron © IN DE BAN VAN CERES, Klein- en grootmaalderijen in Vlaanderen (ca. 1850 – 1950)
auteur : Frank Becuwe
- blz. 33 In zeldzame gevallen vonden de stoommachines evenals de gas- of petroleummotors een onderkomen op de gelijkvloerse verdieping van de molen, zoals in de molen Vandekerckhove (1911) in Assebroek. Meer voorkomend was de plaatsing van het stoomtoestel of de motor in een van de bovenkruier vrijstaand gebouwtje, zoals in de maalderij Dufloo in Beveren. De **Van Kerrebroeckmolen in Jabbeke** werd vanaf 1933 bij windstilte vanuit een vrijstaand houten gebouwtje aangedreven door een armgasmotor, die in 1961 werd vervangen door een dieselmotor.
- blz. 188 In België werden de Crossley-motoren vóór de Eerste Wereldoorlog en mogelijk ook daarna verdeeld door G. Barger & Cie, die behalve in Brussel ook in 's Gravenhage een kantoor had. Na de Tweede Wereldoorlog zorgde de Belgische Crossley Maatschappij met zetel in Brussel voor de verkoop in België.
- blz. 201 Crossley-dieselmotoren werden in tal van maalderijen geplaatst, zoals onder meer in de Ooievaarsmolen in Elst, de **Van Kerrebroeckmolen in Jabbeke**, de Neerheidemolen in *Asse-Terheide*, de maalderij Vander Linden in Brakel, de maalderij Swolfs in Geel, de maalderij Souvagie in Oudenburg en de maalderij Van Coillie in Lichtervelde.
- blz. 242 Een maalstoel van De Reu-Vanquaethem is nog bewaard in de **Van Kerrebroeckmolen in Jabbeke** en in de maalderij Rommel in Leffinge.

2.4. BOUWHISTORISCHE ANALYSE

2.4.1. MOLENS TE JABBEKE

Van de glorie der oude windmolens of van de zwaaiende wieken is er te Jabbeke maar weinig meer overgebleven. Slechts de onttakelde Molen Van Kerrebroeck staat nu nog "verminkt te treuren om een groot verleden"...

Op de historische plannen zijn meestal 2 windmolens te zien :

- **ten oosten** van de kerk van Jabbeke (Varsenareweg → Stationsstraat 8)
Oostmolen = Grooten Molen (kaart Ferraris 1777) & reeds verdwenen / verhuisd vóór 1829 (wel nog Grote Molenhoek genaamd) en wordt Molen Rommel.
Molen Rommel = Le Petit Moulin (kaart Vandermaelen 1846)
wordt Molen Van Kerrebroeck in 1848, in 1910 gesloopt om stenen stellingmolen op te metsen. Molen Rommel verhuist in 1910 naar Bredene : wordt er Molen Hollevoet en is er omgewaaid in 1951.
- **ten westen** van de kerk van Jabbeke (Ettelgemsestraat 20)
Westmolen = Jabeke meulen (kaart Ferraris 1777) = Kleine Molen (1829) = Grand Moulin (kaart Vandermaelen 1846) = Molen Demonie = Molen Acke

afb. 2.23 © Geoportaal Onroerend Erfgoed
FERRARIS 1777, BLAD 14A
Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (& detail)
MOLEN VAN KERREBROECK NOG NIET AANGEDUID (°1848 - rode stip) **TEN WESTEN** (links)
VAN DE KERK ZIET U HIER DE WESTMOLEN OF JABBEKE MEULEN, TEN OOSTEN (rechts) **DE OOSTMOLEN OF GROOTEN MOLEN.**

Hierna gaan we verder in op deze windmolens; ze dragen bij aan het ontstaan van de molen Van Kerrebroeck.

- A. WESTMOLEN**
(Ettelgemsestraat 20)
- = **JABBEKE MEULEN** (Ferraris, 1777)
 - = **KLEINE MOLEN**(hoek) (1829)
 - = **GRAND MOULIN** (Vandermaelen, 1846)
 - = **MOLEN DEMONIE**
 - = **MOLEN ACKE**

Hij wordt voor het eerst vermeld in 1409 : '... in Jabbeke, noordwest vander kerke, noord vanden Westmoelne ende vanden Couswech...' ⁽¹⁾. Ongetwijfeld bestond hij reeds veel vroeger. In 1462 wordt hij terloops nog eens vernoemd. De kaart van Pourbus van het Vrije (± 1570) geeft er tenslotte ook nog een onduidelijke afbeelding van. Het zijn eerst de Ommelopers van 1680 en 1692 die ons nadere inlichtingen brengen over deze Westmolen. De beschrijving ervan luidt : ' *De Tempeliers van over zee. Aende zudwesthende daeran 38 roên lants synde den meulenwal daer den west meulen op staet met de zuytsyde aende oudenburgweg.* ' ⁽²⁾

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 41/127

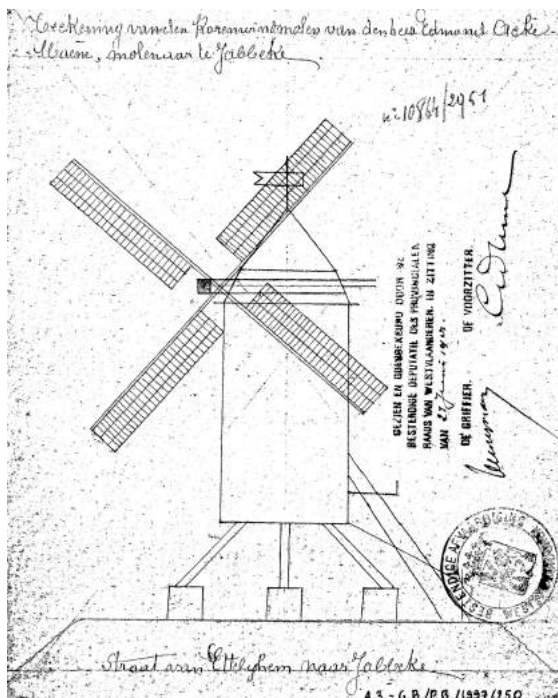
De Ommeloper vermeldt eveneens dat de molen tussen 1680 - 1742 achtereenvolgens bewoond werd door de weduwe Jan de Brauwere, Jacob de Brauwere en Maryn Verbeke. Vermoedelijk was het een banmolen, toebehorend aan de Ridders van de Maltezerorde van de Commanderij van Slype. Iedereen die op hun eigendom woonde was verplicht het graan te laten malen op de molen van de Heerlijkheid. De Tempeliers hadden inderdaad veel grondbezit te Jabbeke. Van deze molen bestaat een zeer nette, gekleurde tekening daterend van **juli 1755**, op het ' **Plan ofte Caerte figurative relatyf van de hofstede Zytveld door J.A. Laurenz** ⁽³⁾. Volgens deze kaart, die zeer nauwkeurig lijkt, was het **een schone, stevige houten staakmolen op teerlingen**.

We zien hem aangeduid op de Ferrariskaart (1777) met het bruin symbool van een staakmolen onder de benaming " Jabeke Meulen ", in het gehucht "**Kleine Molenhoek**" (1829) en op de kaart Vandermaelen (±1850) als " le Grand Moulin " ⁽⁴⁾

Eigenaars na 1830 : ⁽⁵⁾

- voor 1834, eigenaar : Demonie - Vermant Cornil, molenaar te Jabbeke
- 23.08.1871, verkoop (notaris Delanghe) :
 - a) Demonie Franciscus, molenaar te Jabbeke
 - b) Demonie Jan, molenaar te Jabbeke
 - c) Demonie Lucia
- 10.02.1894, erfenis :
 - a) Demonie Frans, molenaar te Jabbeke
 - b) Demonie Jan, molenaar te Jabbeke (overlijden van Lucia Demonie)
- 13.05.1895, verkoop (notaris Bouchout) :
Acke - Maene Edmond, molenaar Jabbeke

De laatste molenaar was Edmond Acke. Zijn zoon Marcel werd in 1928 molenaar op de nog bestaande " molen Acke " te Oudenburg. In 1913 werd de staakmolen gesloopt. Er werd verder gemalen met een nieuwe mechanische maalderij. Hij heeft dus in de periode van 1848 - 1913 op amper een honderdtal meter westwaarts van de molen Van Kerrebroeck gestaan.

afb. 2.24 © Provinciaal archief West – Vlaanderen, databank PROBAT
TEEKENING VAN DEN KORENWIJNDMOLEN VAN DEN HEER EDMOND ACKE - MAENE, MOLENAAR TE JABBEKE, STRAAT VAN ETTELGHEM NAAR JABBEKE
vergunning betreffende gevaarlijke hinderlijke en ongezonde bedrijven,
goedkeuring d.d. 21 juni 1901

B. OOSTMOLEN = GROOTEN MOLEN (Ferraris, 1777)
(Varsenareweg)

De Grote Molen was een houten korenwindmolen aan de zuidzijde van de Varsenareweg, de vroegere Zandstraat.

Hij stond op het hofstedeke waar in de jaren 1950-1960 Jozef De Sutter woonde, in zijn kleine boomgaard. De molenwal werd afgevoerd door de vorige bewoner, Arthur Coudeville. (4)

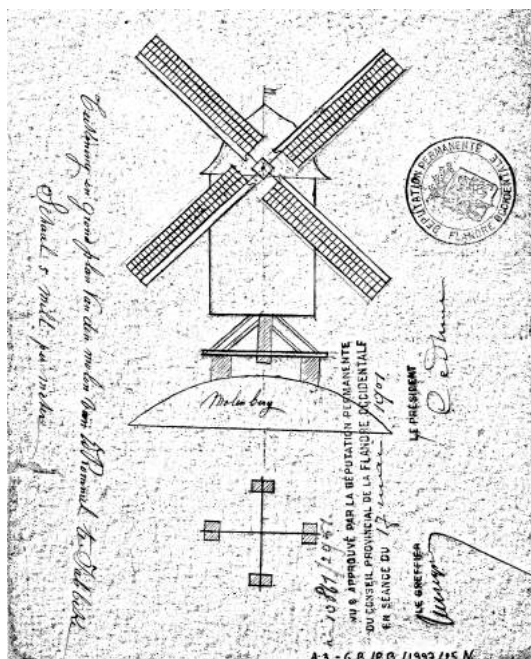
De Heraldische kaart van het Vrije door Pieter Pourbus (± 1570) toont een molen op, gelegen langs de Zandstraat, deel van die aloude verbindingsweg tussen het romeinse Oudenburg en Brugge. De 'Ommeloper der Prochie van Jabbeke anno 1680' zegt : '65 roên lants synde den meulenwal daer den muelen op staet' (fol. 36v). Hij werd toen bewoond door Carel Alter. De Ommeloper van 1692 geeft ons reeds wat meer inlichtingen : 'Jo' Jan Bernt Triest, mh' jan frans de baron Triest 1760 d'hoirs Victor Van den broele, aen de westzyde naest t'noorthende daer an 75 roen lants, zynde een meulewal waer den oost meulen op staet met eenen grooten waterpit van zuyden daer an liggende.' (fol. 53v).

We zien hem ook aangeduid op de Ferrariskaart (1777) met het bruin symbool van een staakmolen onder de benaming " Grooten Molen ". Een kaart van eind 18de eeuw geeft ons een onduidelijke en slordige tekening van deze molen, waarop we kunnen zien dat het een staakmolen op teerlingen was (5).

De goede kanunnik Tanghe (1844 – 1879) spreekt in zijn Parochieboek van Jabbeke over 'de dorpplaets tusschen twee molens ingesloten...' (p. 10), en verder op p. 74 waar hij handelt over het vroegere gasthuis van Jabbeke: '... Dit gesticht wierd opgeregt niet ver van de kerk, al den oostkant, langs de linkerzyde van den weg, die van de dorpplaets naer den grooten meulen liep...'

De molen komt niet meer voor op de landkaart van Jabbeke van 1829, wel nog de naam van het gehucht " Grote Molenhoek ". Voor 1829 werd hij immers overgebracht naar de Stationsstraat te Jabbeke. *Hij wordt omgevormd naar Le Petit Moulin.*

⇒ **LE PETIT MOULIN** (Vandermaelen) = **MOLEN ROMMEL**
(Stationsstraat 8, Jabbeke)

afb. 2.25 © Provinciaal archief West – Vlaanderen, databank PROBAT
TEKENING EN GRONDPLAN VAN DEN MOLEN VAN DEN ROMMEL TE JABBEKE
vergunning betreffende gevaarlijke hinderlijke en ongezonde bedrijven,
goedkeuring d.d. 17 mei 1901

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 43/127

Een weinig interessant molentje dat slechts een paar 10-tal jaren kan hebben bestaan. De Kleine Molen was een houten korenwindmolen, type driezolder-staakmolen, in de Stationsstraat, op de zuidhoek met de Graaf de Renesselaan, achter de vroegere smidse van De Pauw, op 200 m ten N van de kerk van Jabbeke. Op het einde van de 18de eeuw bestond hij nog niet.

De staakmolen werd in 1799 overgebracht uit de Varsenareweg te Jabbeke. Joseph Mestdagh liet in 1848 een derde zolder aan de twee bestaande toegevoegd. De steenbalk bleef behouden. Daardoor groeide de molen enkel maar in de hoogte, niet in de breedte, wat de molen het eigenaardig uitzicht gaf, wat te smal te zijn. ⁽⁴⁾

Eigenaars na 1830 : ⁽⁵⁾

- voor 1834, eigenaar : Mestdagh Franciscus, de kinderen
 - a) Mestdagh - Pottier Joseph, molenaar te Jabbeke
 - b) Mestdagh Marie-Thérèse, weduwe Vandesande en Coudeville, landbouwster te Jabbeke
- 11.11.1835, ruil : Mestdagh - Pottier Joseph (notaris Hatse)
- **1848, wagenmaker - timmerman Jacobus Janssens - Muys uit Jabbeke koopt de houten "Oostmolen" of "Kleine Molen" van Joseph Mestdagh (zie : Kerrebroeckmolen) hier moet dan een nieuwe staakmolen zijn opgericht...**
- 18.08.1855, erfenis : **Mestdagh** Marie-Thérèse (overlijden van Joseph Mestdagh)
- 12.12.1878, erfenis : Pottier Isabella, molenaarin te Jabbeke (overlijden van Marie-Thérèse Mestdagh)
- 26.05.1883, verkoop : **Rommel** - De Meulenaere Eduard, molenaar te Jabbeke (notaris Van Sieleghem). Edward Rommel kwam op de molen in 1879, als opvolger van zijn broer Hippolyte, die naar de Stuivenbergmolen te Zerkegem trok.

De staakmolen werd in het eerste halfjaar van 1910 gesloopt en overgebracht naar Bredene door molenbouwer Lievens uit Zwevezele en is daar ingestort in 1951 :

Molen Hollevoet, Blauwe Sluis, te Bredene.

Oorspronkelijk stond bij de Noord - Ede, dicht bij de Blauwe Sluis, een houten graanwindmolentje dat in 1880 werd opgetrokken. Hij werd in 1910 vervangen door een grote driezolder - staakmolen, overgebracht uit Jabbeke (Molen Rommel) door molenmaker Lievens uit Zedelgem. Molenaar Hollevoet bezat in de jaren 1930 reeds een motor, maar bleef ook nog veel malen met de wind. De molen stortte op dinsdag 29 mei 1951 om 17 uur ineens door een rukwind. Drie dagen voordien had molenaar Maurice Hollevoet nog goed gedraaid.

afb. 226 © www.molenechos.org
foto : Stichting Levende Molens, Roosendaal / foto : Verzameling Ons Molenheem
MOLEN HOLLEVOET (= aangekochte Molen Rommel 1910 – 1951)
links windweeg
rechts voorweeg (duidelijk een driezolder, bemerk de deur links onder de buitentrap)

Aanvullende informatie :

WATERMOLEN

(Stationsstraat 8, Jabbeke)

Eigenaar Joseph Mestdagh deed in 1840 een aanvraag ' **streckende om te mogen plaetsen op zyn eygendom... eenen watermolen, meest bestemd tot het malen van granen in windloosheyd...** '(6). Die watermolen is er evenwel nooit gekomen.

De reden is eenvoudig : de Wateringen waren er nooit voor te vinden dat ze moeilijkheden werden aangedaan en dat in een streek met onvoldoende verval de afwatering werd belemmerd. Het proces - verbaal, door schepen Bernard Ketels opgemaakt, citeert trouwens deze strenge eisen van de Wateringen van Blankenberge. Vanzelfsprekend zal Mestdagh van de bouw van zijn watermolen afgezien hebben. Deze watermolen zou gebouwd worden op perceel nr. 1.000, sectie A, westwaarts en op ±100 m van de windmolen gelegen, langs de 'Jabbeke'.

⇒ **KARREBROEK'S MEULEN**

(Dorpsstraat 88, Jabbeke)

In **1848** kocht wagenmaker - timmerman Jacobus Janssens - Muys uit Jabbeke de houten " **Oostmolen** " of " **Kleine Molen** ", die tot dan toe in de Varsenareweg stond, van Joseph Mestdagh. Na grondige herstellingen werd deze houten staakmolen heropgericht in de Dorpsstraat. Hij verving er een versleten houten molentje uit 1844.

Hij bleef er 4 jaar eigenaar van, want op 30 december 1852 verkocht hij hem aan molenaar J. - B. Coucke. Het is eerst vanaf 1878, op 26 januari, dat hij in handen komt van een tak van de oude molenaars - familie Van Kerrebroeck uit Zedelgem, want op deze datum wordt hij voor een duur van negen verpacht aan Alfons Van Kerrebroeck.

In 1894 sterft J.-B. Coucke en op 20 juli 1895 wordt de molen aan Alfons Van Kerrebroeck verkocht. Vanaf dit jaar is de molen steeds in de familie gebleven en staat nu nog steeds bekend als ' Karrebroek's meulen '.

Oorspronkelijk was dit een houten molen, een staakmolen op teerlingen of ook nog : een **open standaardmolen**. Naderhand werd hij opgehoogd om er een torenkot onder te brengen, dat door een gaanderij was omringd. Hij werd dus van een open een **gesloten standaardmolen of staakmolen op torenkot**. In 1913 was dit kot versleten en werd het maar afgebroken. Aan de toren, die opgetrokken werd, voegde men een beweegbare kap. Alles tezamen : een arm type (7).

In 1948, hij was toen juist 100 jaar oud, heeft men er de laatste roede uitgehaald. De molen was sinds 4 april 1944 geklasseerd. De rangschikking ervan werd behouden door Besluit van de Regent (9 februari 1946) en werd nog steeds niet opgeheven...

C. VERDWENEN WATERMOLEN (5)

De Watermolen van Jabbeke was een graanwatermolen met houten onderslagrad op de Jabbeke. De molen maakte deel uit van een boerderij. Hij werd voor 1543 gebouwd en werd honderd jaar later een laatste keer vermeld.

Toponiemen :

1543 " **TER HOFSTEDE TER WATERMEULEN** "
1643 " **TGOEDT TER WATERMEULENE** "

VOETNOTEN

- (1) Rijksarchief Brugge (RAB). Charter nr 4846, Blauw.
 - (2) Ommeloper Jabbeke 1692, f. 40.
 - (3) RAB, Wateringen van Blankenberge, kaart 55.
 - (4) www.molenechos.org
 - (5) RAB, Fonds Mestdagh, kaart 380b.
 - (6) RAB, Wateringen van Blankenberge, n°. 483.
Dossier over het bouwen van een watermolen te Jabbeke.
 - (7) Advocaat Chr. Devyut uit Brugge.
- © HENNEMAN R., "Windmolens te Jabbeke", in : Biekorf, LVIII, 1957, p. 368 – 370
© www.molenechos.org

2.4.2. MOLEN VAN KERREBROECK, Jabbeke, West-Vlaanderen

Naam	Molen Van Kerrebroeck
Ligging	Dorpsstraat 88-90, Jabbeke
Eigenaar	Familie Van Kerrebroeck
In erfpacht aan	gemeente Jabbeke
Bouwjaar	1848 / 1901 / 1911
Type	Stenen stellingmolen
Functie	Koren- en oliemolen
Kenmerken	Smalle hoge romp
Gevlucht/Rad	Verwijderd in 1948
Inrichting	Mechanische maalderij
Toestand	Matig
Bescherming	M: monument, O4 . O4 .1944
Molenaar	Geen
Openingstijden	Op aanvraag

voorgeschiedenis

Halfweg de 19de eeuw kreeg de Tempeliersmolen of Westmolen, Ettelgemstraat te Jabbeke het gezelschap van een klein versleten houten molentje, dat in 1844 stond op een stuk grond van Pierre De Cloedt, waar nu Molen Van Kerrebroeck staat.

Nog voor 1848 was de molen en de grond eigendom geworden van wagenmaker - timmerman Jacobus Janssens - Muys uit Jabbeke. In datzelfde jaar kocht hij de houten "Oostmolen" of "Kleine Molen" die tot dan toe in de Varsenareweg stond van Joseph Mestdagh. Op 24 maart 1848 kreeg Jacobus Janssens-Muys, wagenmaker te Jabbeke, toestemming van de Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen een staakmolen op teerlingen op te trekken. Na grondige herstellingen werd de houten staakmolen, de vroegere Oostmolen, op een verhoogd metselwerk gezet, juist op dezelfde plaats als waar het molentje stond en in het kadaster geregistreerd als "windkoornmolen en wal".

opeenvolgende eigenaars :

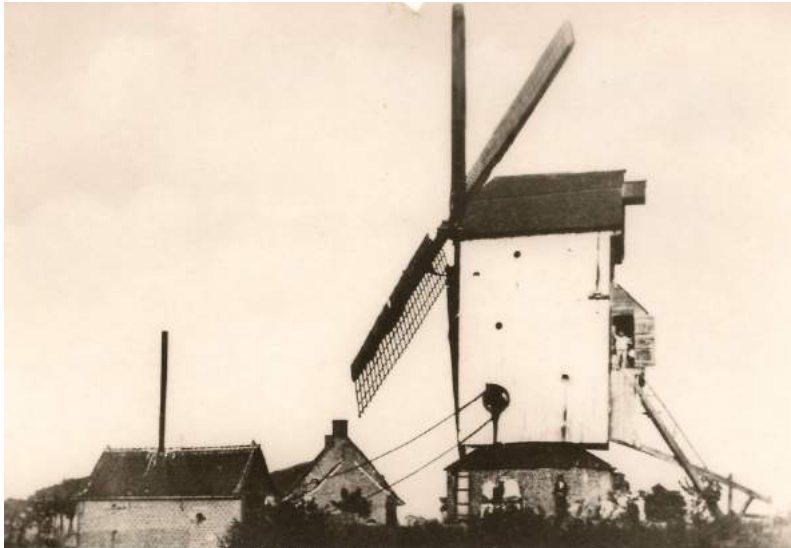
1848	opbouw	Janssens - Muys Jacobus, wagenmaker te Jabbeke
30.12.1852	verkoop	Coucke-De Knock Jan, zonder beroep te Loppem (notaris Lauters)
11.08.1875	erfenis	a) Coucke - De Knock Jan, de weduwe en de kinderen b) de erfgenamen c) Coucke Jean d) Coucke - Stemgee Jan (overlijden van Jan Coucke)
O2.11.1894	erfenis :	a) Coucke-De Knock Jan, de weduwe en de kinderen b) de erfgenamen c) Coucke - Stemgee Jan, winkelier te Jabbeke (overlijden van Jean Coucke)
17.02.1895	verkoop	Coucke - Stemgee Jan, weduwe, winkelierster te Jabbeke (notaris Van Huele - overlijden van Jan Coucke)
20.07.1895	verkoop	Van Kerrebroeck - Van Parijs Alphonse molenaar op de Molen van Kerrebroeck sinds 1877 te Jabbeke (notaris Van Huele - korenmolen met stampkot) en de kinderen (overlijden van vrouw Van Parijs)
na 1912		
O2.03.1922	rectificatie	Van Kerrebroeck - De Meulemeester Charles Louis molenaar te Jabbeke (notaris Vanderheyde)
19.08.1952	verkoop :	Van Kerrebroeck-Maene Alfons Joseph molenaar te Jabbeke (notaris Vanhoestenbergh)
2003	erfenis	Maene Margriet (overlijden van Van Kerrebroeck Alfons)
2007	in erfpacht aan de gemeente Jabbeke, met het oog op restauratie	

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 46/127

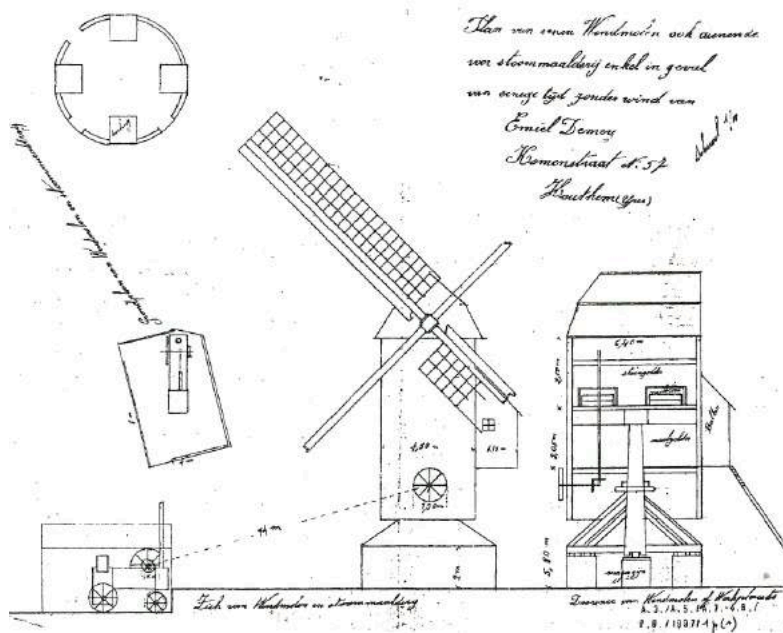
bouwhistoriek

Op 21 januari 1878 verpachtte Jan Coucke de molen aan zijn knecht, Alfons van Kerrebroeck (grootvader van Alfons). Deze nieuwkomer kwam uit Knesselare om hier in Jabbeke het molenaarsgeluk te zoeken.

Reeds van in 1881 was deze molen met een **stoommachine** uitgerust, een zogenaamde **locomobiel**, waarmee vroeger ook werd gedorst. Naargelang er al dan niet genoeg wind was, werd er gemalen met wind- of stoomkracht.

afb. 2.27 © www.molenechos.org, Collectie Gilbert DERAEDT, Leidschendam, prentkaart ± 1900
**DE DOOR EEN LOCOMOBIEL AANGEDREVEN KASTEELMOLEN TE RENINGELST; BEMERK OOK DE
OPMERKELIJKE RIEMOVERBRENGING TUSSEN DE MAALDERIJ EN DE WINDMOLEN**

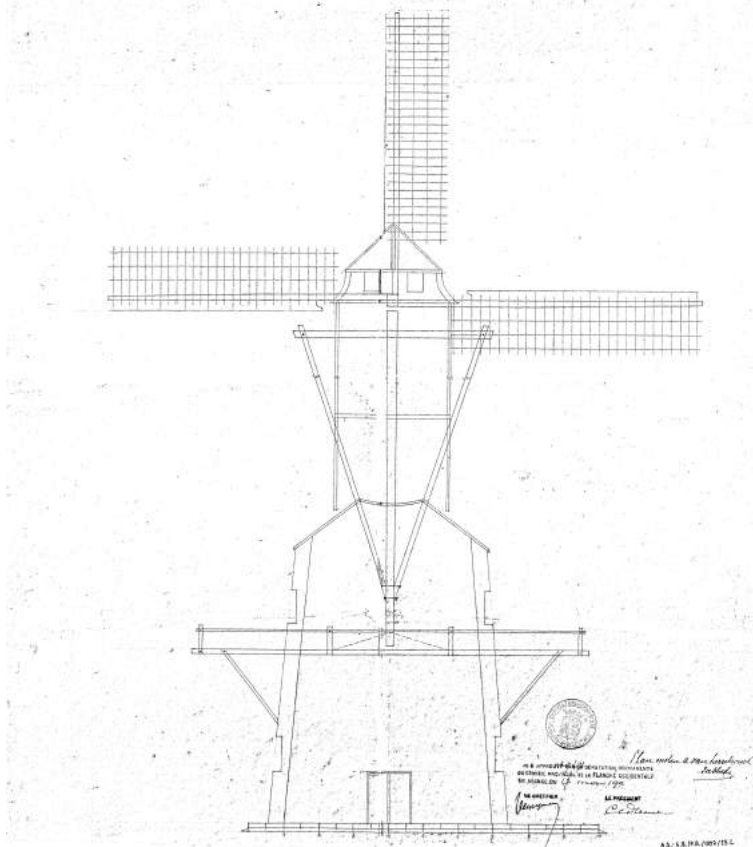

afb. 2.28 © Provinciaal archief West – Vlaanderen, databank PROBAT
**PLAN VAN EENEN WINDMOLEN OOK DIENENDE VOOR STOOMAALDERIJ ENKEL IN GEVAL VAN EENIGE
TIJD ZONDER WIND VAN EMIEL DEMEY, KOMENSTRAAT N° 57 HOUTHEN (YPER)
AANDRIJVING DOOR EEN LOCOMOBIEL OMSTREEKS 1931**
links boven grondplan staakmolen met torenkot en stoommaalderij
links & midden zicht van windmolen en stoommaalderij
rechts doorsnee van windmolen of werkplaats

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 47/127

In 1894 stierf Jan Coucke en op 20 juli 1895 werd de molen aan Alfons Van Kerrebroeck verkocht.

Om een beter windvang te bekomen, kreeg Alfons Van Kerrebroeck op 17 mei 1901 de toestemming van de Bestendige Deputatie om de molenkast op een torenkot te plaatsen. Het werd een **vrij hoog torenkot met gaanderij**. Na de stoommachine werd de molen vanaf 1910 aangedreven met een verplaatsbare **benzinemotor**.

afb. 2.29 © Provinciaal archief West – Vlaanderen, databank PROBAT
PLAN MOLEN A VAN KERREBROECK, JABBEKE
vergunning betreft gevaarlijke hinderlijke en ongezonde bedrijven, goedkeuring d.d. 17 mei 1901

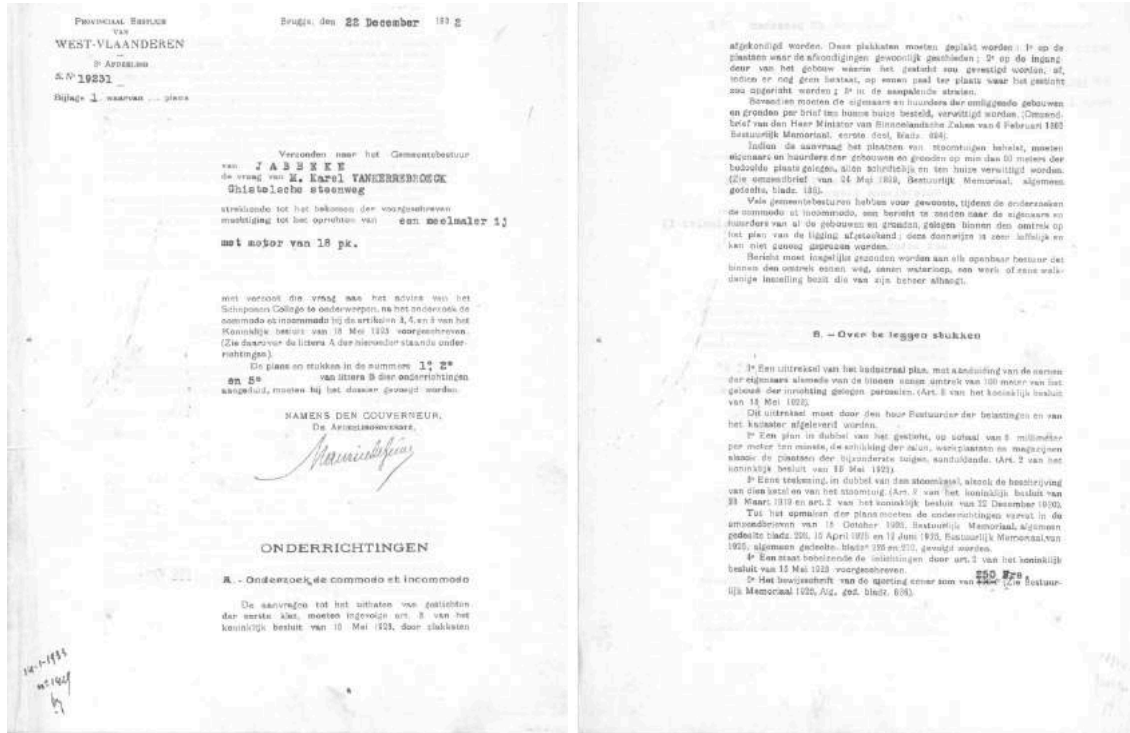
In 1911 wordt de afbraak en vervanging door een stenen molen geregistreerd. De onderbouw werd hoger opgemetseld door Eduard Devriendt, zodat een hoge smalle **stenen stellingmolen** bekomen werd met vijf zolders. Hij kocht de houten draaibare molenkap met het opschrift " 18AR92 ", compleet met wieken en haakse overbrenging, af van de Gistelse burgemeester en molinoloog Alfred Ronse. De mansardekap met balkon was afkomstig van de stenen grondzeiler die A. Ronse in 1892 achter zijn kasteel Ter Waere in Gistel had gebouwd; die hij even voordien volledig gemechaniseerd had. Van op afstand kan men nog steeds duidelijk de diverse opbouwfasen onderscheiden. In 1911 - 1912 wordt ten zuiden van de molen een bijgebouwtje gerealiseerd.

De roeden hadden een gevlucht van 22,60 meter. In de bakstenen molen werden nog andere oudere elementen verwerkt, wat onder meer blijkt uit een 18de eeuwse klauwijzer met opschrift " PDL 1768 ".

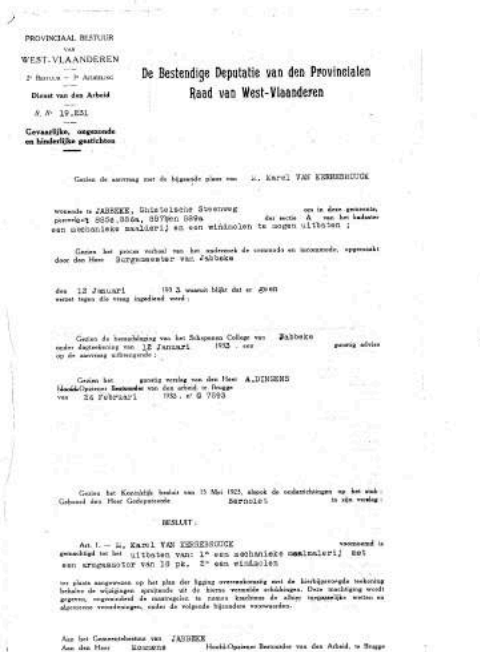

afb. 2.30 © KUNSTPATRIMONIUM van WEST – VLAANDEREN, 9. De molens in West - Vlaanderen
ZIJDE VAN 18de EEUWS KLAUWIJZER MET JAARTAL 1768

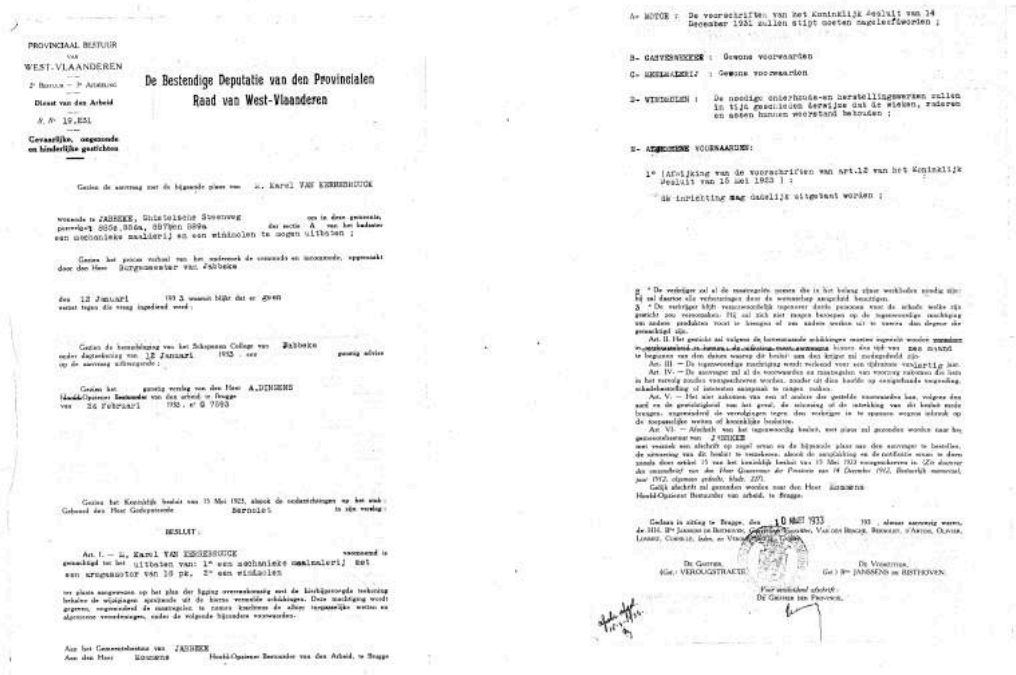
Molen Van Kerrebroeck was uitgerust met een **olieslagerij** en was van het type " met bovengrondse gaanderij ". Er werd dus vanop een gaanderij gekruid (draaivlak van de wiken verplaatst) door middel van een loopwiel dat de volledige omtrek van de molen kon beschrijven en ook vastgezet worden naargelang de windrichting.

afb. 2.31 © Provinciaal archief West – Vlaanderen, databank PROBAT
Brief d.d. 22 december 1932, verzonden naar het gemeentebestuur van Jabbeke
De vraag van M. KAREL VAN KERREBROECK, GHISTELSCHÉ SEENWEG STREKKENDE TOT HET
BEKOMEN DER VOORGESCHREVEN MACTHIGING VAN EEN MEELMALERIJ MET MOTOR
VAN 18 PK.

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 49/127

afb. 2.32 © Provinciaal archief West – Vlaanderen, databank PROBAT
Machtiging d.d. 26 februari 1933 voor M. KAREL VAN KERREBROECK tot het uitbaten van :
1° een MECHANIEKE MEELMALERIJ MET EEN ARMGASMOTOR VAN 18 PK
2° een WINDMOLEN

In 1933 werd de benzinemotor omgebouwd en draaide van dan af door middel van een armgasinstallatie; een **armgasmotor** (*gaz pauvre*). Vooralnog werd de motor enkel gebruikt wanneer de wind het liet afweten of zich niet sterk genoeg deed voelen.

Tot in 1939 werd er gemalen door het wispelturige spel van de wind op de kruisvormige wieken; maar men maakte hoe langer hoe minder gebruik van windkracht. Moe gevochten tegen de krachten van de wind kon plots één van de wieken een forse windstoot niet meer weerstaan. Hij knakte af en plofte ten gronde. Om het evenwicht te herstellen zagde molenaar Charles Van Kerrebroeck in 1939 de tegenovergestelde wiek van de kruising (de houten buitenroede werd uitgehaald) en waarachtig, de twee overgebleven wieken (de ijeren binnenroede) namen het werk van de verwijderde gezellen op zich. De molen draaide bijna als voorheen.

In 1944 werd de Molen Van Kerrebroeck met **één roede** beschermd als monument. Met de overgebleven ijeren binnenroede draaide de molen nog tot in het jaar 1948. Toen werd de houten molenkap met de roede afgenomen en niet meer vervangen. *Met de huidige energiecrisis ware zijn herstelling beslist weer rendabel.* Vanaf dan werd de molen nog louter met een armgasmotor aangedreven. De gaanderij verdween eveneens.

In 1951 zorgde een **gloeikopdiesel** voor de aandrijving.

In 1953 nam Alfons Van Kerrebroeck de molenaarsstiel van zijn vader en grootvader op zich. In 1954 bouwt de molenaar een nieuwe woning ten zuidoosten van de molen. Hij baatte ook een klein landbouwbedrijf uit, terwijl zijn echtgenote winkelierster was, een combinatie die vroeger op het platteland veel voorkwam. Het kosteloos geraas van de wind op de wieken is er voor Alfons niet meer bij. Het " gepuf " van zijn traag lopende **dieselmotor**, die sedert 1961 de armgasmotor vervangt, kwam er voor in de plaats. Praktisch is de techniek, dat wel, maar lang niet zo verheven als toen de zoevende wieken hun opdracht van de wind aan de mensen ten dienste konden stellen.

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 50/127

afb. 2.33 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
CROSSLEY - DIESELMOTOR IN EEN NIEUW BIJGEBOUW (betonplaten)
30 PK & 340 TOEREN PER MINUUT

In 1961 wordt de armgasmotor dus door een dieselmotor vervangen, een Engelse **CROSSLEY - dieselmotor** van 30 pk die 340 toeren per minuut loopt. Dit verklaart wellicht de registratie van een nieuw bijgebouw in 1963. Zie afb. 2.16.

Het mechanisch malen werd voortgezet tot ± 1983. Sindsdien zijn de molenromp en maelderij niet meer in gebruik. De molen treedt snel in verval.

†

De Heer
Alfons Van Kerrebroeck
Windmolenaar op rust
Lid van de Werkgroep West-Vlaamse Molens vzw
Lid van de K.E.G.

echtgenoot van Mevrouw Margaretha Maens

Geboren te Jabbeke op 24 december 1923
en rustig thuis overleden op 1 oktober 2003,
gesterkt door het sacrament van de zieken.

De oogst is binnengereden:
er is koren op de molen:
maar de molenaar is gestorven:
alle wind werd hem uit de zeilen genomen.

Meelbak en molenstenen:
het was zijn leven;
zijn molen en het molenraam
was uitdijk op de wereld en mensen:
hij zag er alleen maar vrienden.

In de schaduw van zijn molen:
zijn vrouw, zijn kinderen en Margot:
voor hen was hij voedzaam als brood,
gebakken met het meel van zijn goedheid.

Hoger dan het kruiswerk
is Alfons nu gedommen:
vanuit Gods hand,
tot in Gods hand.
"Wel te rusten, molenaar".

afb. 2.34 © West-Vlaams Molenblad XIX 165
OVERLIJDENSBERICHT ALFONS VAN KERREBROECK

De laatste molenaar, Alfons Van Kerrebroeck, is op 1 oktober 2003 overleden.

Op 06.09.2006 heeft de buurman Paul Cools een aanvraag stedenbouwkundige vergunning ingediend voor het bouwen van een autogarage na afbraak van een bestaand pand, aan de linkerkant palend aan de molensite, naast een beschermd monument. Mede door een bezwaarschrift van de Werkgroep West-Vlaamse Molens vzw geeft het Agentschap Onroerend Erfgoed negatief advies en is uiteindelijk de bouwvergunning geweigerd. De Werkgroep motiveerde haar bezwaren als volgt :

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 51/127

- 1) In de ingediende plannen werd onder "inplanting/situatie" nagelaten te vermelden, dat zich op het aangrenzend perceel een beschermd monument bevindt, nl. Molen Van Kerrebroeck, beschermd als monument op O4.O4.1944.
- 2) Door bovengenoemde nalatigheid, wordt gelegenheid geschapen tot het ontduiken van het verplicht bindend advies van de Afdeling Monumenten en Landschappen bij beschermde monumenten en landschappen.
- 3) De voorziene uitbreiding van de bestaande garage, precies in de richting van de molen (tot op slechts een 5 - tal meter, met een hoge blinde muur!) zou de molen als beschermd monument ontluisteren, hetgeen volledig in strijd is met zowel wettelijke beschikkingen als met de geest van het beschermingsbesluit.
 - De molen zou aan één zijde geheel ingebouwd geraken
 - Hij zou zijn beeldbepalende functie bij het binnenkomen van Jabbeke (vooral vanuit de steenweg uit Gistel) verliezen
 - De grote garage - uitbreiding belemmert een potentiële toekomst voor een completering van de molen (met een nieuwe gaanderij en wickenkruis). Door die dichte aanbouw zou die nieuwe gaanderij zelfs niet meer rondom kunnen aangebracht worden.
- 4) Sterke afbreuk aan de monumentale waarde van Van Kerrebroecks Molen, waarvan een restauratie wenselijk is, zoals dit ook aangegeven wordt door de gemeente van Jabbeke: "Voor de kern Jabbeke kan de restauratie van de molen uit het oogpunt van algemeen uitzicht, toerisme, heemkunde, monumentenzorg,... een meerwaarde betekenen" (uit: brief CBS aan M. Maene, d.d. 16.08.2005). De Molen Van Kerrebroeck, gebouwd in 1848, is - ook in zijn huidige vorm als molenromp - een merkwaardig industrieel - archeologisch monument. Het toont ons de overgang van windenergie naar mechanische aandrijving. In de goed bewaarde molenromp is het mechanisme met de dieselmotor nog aanwezig.
- 5) De uitbreiding van de bestaande garage, precies in de richting van de oude dorpskern, zal een nog grotere overlast geven (milieuhinder: lawaai, uitlaatgassen,...) aan de dichte bebouwing (woonzone) in de onmiddellijke omgeving. Volgens de huidige planologische opvattingen, zou op deze plaats geen grote garage meer toegelaten worden. Nog verdere uitbreiding zou deze anomalie enkel nog maar kunnen vergroten.

De gemeente Jabbeke sloot in 2007 een erfpachtovereenkomst af met de private eigenaars, met het oog op een maalvaardige restauratie. De molenromp vormt een beeldbepalend element aan de rand van de dorpskom van Jabbeke.

In september 2015 zijn dringende herstel-, onderhouds- en instandhoudingswerken uitgevoerd door A. Vandendorpe, o.m. het ontruimen van stof en puin, afdichten raamopeningen, plaatsen van voorlopige vloerplaten én schoren op alle zolders,...

BRONNEN :

- www.molenechos.org; Lieven Denewet en Herman Holemans
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2015 : "INVENTARIS ONROEREND ERFGOED, Stenen romp van Molen Van Kerrebroeck". (opgehaald van <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/88732>.)
- KADASTERARCHIEF WEST-VLAANDEREN, 207: Mutatieschetsen, Jabbeke, 1852/10, 1911/8, 1912/1, 1952/7, 1954/5, 1963/11.
- CORNILLY J., "Monumentaal West-Vlaanderen, Beschermde monumenten en landschappen in de provincie West-Vlaanderen, Deel III: Arrondissementen Brugge, Diksmuide, Oostende en Veurne", Brugge, 2005, p. 109.
- DENEWET L., "Molenaar Alfons Van Kerrebroeck uit Jabbeke overleden", in West-Vlaams Molenblad, jg. 19, nr. 2004, p. 165-166.
- DENEWET L. & DE CRAECKE F., "Onze Werkgroep wil molenbiotoop te Jabbeke redden", in West-Vlaams Molenblad, XXII 2006, nr. 3, p. 110-112.
- DEVLIEGHER L., "De molens in West-Vlaanderen", in Kunstpatrimonium van West-Vlaanderen, 9, Tielt, 1984, 236-237.
- HENNEMAN R., "Windmolens te Jabbeke", in: Biekorf, LVIII, 1957, p. 368-370.
- HOLEMANS Herman, "Westvlaamse wind- en watermolens, Kadastergegevens 1835-1990. Deel III. Gemeenten H-J", Kinrooi, Studiekring Ons Molenheem, 1995.
- HOOFT E. m.m.v. Boone B., Callaert G., De Bodt V. & Santy P. : "inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie West-Vlaanderen, Gemeente Jabbeke, Deelgemeenten Snellegem, Stalhille, Varsenare en Zerkegem", "Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen" WVL35, 2007 (onuitgegeven werkdocumenten).
- "Molens te Jabbeke", in: De Westvlaming, LV, 1962, nr. 10.
- ROELS W., "De windmolens te Jabbeke", in: Molenecho's, II, 1974, 10, p. 75-76, 79.
- VAN EENOO André, "Jabbeke. Histories en legende, deel 3", Jabbeke, s.d., p. 237-239.

2.5. SYSTEMATISCHE BOUWHISTORISCHE OPNAME

De bouwhistoriek is duidelijk af te lezen exterieur op de molenromp. Er zijn, enerzijds in baksteensoort en anderzijds wat de inclinatie van de molenromp betreft, duidelijk 2 bouwfases te onderscheiden :

- d.d. 1901 : vrij hoog torenkot met gaanderij
- d.d. 1911 : hoger opgemetst tot een hoge smalle stenen stellingmolen met vijf zolders om meer windvang te hebben op de molinotoop

afb. 2.35 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
OVERDUIDELIJKE CHRONOLOGISCHE BOUWSPOREN IN DE MOLENROMP
i.v.m. OPBOUW MOLEN VAN KERREBROECK IN MEERDERE FASES

De uiterlijke verschijningsvorm van de stellingmolen is aan de bovenzijde vrij verticaal zodat de molen het silhouet van een "torenmolen" benadert : er is over de volle metselwerkhoogte slechts een kleine afwijking in diameter waar te nemen. Vanaf de derde zolder is het metselwerk nagenoeg volledig loodrecht & verticaal uitgevoerd. Dit diende wellicht zo verticaal te gebeuren om de aangekochte zetelkap van de molen van Alfred Ronse te kunnen plaatsen.

2. HISTORISCHE NOTA : blz. 53/127

De molenkap is gedemonteerd in 1948, evenals de ijzeren binnenroede. De houten buitenroede was al gedemonteerd in 1939, na een breuk. De houten assekop was versterkt met ijzeren beugels. De molenkap was bedekt met eikenhouten schalies. De windvaan was een vlag met een kruisvorm in het centrum. De molenkap had een balkon; er was één spruitbalk, 2 zweepen en één rechte staart (oude houten roede). Aan de hand van deze historische foto's zou de molenkap nog historisch getrouw gereconstrueerd kunnen worden.

afb. 2.36 © Westflandrica. Provinciale Erfgoedbibliotheek (fragment foto)

afb. 2.37 © ARCHIEF gemeente JABBEKE, Toeristische gids

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 54/127

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN

3.1. ALGEMENE BESCHRIJVING, TYPERING EN RUIMTELIJKE CONTEXT

Jabbeke is een woon- en landbouwgemeente in West-Vlaanderen, gelegen op 10 km ten westen van Brugge. In 1977 werd Jabbeke samengevoegd met de gemeenten Snellegem, Stalhille, Varsenare en Zerkegem. De spilgemeente Jabbeke heeft, zonder deelgemeenten, een totale oppervlakte van 1343 ha en telt 4435 inwoners (2007).

Jabbeke heeft zijn succes als woongemeente te danken aan de ligging aan het knooppunt van de snelwegen E40 Brussel-kust en de A10 naar Oostende, wat een vlotte bereikbaarheid garandeert. Historische verbindingswegen zijn de Gistelsteenweg die sinds de 18de eeuw de dorpen tussen Brugge en Oostende verbindt, de provincieweg tussen Torhout en Jabbeke, de spoorweg Brugge-Oostende en het kanaal Brugge-Oostende. Sinds het interbellum ontwikkelde Jabbeke een bescheiden industriële activiteit, met o.m. 2 ondertussen gesloten sigarenfabrieken; het huidige industrieterrein bevindt zich in de nabijheid van de snelweg. Rond de ondertussen sterk uitgebreide bebouwde kom, behield de omgeving een landelijk karakter, met een aantal concentraties van hoeves, vaak teruggaand op eeuwenoude historische sites.

De dorpskern van Jabbeke ontwikkelde zich op het kruispunt van de Jab-beek en de Zandstraat, de huidige Dorpsstraat. De bebouwing van de woongemeente concentreerde zich eeuwen langs deze oost-westas en tevens langs het noordelijke tracé van de huidige Stationsstraat. In de tweede helft van de 20ste eeuw waierde de bebouwing sterk uit, waarbij nieuwe verkavelingen zich ten noorden en zuiden van de Dorpsstraat en Gistelsteenweg ontplooiën. Een opvallende verkaveling is het Flamincka Park, teruggaand op het domein van het Kasteel van Jabbeke.

Het centrum van de huidige dorpskern wordt gevormd door de neogotische parochiekerk naar ontwerp van architect A. Verbeke. Om de kerk heen zijn nog een aantal authentieke dorpswoningen terug te vinden, o.m. de beschermde herberg "Sint-Hubertus" en de voormalige smidse, huidig café op nr. 7.

Een getuige van de 19de eeuwse situatie is de "Kerrebroeckmolen" in de Dorpsstraat nrs. 88 – 90, de enige molen die in Jabbeke werd bewaard.

De Molen Van Kerrebroeck is gelegen langs de Dorpsstraat, een vrij belangrijke invalsweg (N367) vanuit Gistel – Westkerke naar het centrum van Jabbeke, parallel aan de E40.

De Molen Van Kerrebroeck was eertijds een stellingmolen met gaanderij, maar op heden zijn zowel de houten gaanderij als de molenkap met de molenwieken verdwenen. Gelukkig is er nog heel wat molentechnische inhoud behouden binnenin de molenromp en is er nog een Crossley - dieselmotor aanwezig in een bijgebouw.

De molenromp, zowel het metselwerk als het buitenschrijnwerk, is in een zéér vervallen staat. Recent werden de raamopeningen volledig dichtgetimmerd om de duiven buiten te houden en werden de diverse zolders geschoord.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 55/127

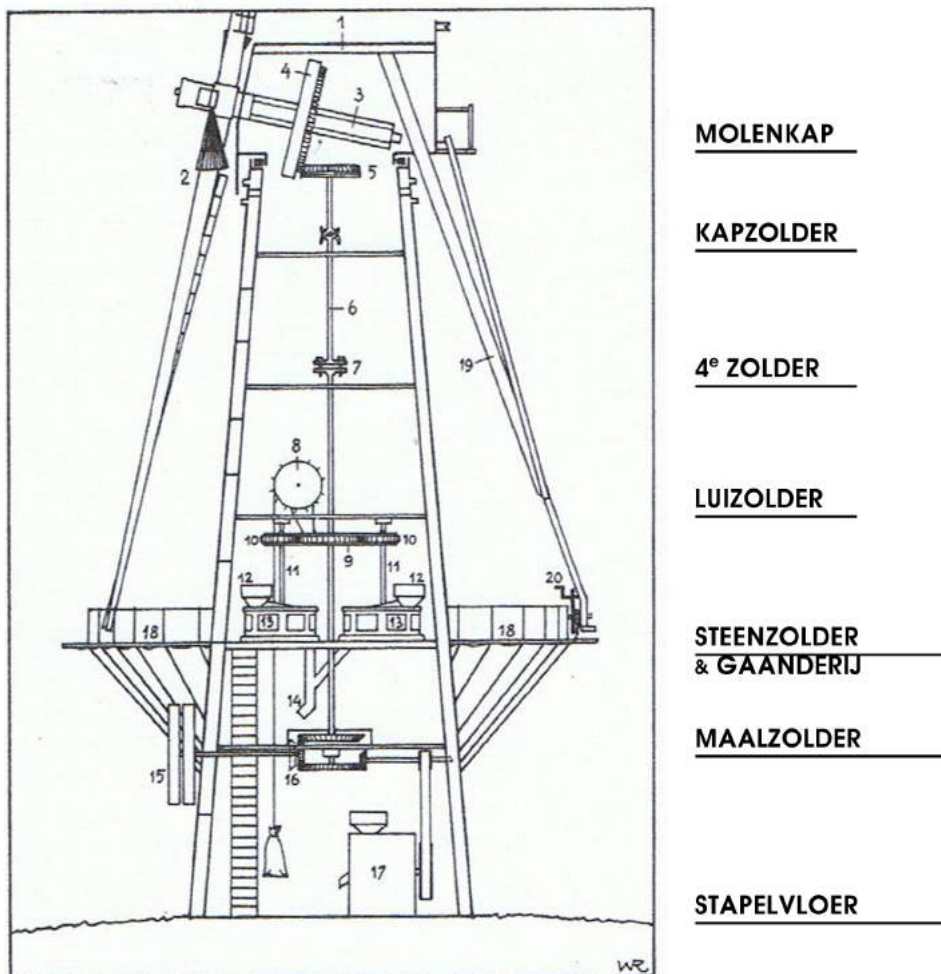
3.2. **BESCHRIJVING VAN DE VERSCHILLENDE ERFGOEDELEMENTEN**

3.2.1. **OPMETINGSPLANNEN VAN BESTAANDE TOESTAND**

Op heden bestaan er geen plannen opmeting van de Molen Van Kerrebroeck.
De opmaak van de plannen bestaande toestand is voorzien bij de opmaak van het restauratiedossier (aanvraag erfgoedpremie) en behoort niet bij de opmaak van het beheersplan. We willen nu alvast opmerken dat het door de positie van de vele schoren niet eenvoudig zal zijn om de molen intern op te meten.

Wij hebben ons gebaseerd op een vereenvoudigde (dwars)doorsnede over de Kerrebroeckmolen, getekend door wijlen heemkundige Wilfried ROELS uit Jabbeke, om enkele, louter schematische, basisplannen op te maken, die als basis zullen dienen voor de aanduiding van de erfgoedelementen in dit beheersplan. Alle afmetingen en hoogtepeilen zijn dus nog op te meten in het kader van een restauratiedossier.

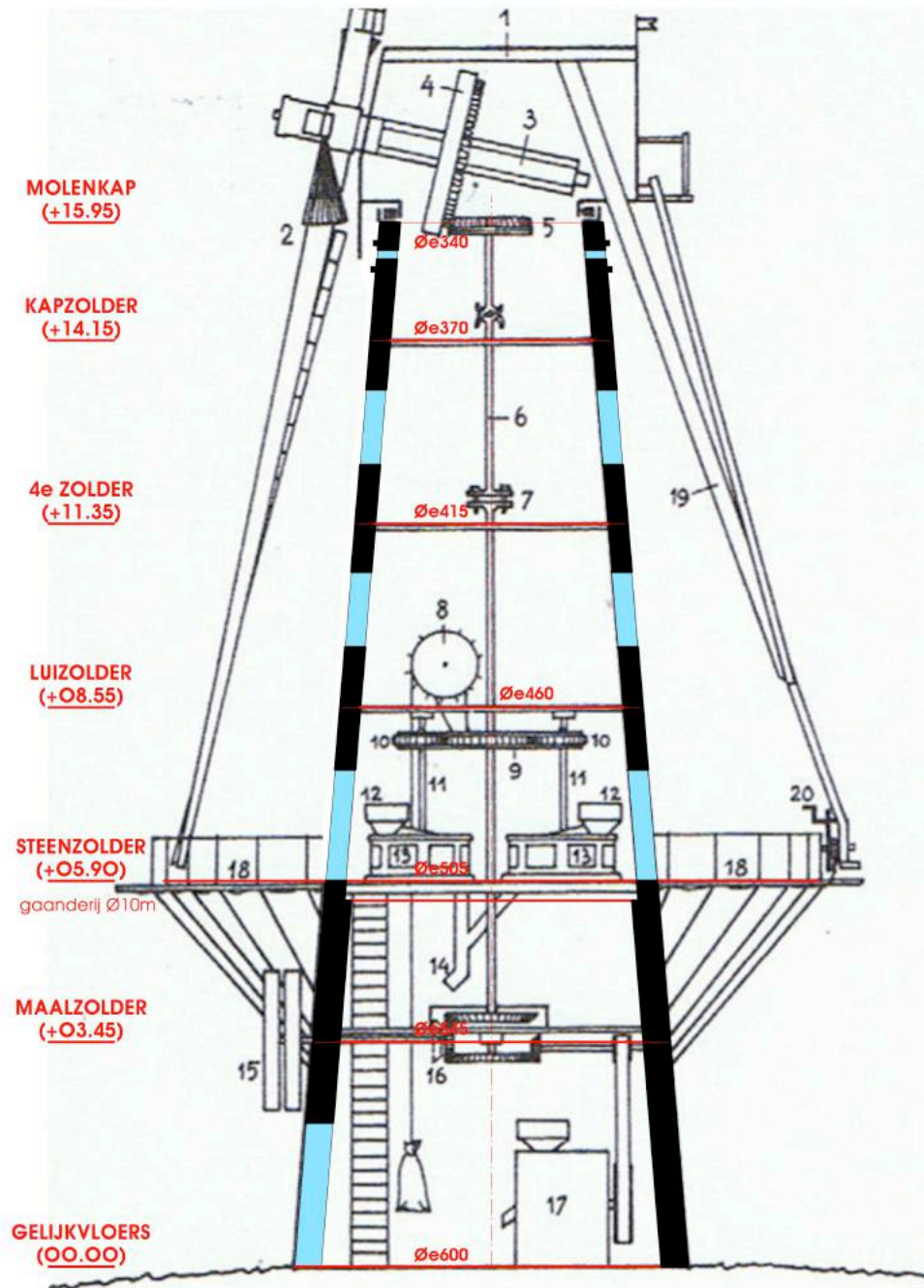
Deze doorsnede biedt meer inzicht in de opbouw van deze windmolen : een stellingmolen met vijf zolders. Toch kunnen we nu al opmerken dat, uit recente opmeting tijdens ons plaatsbezoek d.d. 30.12.2015, de verhoudingen in de zolderhoogtes (gelijkvloers ±338 cm hoog en steenzolder ±216 cm hoog) en de muurdikte (gelijkvloers ±45 cm en steenzolder ±33 cm dik; sprong in dikte metselwerk) niet stroken met de werkelijkheid.

afb. 3.1 © André VER ELST, " Verdwenen Belgische windmolens in beeld / Moulins à vent belges disparus en images ". Zaltbommel, Europese Bibliotheek, 1978
FIGURATIEVE DOORSNEDE VAN KERREBROECKMOLEN

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 56/127

3.2.2. INVENTARIS HISTORISCH INTERIEUR

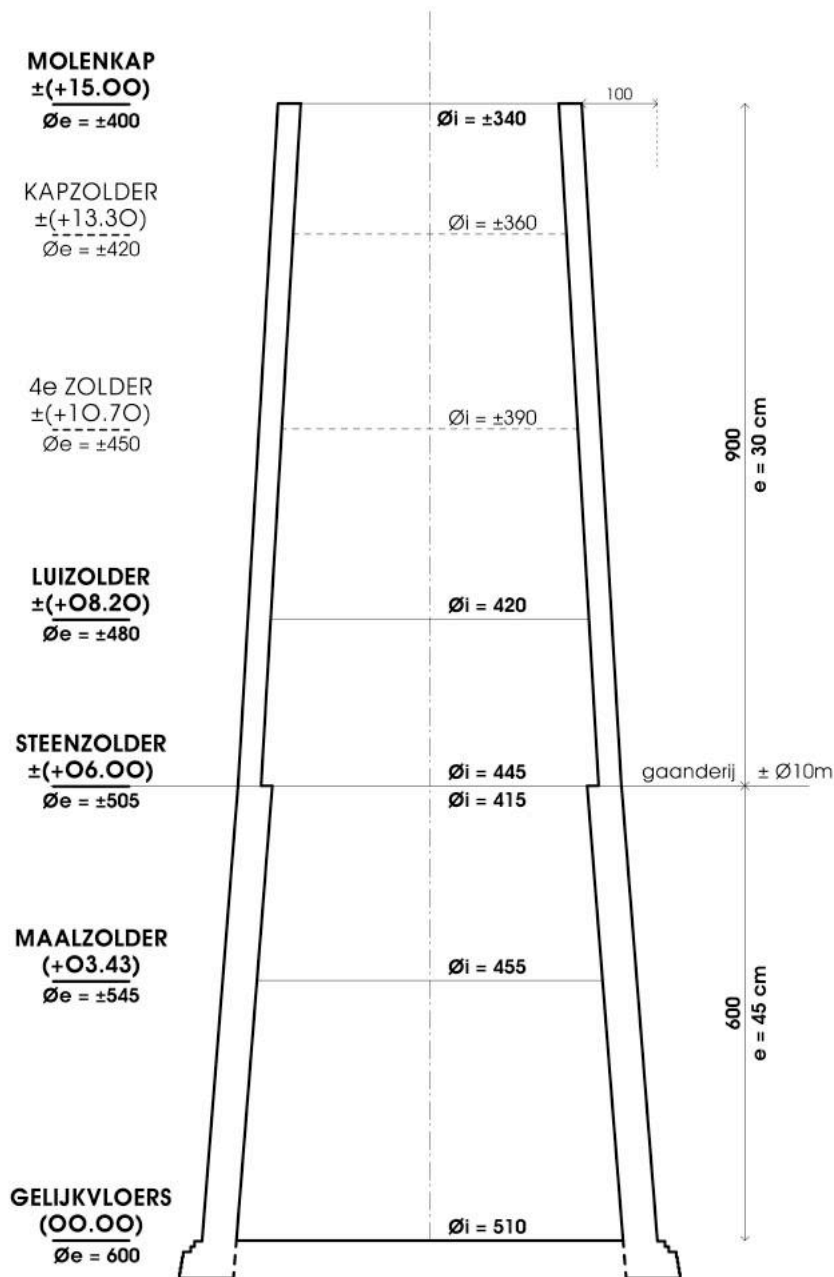
afb. 3.2 © André VER ELST, " Verdwenen Belgische windmolens in beeld / Moulins à vent belges disparus en images ". Zaltbommel, Europese Bibliotheek, 1978

FIGURATIEVE DOORSNEDE VAN KERREBROECKMOLEN MET AANDUIDING VAN ALLE ZOLDERS

Opmerking :

Alle afmetingen en hoogtepellen zijn ter plaatse na te meten bij opmaak van het restauratiedossier. Omwille van de ontoegankelijkheid van de hoger gelegen zolders wordt de inventaris van de molenonderdelen vervat in het uitvoeringsdossier en beperkt deze zich in dit beheersplan tot de bestaande documentatie.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 57/127

afb. 3.3 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
BASISDOORSNEDE VAN KERREBROECKMOLEN, schaal 1 %
opgemaakt op basis van summere opmeting in situ en fotomateriaal

GELIJKVLOERS & STAPELVLOER	(00.00)
MAALZOLDER	(+ 03.43)
STEENZOLDER & BUITENSTELLING	(+ 06.00)
LUIZOLDER	(+ 08.20)
VIERDE ZOLDER	(+ 10.70)
KAPZOLDER	(+ 13.30)
MOLENKAP	(+ 15.00)

Opmerking : alle afmetingen en hoogtepellen zijn ter plaatse na te meten bij de opmaak van het restauratiedossier

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 58/127

BEGANE GROND of STAPELVLOER

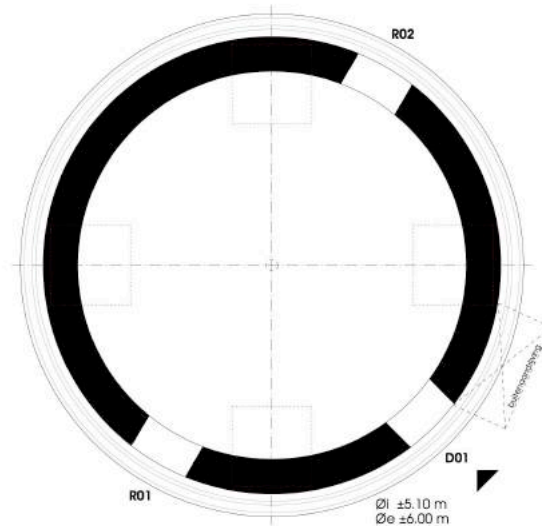
foto's plaatsbezoek d.d. 30 december 2015

afb. 3.4 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 59/127

BEGANE GROND of STAPELVLOER

DORPSTRAAT 88, B490 JABBEKE

afb. 3.5 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
BEGANE GROND of **STAPELVLOER**, schaal 1 %

- koning steunt op de ijzerbalk, verankerd met meerdere zijbalken
- ijzeren spoorwiel, oorspronkelijk voor de aandrijving van de kollergang, later voor mechanische aandrijving
- hier was ooit een olieslagerij
- 2 bascules (weegtoestellen, weegschalen) en steengalg
- koppel stenen (lag vroeger buiten), komt van de steenzolder
- haverpletter
- mechanische maalderij met 1 koppel, afkomstig van een andere maalderij Excelsior in Bellem (Aalter), op een houten halfzolder
- nog verschillende overbrengingen aanwezig
- transmissieriem & meerdere riemschijven
- beton & bakstenen vloer
- stutten van zware draagbalken
- hier meten wij Øi van $\pm 5,08$ m op 1 m hoogte en een buitenwanddikte 0,40 m, hetgeen een buitendiameter oplevert van 5,88 m; zolderhoogte $\pm 3,38$ m
- de volledige dieselmotor - installatie is nog aanwezig in het vrijstaand bijgebouw
- ijzeren aandrijfwielen en -riemen nog aanwezig onder een houten aanbouw
- heel wat reparatiemateriaal ligt opgeslagen in deze berging (d.d. 1963)
- de dieselmotor heeft nog gewerkt tot het begin van de jaren 1990

vloeroppervlakte : 20,43 m²

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 60/127

MAALZOLDER

foto's plaatsbezoek d.d. 30 december 2015

afb. 3.6 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 61/127

MAALZOLDER

afb. 3.7 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
MAALZOLDER, schaal 1 %

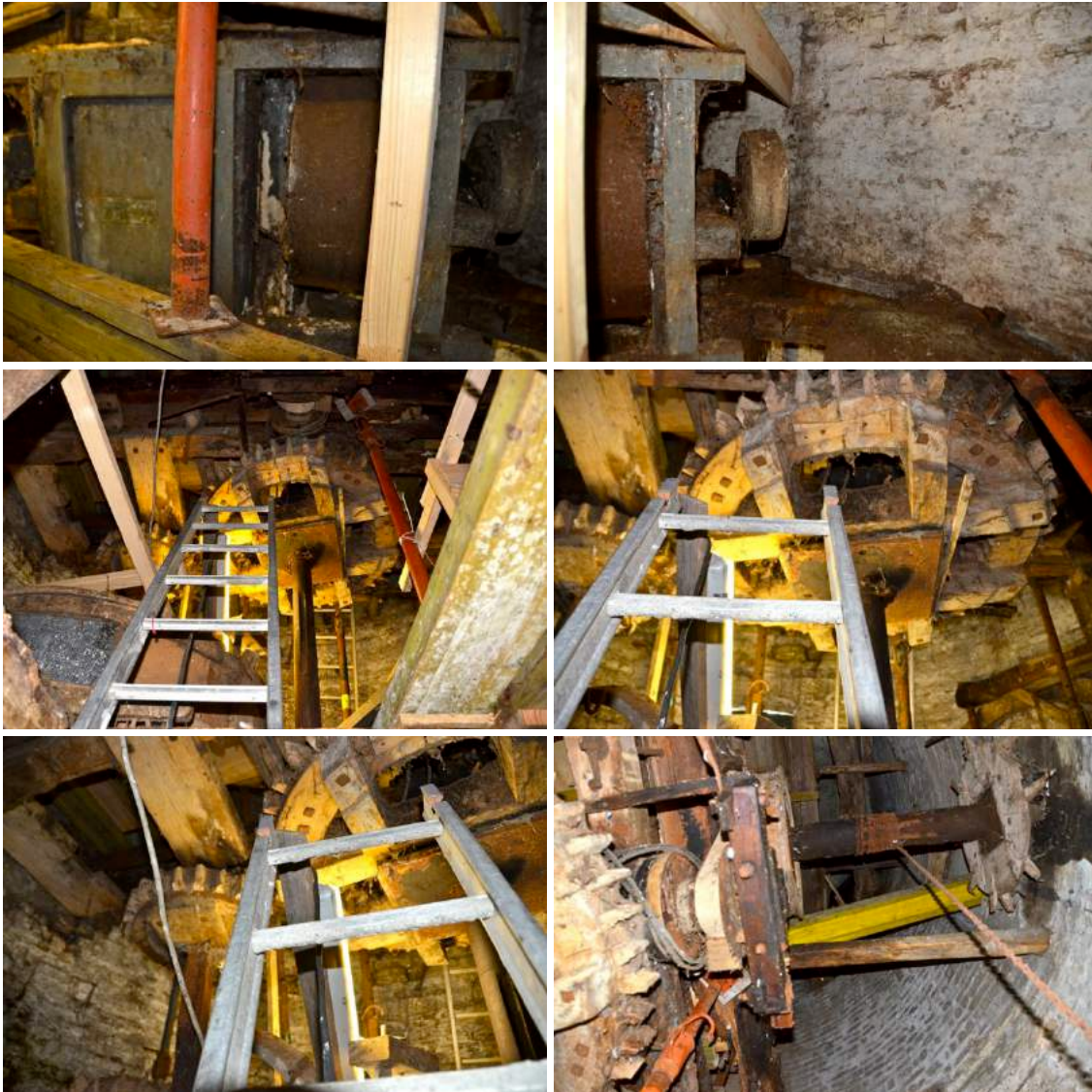
- niveau (+ 03.43) boven de stapelvloer (00.00)
- stutten van de moerbalken (zware draagbalken)
- raderwerk met mogelijkheid tot uitschakeling van het motoraandrijfwerk bij malen met de wind
- de ijzeren koningspil loopt door over de hogere zolders tot boven
- nog verschillende overbrengingen aanwezig; bij middel van schijfriemen of V-riemen welke conische vertandingen in beweging stellen
- pasbalken nog aanwezig
- een maalstoel van Werkhuizen Omer De Reu- Vanquaethem, de originele meelgoot voor een van de twee steenkoppels met nog de originele zwarte geverfde inscripties. De goot op zich bestaat uit 2 fraai afgeronde planken aan de zijkant, die samen met de anderen een licht hellende bak vormen. Daarin hangt de meelgoot van dit steenkoppel.
- de tweede meelgoot, die rug aan rug stond, is verdwenen tgv de graankuiser
- oude haverpletter met kaar en meelgoot in zeer slechte staat
- luikje van het luiwerk

vloeroppervlakte : 16,26 m²

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 62/127

STEENZOLDER

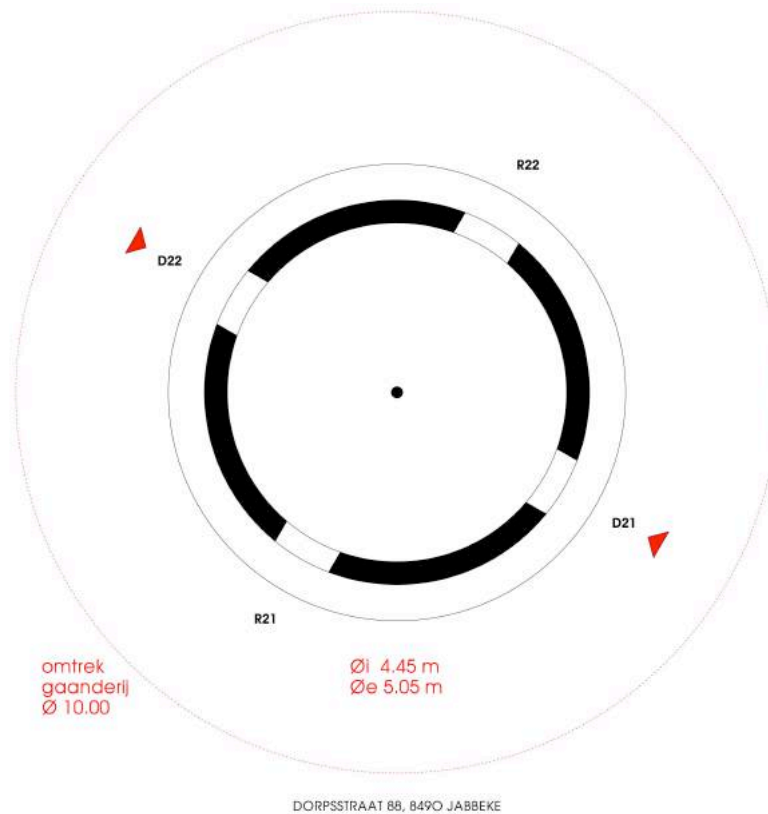
foto's plaatsbezoek d.d. 30 december 2015

afb. 3.8 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 63/127

STEENZOLDER & houten gaanderij (niet meer aanwezig)

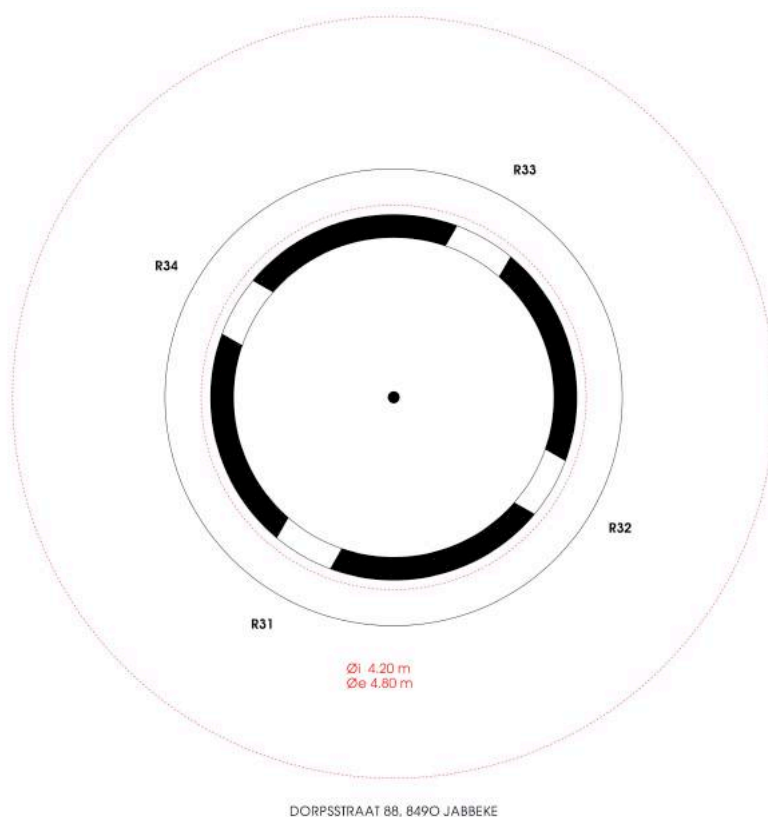
afb. 3.9 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
STEENZOLDER, schaal 1 %

- vanaf deze verdieping ijzeren koning die doorloopt tot boven
- ooit 2 steenkoppels, nog één origineel steenkoppel aanwezig op de deze 2de zolder, het andere steenkoppel is intussen gestapeld op de begane grond, intern op de stapelvloer
- steenkoppel aangedreven door een houten spoorwiel op de houten koning
- tussen de 2 steenkoppels een verbinding tussen de originele houten koning, en de latere verlenging in ijzer, door gebruikt te maken van vier spanvijzen; dit wiel drijft een varkenswieltje aan, waarmee het steenkoppel in gang gezet werd
- originele steenkist
- vroeger kon ook mechanisch gewerkt worden met de 2 koppels stenen
- 18de eeuwse klauwijzer met opschrift " PDL 1768 "
- lichtmechanismen nog aanwezig
- de steengalg ligt op het gelijkvloers
- graankuiser met de bijbehorende jakobsladder, klassiek systeem van een kaar tegen de koning en een trommelsysteem dat daaraan verbonden is
- Ø intern van ± 4,45 m op vloerhoogte en buitenwanddikte van 0,30 m, hetgeen een buitendiameter 5,05 m oplevert; minimale zolderhoogte ± 2,16 m
- spoorwiel : 48 kammen, 1 kamwiel : 24 kammen & 1 kamwiel ontbreekt
- uit de vereenvoudigde doorsnede is af te leiden dat het kruiwerk buiten de houten stelling hing; hoewel dit twijfelachtig is op de historische foto's

vloeroppervlakte : 15,55 m²

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 64/127

LUIZOLDER

afb. 3.10 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
LUIZOLDER, schaal 1 %

Aangezien we tijdens onze plaatsbezoeken d.d. 30 april 2008 en 3 juni 2008 en tijdens ons recent plaatsbezoek d.d. 30 december 2015, omwille van veiligheidsredenen, de hogere zolders niet konden betreden, hebben wij de volledige molentechnische inhoud op heden nog niet zelf kunnen vaststellen.

Er zijn wel foto's van het interieur per zolder terug te vinden in het tijdschrift WEST – VLAAMS MOLENBLAD 2016.1 van de Werkgroep West-Vlaamse Molens vzw.

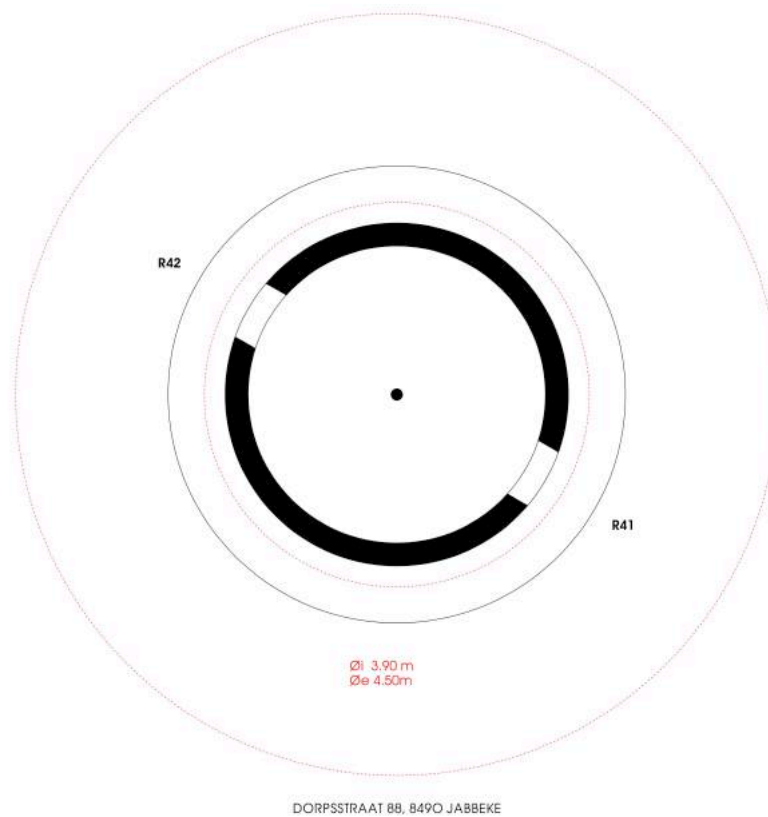
Het betreden van het interieur van de stellingmolen wordt ook door de vzw Monumentenwacht ten stelligste afgeraden na een inspectie d.d. 11 april 2016.

- halfzolder, klein deel dat van oorsprong vloerbalken had
- ijzeren koningsspil die doorloopt tot boven
- houten luitafel
- luiwerk en luivallen, staan geblokkeerd
- luiwiel : drijfassen en overbrengingen nog aanwezig
- geen klassiek luisysteem meer, maar systeem met transportbanden
- houten luis
- gaffelreep

vloeroppervlakte : 13,85 m²

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 65/127

VIERDE ZOLDER

afb. 3.11 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
VIERDE ZOLDER, schaal 1 %

Aangezien we tijdens onze plaatsbezoeken d.d. 30 april 2008 en 3 juni 2008 en tijdens ons recent plaatsbezoek d.d. 30 december 2015, omwille van veiligheidsredenen, de hogere zolders niet konden betreden, hebben wij de volledige molentechnische inhoud op heden nog niet zelf kunnen vaststellen.

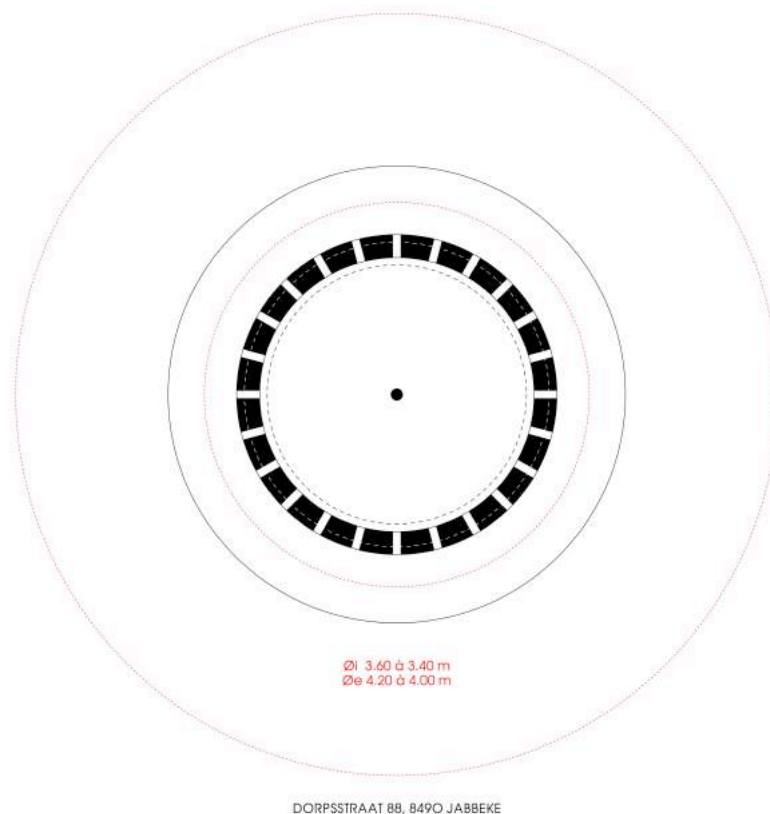
Er zijn wel foto's van het interieur per zolder terug te vinden in het tijdschrift WEST – VLAAMS MOLENBLAD 2016.1 van de Werkgroep West-Vlaamse Molens vzw.

Het betreden van het interieur van de stellingmolen wordt ook door de vzw Monumentenwacht ten stelligste afgeraden na een inspectie d.d. 11 april 2016.

- ijzeren koningsspil die doorloopt tot boven

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 66/127

KAPZOLDER

afb. 3.12 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
KAPZOLDER, schaal 1 %

Aangezien we tijdens onze plaatsbezoeken d.d. 30 april 2008 en 3 juni 2008 en tijdens ons recent plaatsbezoek d.d. 30 december 2015, omwille van veiligheidsredenen, de hogere zolders niet konden betreden, hebben wij de volledige molentechnische inhoud op heden nog niet zelf kunnen vaststellen.

Er zijn wel foto's van het interieur per zolder terug te vinden in het tijdschrift WEST – VLAAMS MOLENBLAD 2016.1 van de Werkgroep West-Vlaamse Molens vzw. Het betreden van het interieur van de stellingmolen wordt ook door de vzw Monumentenwacht ten stelligste afgeraden na een inspectie d.d. 11 april 2016.

- oorspronkelijke vloerbalken nog aanwezig
- ooit zat hier een zetelkruiwerk met een grote zetel, samen met de molenkap ontmanteld
- ter hoogte van de kapzolder werd (in 1948 ?) een betonnen plat dak uitgewerkt en een dakluik voorzien; zonder hemelwaterafvoer.
- ... stellinggaten

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 67/127

INVENTARIS MOLENTECHNISCH BINNENWERK

Kennismaking met... " Van Kerrebroeckmolen " te Jabbeke

Dorpsstraat 88, Jabbeke

auteur : Maarten OSSTYN

bron : West-Vlaams Molenblad Jaargang 32/1, 2016-1, blz. 10 - 14

De Van Kerrebroeckmolen is een opvallend hoge stenen stellingmolen met een zeer smalle romp, die echter in slechte staat is. Deze molen is gebouwd in 1848 als staakmolen. In 1901 werd de molen verhoogd met een toren kot met een stelling er omheen. In 1911 werd de romp nog hoger opgemetseld waardoor zo een stenen stellingmolen ontstond. Deze stellingmolen verloor in 1939 een eerste roede maar draaide nog verder met één roede. In 1944 werd de molen beschermd als monument. Vier jaar later werd de volledig vervallen kap afgenomen en werd er nog verder gemalen op motorkracht.

In 1961 werd de laatste dieselmotor geplaatst. De molen heeft gewerkt tot in de jaren '70, maar geraakte toen al in verval. Het gemeentebestuur van Jabbeke, erfpachthouder sedert 2007, heeft in oktober 2015 voorlopige instandhoudingswerken laten uitvoeren waarover in ons nummer 4 van 2015 een bijdrage verschenen is. De erfpachthouder heeft intussen ingenieur-architect Freddy De Schacht uit Ruiselede aangesteld om een beheersplan samen te stellen.

Deze stenen stellingmolen bestaat heden nog uit een zeer smalle maar grote romp. Daarop stond een kap van normale omvang, die vermoedelijk gekruid werd door een zetel. De molen werd oorspronkelijk ingericht als koren- en oliemolen. De onderste verdieping had de functie van oliekelder. Na het verwijderen van het olieslagwerk werd dit vervangen door een mechanische maalderij. De rest van de molen bleef echter zo goed als origineel. Zo is de tweede zolder ingericht als meelzolder, daarboven de steen- en de luizolder en tenslotte een grote kapzolder.

afb. 3.13 © Maarten OSSTYN, het West-Vlaams Molenblad Jaargang 32/1, 2016-1

links **MOLENROMP OP HEDEN**
rechts **CROSSLEY DIESELMOTOR IN " MOTORKOT "**

MOTORKOT

Het motorkot van deze molen staat beneden aan de berg, aan de achterkant van de molen. De dieselmotor (merk Crossley) kan mits restauratiewerken nog functioneren, en zou prioritair hersteld moeten worden.

OLIEKELDER / MAALDERIJ

In de oliekelder zijn de meeste balken nog origineel. Het onderste deel van de koning steunt op de ijzerbalk, verankerd aan beide zijden met meerdere zijbalken.

Daarboven zitten de originele balken, die echter op meerdere plaatsen worden gestut. Op de koning bevindt zich een ijzeren spoorwiel, oorspronkelijk voor de aandrijving van de kollergang. Later werd er een as op geplaatst om de koning te kunnen aandrijven op motorkracht.

Op het gelijkvloers is beton gegoten als vloer. Een bepaald stuk bestaat uit ronde stenen. Dit is een laatste spoor van de vroegere positie van het doodsbed van de kollergang. Deze pletstenen zijn echter volledig verdwenen.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 68/127

Daar werd tevens een maalderij ingericht. In eerste instantie ligt er een nieuw steenkoppel, afkomstig van Excelsior in Bellem (Aalter), op een houten halfzolder. Onder deze halfzolder bevindt zich de ijzeren aandrijving van dit steenkoppel. Links bevindt zich een steenkraan, afkomstig van boven in de molen. Rechts hangt een haverpletter naast deze zolder geplaatst. Deze haverpletter werd gevoed langs boven.

Aan de andere kant liggen er op de grond de steenring en de stenen van een tweede steen koppel dat werd bijgekocht. Deze stenen moesten in de maalderij terecht komen als tweede koppel, maar zijn hier echter nooit geplaatst. Daarvoor staat nog een bascuul, vermoedelijk oorspronkelijk afkomstig van de oude molen.

Zoals eerder vermeld is de structuur van de vloerbalken nog origineel. Zo is net boven de toegangsdeur een luik gemaakt om zakken naar boven te luien. Vlak daarnaast bevindt zich de trap naar boven, gesteund op een van de hoofdbalken. Door deze plaatsing is de trap echter zeer steil gemaakt. Deze structuur werd behouden in elke verdieping van deze zeer smalle romp, en is vermoedelijk de enige mogelijke manier om dit te kunnen construeren.

afb. 3.14 © Maarten OSSTYN, het West-Vlaams Molenblad Jaargang 32/1, 2016-1
links **EEN NIEUW STEENKOPPEL, AFKOMSTIG VAN EXCELSIOR IN BELLEM (AALTER), OP EEN HOUTEN HALFZOLDER**
rechts **HET ONDERSTE DEEL VAN DE KONING STEUNT OP DE IJZEBALK, VERANKERD AAN BEIDE ZIJDEN MET MEERDERE ZIJBALKEN**

MEELZOLDER

In het midden van de meelzolder loopt eveneens de ijzeren koning. Op de koning zit helemaal onderaan het eerder vernoemde wiel om de kollergang aan te drijven. Omdat dit wiel zich net in de vloerbalken bevindt, is een houten achthoekige bak gemaakt rond de koning om dit te kunnen afdekken. Dit geeft echter een prachtig zicht aan deze zolder. De vloerbalken zijn in zeer slechte staat. De trap naar boven zit net boven de andere trap, eveneens steunend op een van de hoofd balken.

In het midden, tegen deze ijzeren koning, staat nog de originele meelgoot voor een van de twee steenkoppels. Het andere is verdwenen, omdat er een graankuiser geplaatst moest worden. Deze graankuiser wordt verderop besproken.

De meelgoot is nog volledig origineel, en omvat zelfs nog de originele zwarte geverfde inscripties. De goot op zich bestaat uit twee fraai afgeronde planken aan de zijkant, die samen met de anderen een licht hellende bak vormen. Daarin hangt de meelgoot van dit steen koppel. De meelgoot van het andere bevond zich daarachter (rug aan rug geplaatst, met de koning ertussen). Dit systeem is echter verwijderd.

Achteraan deze zolder, vlak bij het luikje van het luiwerk, bevindt zich een oude haverpletter, die aangedreven werd door de koning. Op het overdekte gedeelte van de koning was vermoedelijk op die verdieping een extra ijzeren as aanwezig die deze pletter kon aandrijven. Deze haverpletter is nog volledig met kaar en meelgoot erbij, maar is in zeer slechte staat.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 69/127

afb. 3.15 © Maarten OSSTYN, het West-Vlaams Molenblad Jaargang 32/1, 2016-1
links **ORIGINELE MEELGOOT VOOR EEN VAN DE TWEE STEENKOPPELS**
midden **OUDE HAVERPLETTER**
rechts **OP DE KONING ZIT HELEMAAL ONDERAAN HET EERDER VERNOEMDE WIEL OM DE KOLLERGANG AAN TE DRIJVEN**

STEENZOLDER

Op de steenzolder bevindt zich nog een origineel steenkoppel. Dit steenkoppel wordt aangedreven door een houten spoorwiel geplaatst op de houten koning. Vanaf deze zolder is er dus een houten koning.

Tussen de twee steenkoppels in zit er een verbinding tussen de originele houten koning, en de latere verlenging in ijzer, door gebruik te maken van vier spanvijzen. Dit wiel drijft een zeer fraai varkenswielje aan, waarmee het steenkoppel in gang gezet wordt. De stenen zijn nog origineel, en de steenkist is eveneens overgebleven. Er liggen (net zoals op de achthoekige bak die eerder besproken is) een aantal drijfwieltjes van andere maalderijen. Vermoedelijk gaat dit om overschot van de periode dat de maalderij gebouwd werd. Aan de andere kant van deze verdieping stond nog een ander steen koppel. Het enige wat daaraan doet denken is de steenkraan die zich nog op zijn originele positie bevindt.

afb. 3.16 © Maarten OSSTYN, het West-Vlaams Molenblad Jaargang 32/1, 2016-1
links **HET STEENKOPPEL WORDT AANGEDREVEN DOOR EEN HOUTEN SPOORWIEL GEPLAATST OP DE HOUTEN KONING**
midden **GRAANKUISER GEPLAATST, MET DE BIJBEHORENDE JACOBSLADDER**
rechts **HOUTEN SPOORWIEL GEPLAATST OP DE HOUTEN KONING**

Op de plaats van dat andere steenkoppel is echter een graankuiser geplaatst, met de bijbehorende jakobsladder. Deze graankuiser bestaat uit het klassieke systeem van een kaar (tegenaan de koning geplaatst) en een trommelsysteem dat daaraan verbonden is. Deze graankuiser werd geplaatst in de periode dat de molen ingericht werd als mechanische maalderij.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 70/127

LUIZOLDER

De luizolder kan in feite als een halfzolder beschouwd worden. Er is maar een klein deel dat van oorsprong vloerbalken had. Het merendeel van de vloerbalken op het nieuwe gedeelte is ingestort.

Op de koning is er de houten luitafel geplaatst, die de houten luias aandrijft. Deze houten luias omvat geen klassiek luisysteem meer, maar omvat een systeem met transportbanden. Dit systeem is vermoedelijk dus nog steeds in gebruik geweest in de naperiode als maalderij.

afb. 3.17 © Maarten OSSTYN, het West-Vlaams Molenblad Jaargang 32/1, 2016-1
links **OP DE KONING IS ER DE HOUTEN LUITAFEL GEPLAATST, DIE DE HOUTEN LUIAS AANDRIJFT**
rechts **AS ...**

KAPZOLDER

Op de kapzolder zijn enkel nog de oorspronkelijke vloerbalken aanwezig.

Er zat een zetelkruierwerk, met een grote zetel. Dit systeem is echter mee met de kap verdwenen

HOUTEN AANBOUW AAN DE MOLEN

Over de lengte van de eerste verdieping en een stuk van de tweede is er buiten aan de molen een houten aanbouw geplaatst. Deze houten aanbouw overdekt in feite een ijzeren drijf wiel waarop de koning van buiten kon aangedreven worden. Dit drijf wiel is nog steeds aanwezig. Onderaan zit een ander wiel dat daarop aangesloten was. De verbinding gebeurde door een overdekte transportband naar de motor in het nabij gelegen motorkot.

BEZOEK

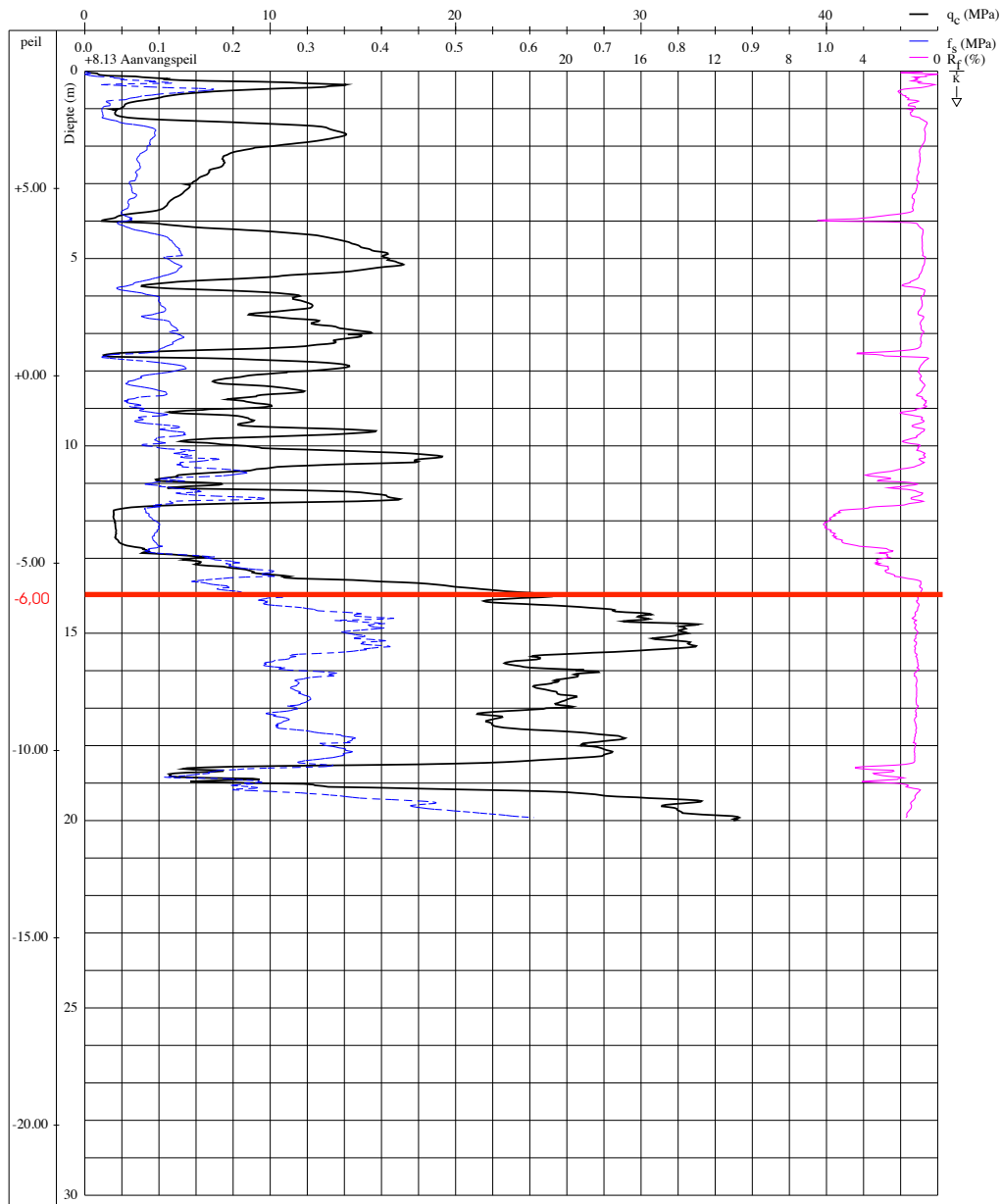
Deze molen kan niet bezocht worden gezien zijn slechte staat.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 72/127

SONDERING 1 (200 kN, RUPS)
 TAW peil (+ 08.13)
 Sondeergat dicht op (+ 06.88)

SONDERING (CPT-E)

Dossier GEO-16/040	Datum 12/05/2016	JABBEKE x=60424.15 y=208706.77 z=+8.13	Proef S1
Apparaat : 200kN - RUPS - TE1		Conus : E	Uitgevoerd door: VO - Afdeling Geotechniek
Sondeergat dicht op : 1.25 m(peil +6.88) opgemeten op 12/05/2016 09:45			Toepassingsklasse 2 Uitgevoerd conform NBN EN ISO 22476-1

AFDELING GEOTECHNIEK

GEO-16/040
 Bijlage: 2/1

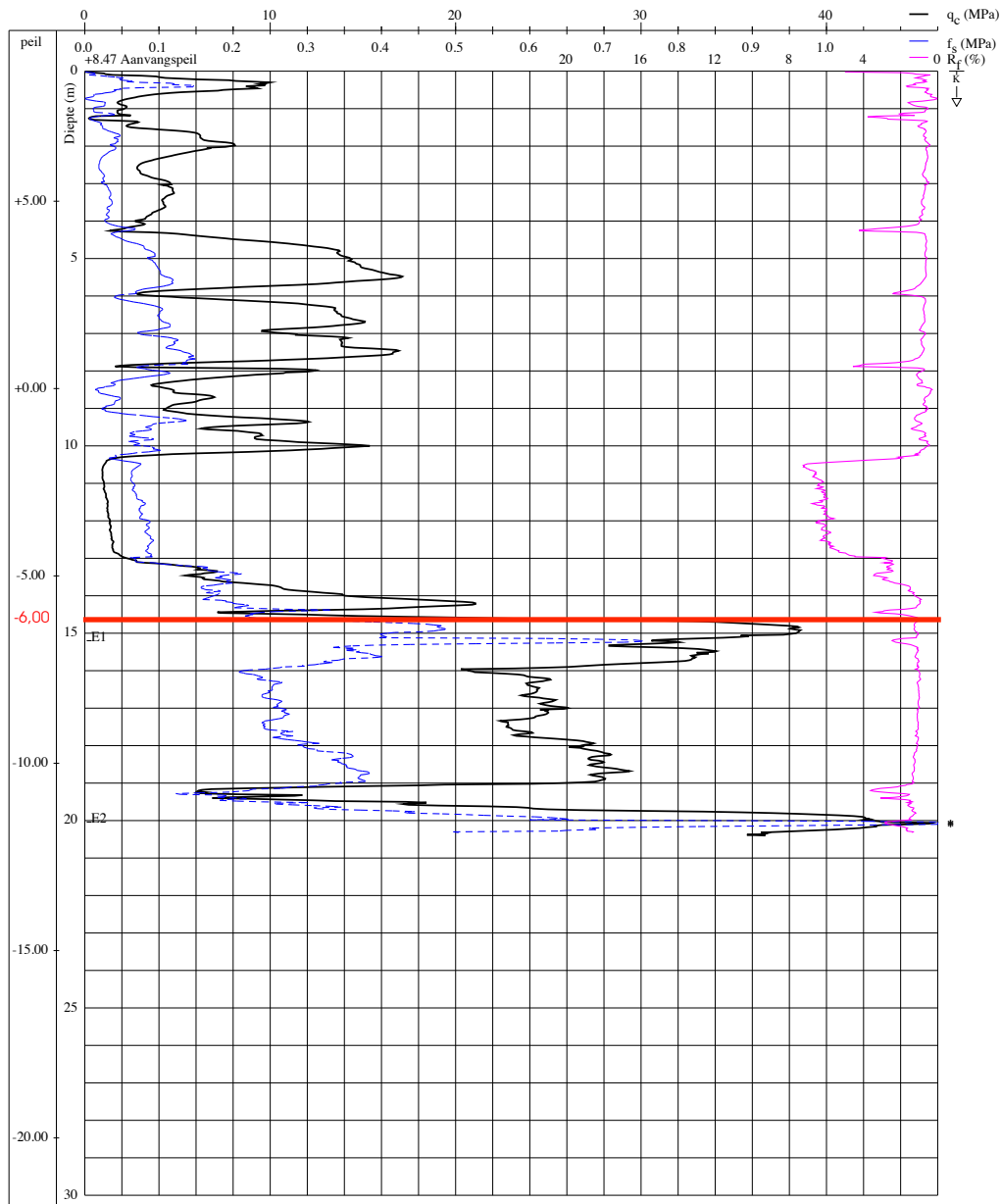
afb. 3.19 © Vlaamse overheid, afdeling GEOTECHNIEK
DIAGRAM SONDERING 1

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 73/127

SONDERING 1bis (200 kN, RUPS)
 TAW peil (+ 08.47)
 Sondeergat dicht op (+ 06.72)

SONDERING (CPT-E)

Dossier GEO-16/040	Datum 17/05/2016	JABBEKE x=60422.21 y=208710.24 z=+8.47	Proef S1bis
Apparaat : 200kN - RUPS - TE1		Conus : E	Uitgevoerd door: VO - Afdeling Geotechniek
Sondeergat dicht op : 1.75 m(peil +6.72) opgemeten op 17/05/2016 08:15		Toepassingsklasse 2	Uitgevoerd conform NBN EN ISO 22476-1

AFDELING GEOTECHNIEK

GEO-16/040
 Bijlage: 2/2

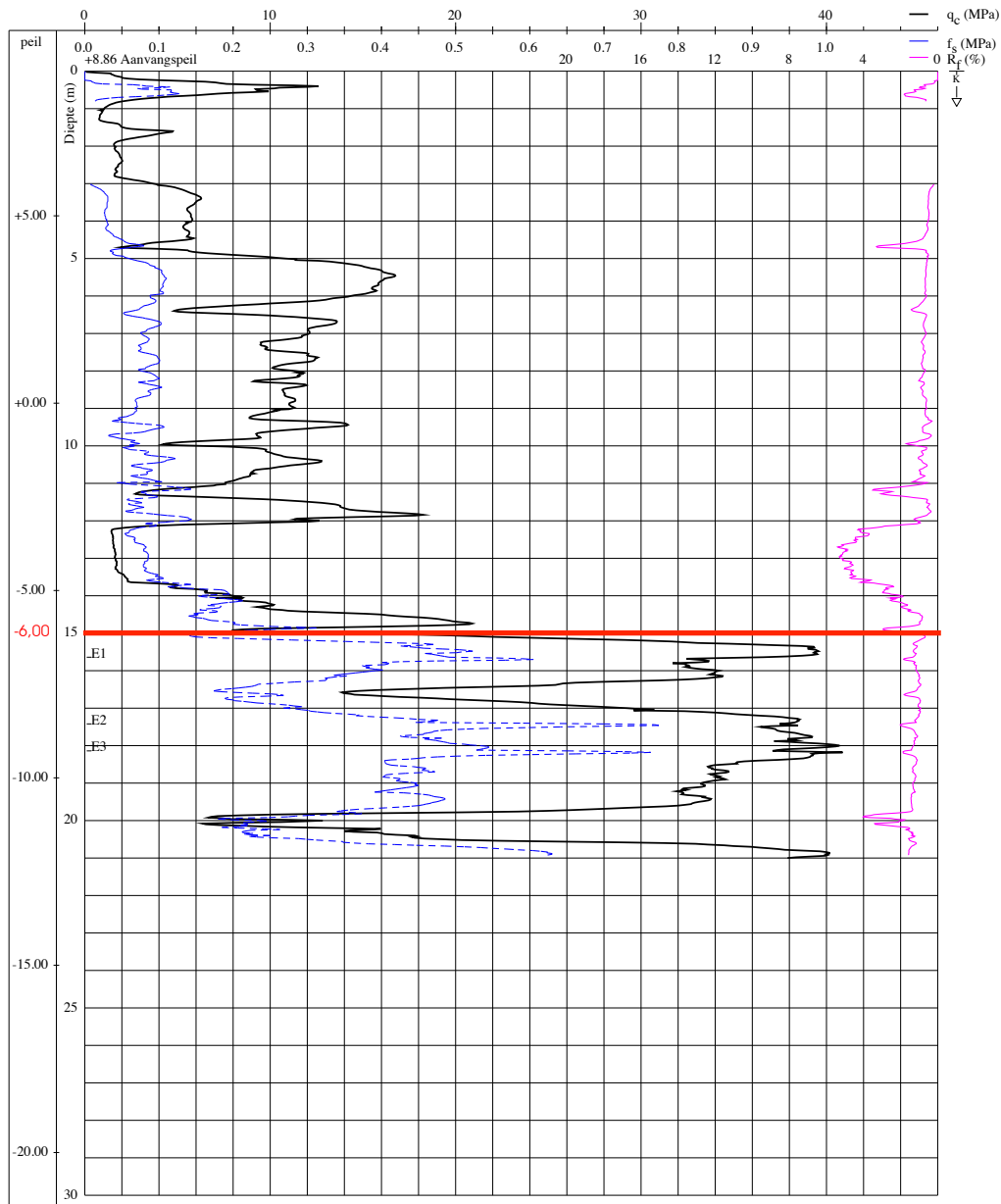
afb. 3.20 © Vlaamse overheid, afdeling GEOTECHNIEK
DIAGRAM SONDERING 1bis

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 74/127

SONDERING 2 (200 kN, RUPS)
 TAW peil (+ 08.86)
 Sondeergat dicht op (+ 06.71)

SONDERING (CPT-E)

Dossier GEO-16/040	Datum 12/05/2016	JABBEKE x=60420.15 y=208713.48 z=+8.86	Proef S2
Apparaat : 200kN - RUPS - TE1		Conus : E	Uitgevoerd door: VO - Afdeling Geotechniek
Sondeergat dicht op : 2.15 m(peil +6.71) opgemeten op 12/05/2016 11:35			Toepassingsklasse 2
Opmerkingen: geen opmeting kleef tussen 0.82 en 3.0 m diepte			Uitgevoerd conform NBN EN ISO 22476-1

AFDELING GEOTECHNIEK

GEO-16/040
 Bijlage: 2/3

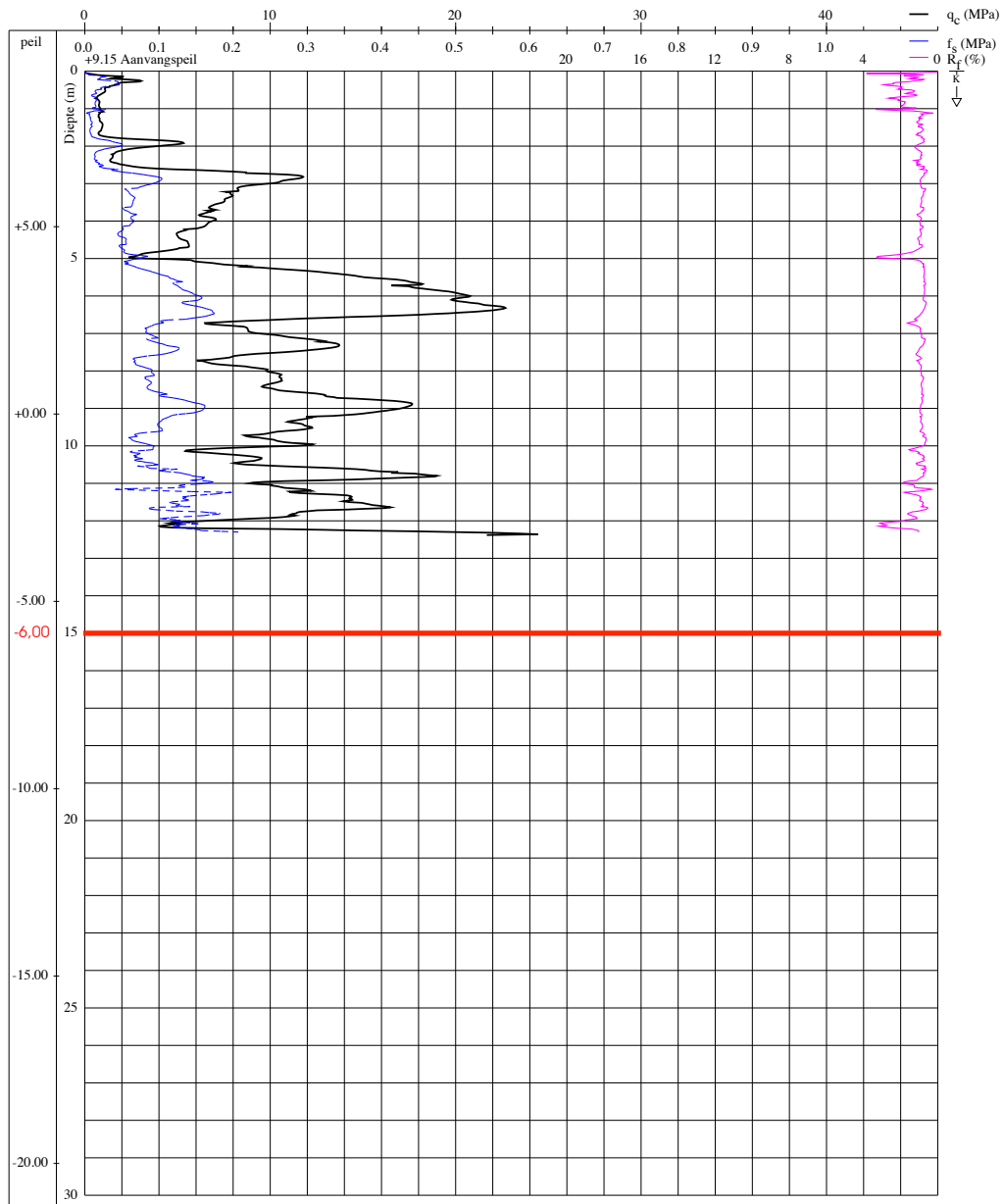
afb. 3.21 © Vlaamse overheid, afdeling GEOTECHNIEK
DIAGRAM SONDERING 2

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 75/127

SONDERING 3 (100 kN, LOS)
 TAW peil (+ 09.15)
 sondeergat dicht op (+ 07.45)

SONDERING (CPT-E)

Dossier GEO-16/040	Datum 13/05/2016	JABBEKE x=60415.96 y=208718.29 z=+9.15	Proef S3
Apparaat : 100kN - LOS - TE1		Conus : E	Uitgevoerd door: VO - Afdeling Geotechniek
Sondeergat dicht op : 1.70 m(peil +7.45) opgemeten op 13/05/2016 13:30		Toepassingsklasse 2	Uitgevoerd conform NBN EN ISO 22476-1

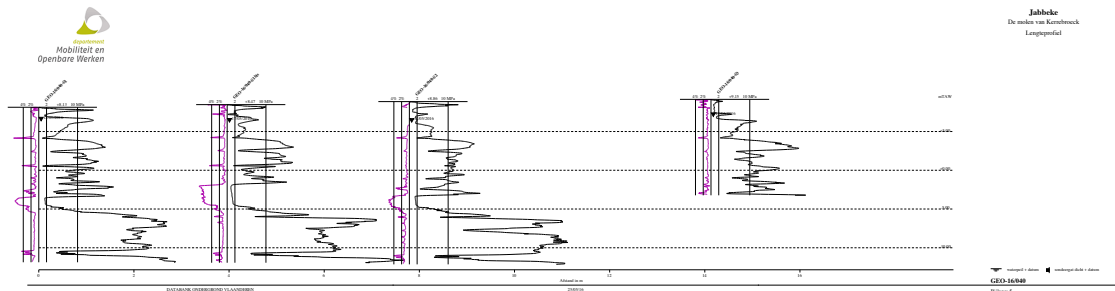
AFDELING GEOTECHNIEK

GEO-16/040
 Bijlage: 2/4

afb. 3.22 © Vlaamse overheid, afdeling GEOTECHNIEK
DIAGRAM SONDERING 3

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 76/127

tussenafstanden (horizontaal) & hoogtepeilen (verticaal) van de sonderingen

afb. 3.23 © Vlaamse overheid, afdeling GEOTECHNIEK

horizontaal	TUSSENAFSTANDEN
S 1	= 0.00 m
S 1bis	= 4.00 m
S 2	= 8.00 m
S 3	= 14.00 m
verticale as	HOOGTEPEILEN SONDERINGEN
S 1	(+ 08.13)
S 1bis	(+ 08.47)
S 2	(+ 08.86)
S 3	(+ 09.15)

$\Delta H = 102 \text{ cm}$

besluit uit de sonderingen

De sondering S3 ligt het dichtst bij de molen en is daarom ook het meest maatgevend. De bovenste laag van 2 meter is zéér slap én niet geschikt om daarin de aanzet van de fundering te voorzien. (deze bovenste laag kan ook ooit ter plaatse zijn aangevoerd én opgehoogd om de molenbelt te kunnen realiseren)

Nu is de funderingsaanzet van de molen daarin wel voorzien (ook de mogelijke teerling) én daarom heeft er zich zéér véél ernstige scheurvorming voorgedaan over de volle wanddikte van de molenromp.

Een algemene funderingsplaat is enkel mogelijk als er geen slappe lagen zijn onder het aanzetpeil van de algemene funderingsplaat. Dit is hier jammer genoeg wel zo. Daarom zullen hier micropalen moeten worden toegepast.

Op basis van een paallengte 14 meter zijn de onderstaande berekeningen gebeurd. In de toekomst zal er ook nog een stalen constructie moeten worden geïntegreerd om de te slanke molenromp te ontlasten en te verankeren. Deze meer-belasting is op heden niet mee opgenomen in de berekeningen.

BELASTING

• micropalen & gewapend beton	88.400 kg
• ondergronds metselwerk	10.300 kg
• bovengronds metselwerk	207.700 kg
• eigengewicht vloeren	12.800 kg
• molentechnisch interieur	12.200 kg
• publieksbelasting	38.800 kg
• totaal belasting	370.200 kg

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 77/127

funderingsoptie, op basis van de sonderingen : micropaal

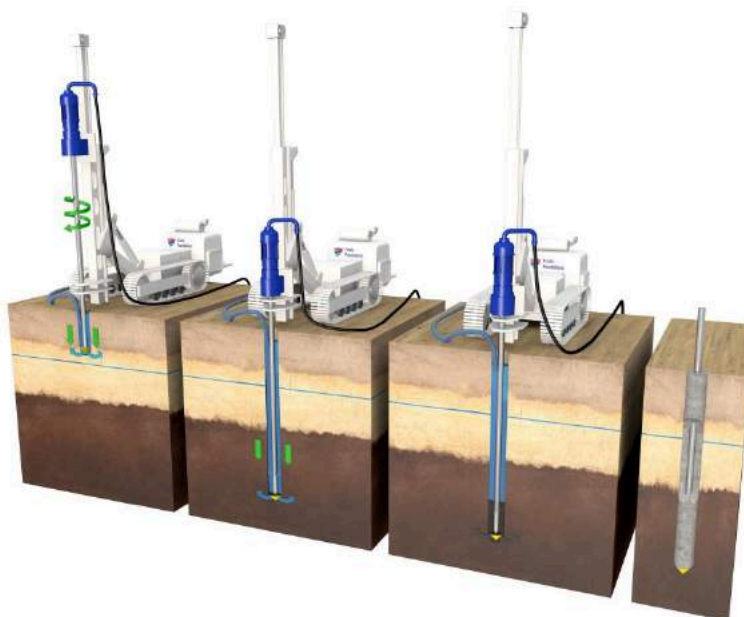
bron : <http://www.fgb.be/Business-Units/Bored---Micro-Piles/Micropaal.aspx>

definitie

Paal gevormd door in een boring van beperkte diameter een stalen inbouwelement met groutspecie omhuld in te brengen. De paal wordt geboord door middel van een boorvloeistof (water, cementspecie, bentoniet) of perslucht.

uitvoeringswijze

Conform de voorschriften van " NBN EN 14199 : MICRO PILES "

afb. 3.24

1

2

3

4

1. Ter plaatse stellen van de 1ste boorbuis en starten spoelboring doorheen het buiselement.
2. Koppelen van de boorbuizen en verder spoelboren tot het gewenste aanzetpeil.
3. Na het bereiken van het aanzetpeil, wordt het inboormengsel vervangen door cementspecie. Uitvoering van grouten.
4. Afgewerkte micropaal

toepassingsgebied

- Trillingvrij werken in specifieke werkomstandigheden
- Verstevigings- en renovatiewerken
- Boren doorheen obstakels
- Opvangen van krachten onder grote hoeken

omgevingsimpact

- Trillingvrij
- Afvoer van grond- en boorspecie
- Stabiel, droog en vlak werkplatform nodig
- Uitvoering met kleine tot zeer kleine machines
- Uitvoering met elektrische machines mogelijk (geen uitstoot van verbrandingsgassen).

eigenschappen

- Diameter tot 250 mm
- Paal werkt grotendeels op schachtwrijving
- Courant draagvermogen tot 1.000 kN
- Mogelijkheid tot het uitvoeren van gehelde micropalen
- Mogelijkheid tot het vormen van een palenwand door middel van uit elkaar staande micropalen of tangente micropalen
- Het inbouwelement dient voor opname van trek en/of drukkrachten volgens de as van het inbouwelement. De op te nemen kracht wordt ingebracht in het inbouwelement via een verdeelplaat, een speciale kopvoorziening.
- Bij toepassing van verbuisde boring wordt het inbouwelement in de boorbuizen geplaatst en worden deze laatste herwonnen (' tube – tige ' , dubbel verbuisd boren).

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 78/127

b. aanzetdiepte en vormgeving ondergronds metselwerk :

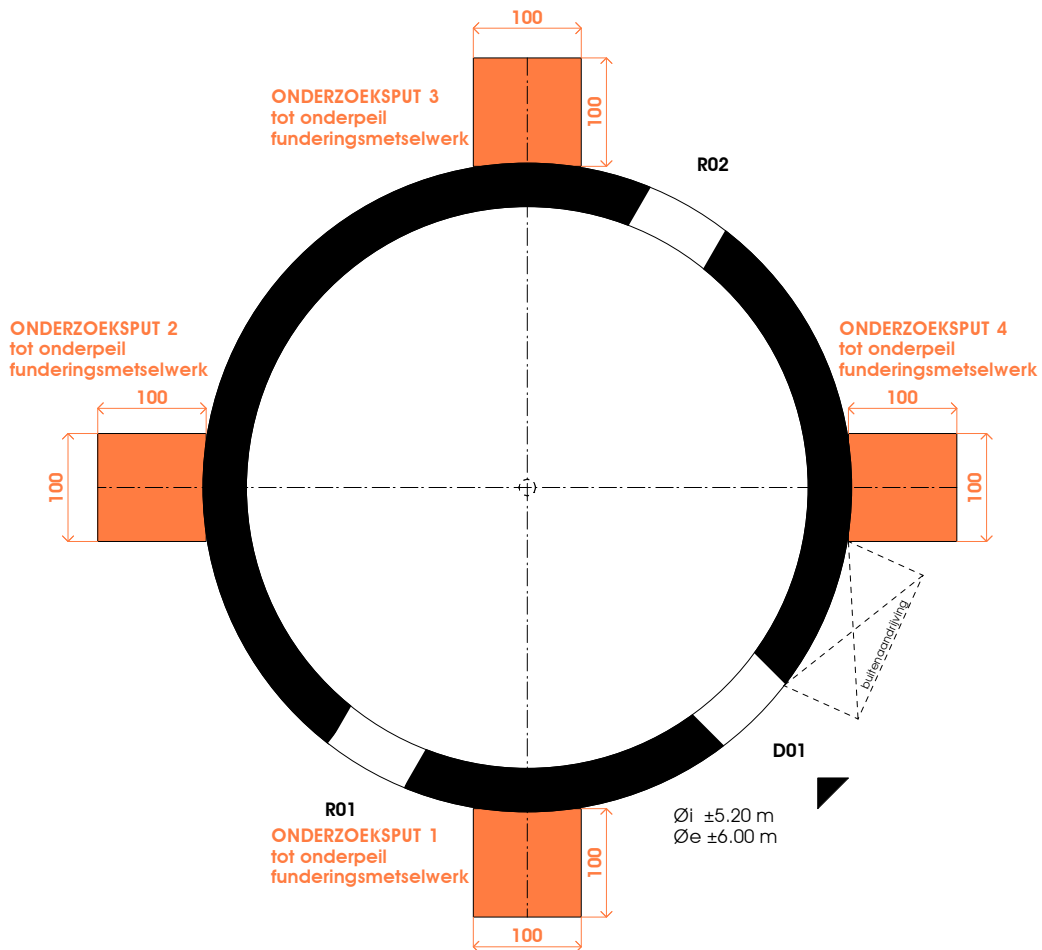
Dit vooronderzoek is uitgevoerd door de technische dienst van de gemeente Jabbeke. Er werd gevraagd 4 onderzoekspuiten te graven rondom de molenromp om de aanzetdiepte en de eventuele vertanding van het ondergronds metselwerk te kunnen vaststellen.

dossier 16.O1 : DE MOLEN VAN KERREBROECK te JABBEKE
aanbestedende overheid : GEMEENTE JABBEKE

OPMETINGSPANNEN schematisch
schaal 1/50

GELIJKVLOERS (00.00)

DORPSSTRAAT 88, 8490 JABBEKE

afb. 3.25 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

opmerking :

Onderzoekspuit 4 bleek in situ én enerzijds moeilijk uit te voeren én anderzijds overbodig op basis van het resultaat van de 3 uitgevoerde onderzoekspuiten.

BEHEERSPLAN d.d. 15 mei 2017

opgemaakt door architectuurstudio de schacht en partner(s) bv ovv bvba

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 79/127

afb. 3.26 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

onderzoekspuit 1 (zuid)

- ondergronds metselwerk : 7 lagen (± 50 cm)
- sprong buitenste vertanding t.o.v. bovengronds metselwerk : ± 30 cm
- geen ander metselwerk meer aanwezig onder de molenromp & molenvloer
- bovengronds metselwerk van de molenromp is op de begane grond 45 cm dik

besluit

het ondergronds metselwerk start niet op een vorstvrije diepte

afb. 3.27 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

onderzoekspuit 2 (west)

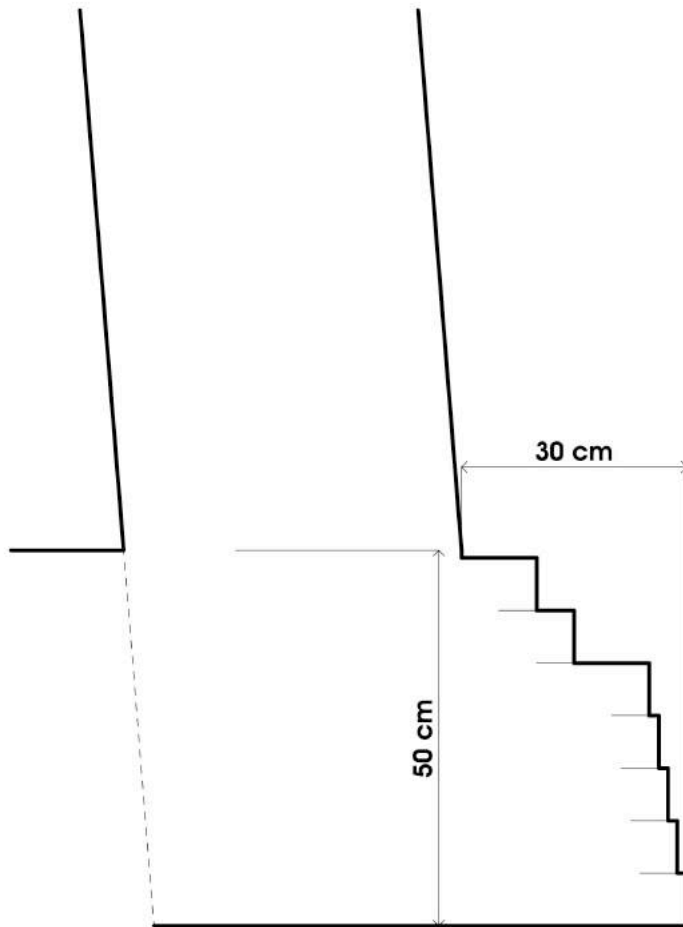
- ondergronds metselwerk : 7 lagen (± 50 cm)
- sprong buitenste vertanding t.o.v. bovengronds metselwerk : ± 30 cm
- geen ander metselwerk meer aanwezig onder de molenromp & molenvloer

besluit

het ondergronds metselwerk start niet op een vorstvrije diepte

contact Claude DEZUTTERE
Dienst gemeentewerken, Vlamingveld 24, 8490 Jabbeke
uitvoering dinsdagnamiddag 19 april & woensdagvoormiddag 20 april 2016

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 80/127

ONDERZOEKSPUT 1 & 2

afb. 3.28 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

DOORSNEDE ONDERGRONDS METSELWERK bij ONDERZOEKSPUT 1 & 2
schaal 10%

Het ondergronds metselwerk vertandt tot ± 30 cm buiten het gevelmetselwerk van de molenromp, over een hoogte van ± 50 cm hoog. Dit betekent dat de molenromp helemaal niet vorstvrij is gefundeerd.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 81/127

De stellingmolen staat op een kleine verhevenheid (molenterp) die wellicht een restant is van weleer toen de oorspronkelijke staakmolen (1848) hier stond. Mogelijks bevinden zich hieronder nog de restanten van de bakstenen teerlingen waarop de allereerste staakmolen was opgericht. Onderzoekspuit 3 bevestigt dit vermoeden.

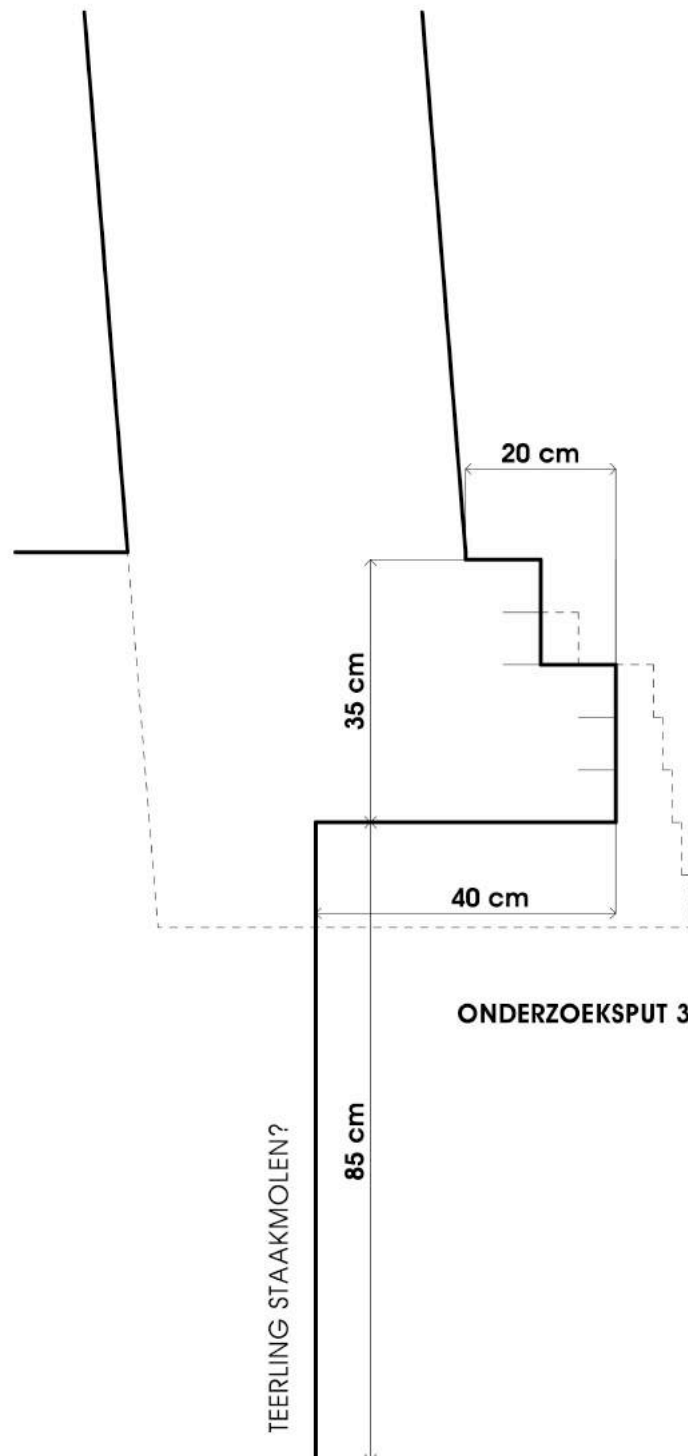

afb. 3.29 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

onderzoekspuit 3 (noord)

- ondergronds metselwerk : 5 lagen (± 35 cm)
- diepte onder dit ondergronds metselwerk (tijdelijke schoring betonblokken : ± 75 cm)
- & ± 40 cm onder molenromp ondergronds : linkerhoek van metselwerkmassief (kan de fundering van een teerling van weleer zijn) & aanzetdiepte : ± 120 cm
- sprong buitenste veranding t.o.v. bovengronds metselwerk : ± 20 cm

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 82/127

afb. 3.30 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

DOORSNEDE ONDERGRONDS METSELWERK bij ONDERZOEKSPUT 3

schaal 10%

op heden is er (hoogstwaarschijnlijk) één ondergronds metselwerkmassief van een teerling van de oorspronkelijke staakmolen (1848) ontdekt onder het ondergronds metselwerk van de molenromp.

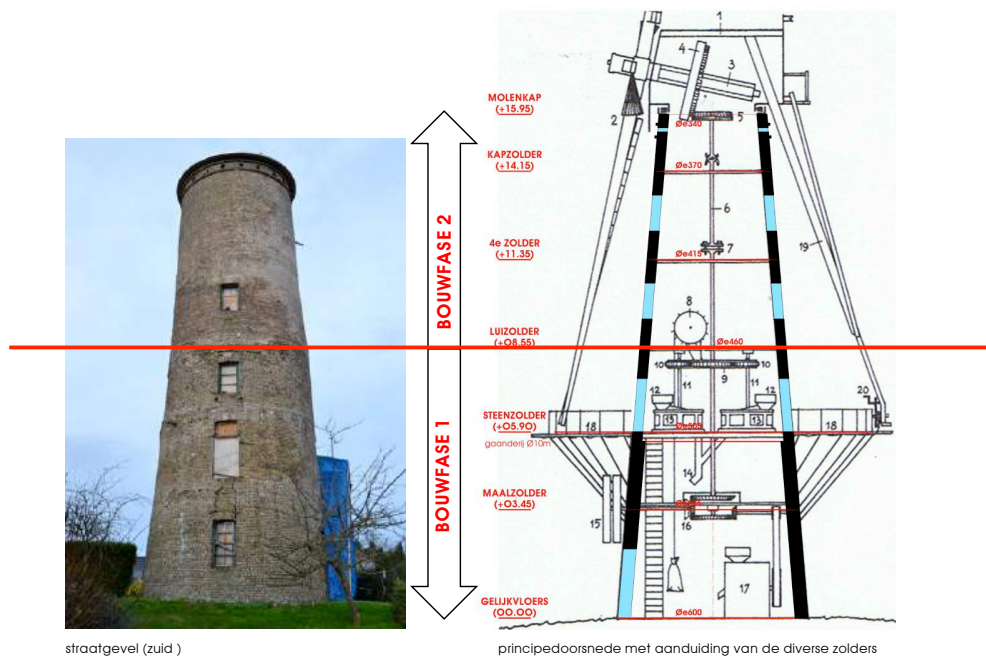
3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 83/127

METSELWERK

alle foto's © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba, tenzij anders vermeld.

Nu blijft nog de hoge smalle stenen MOLENROMP van de bakstenen stellingmolen op een molenwal over : benedenverdieping en vijf zolders.

- gele baksteen : 21 – 22 x 9 – 10 x 6 cm
- 10 lagen = 66 cm
- muurdikte tot aan de steenzolder (+05.90) 45 cm dik; ter plaatse van de hogere zolders is het metselwerk slechts 33 cm dik; een vertanding ter hoogte van de steenzoldervloer van 12 cm
- duidelijk verschil in baksteen en inclinatie van de molenromp zichtbaar tussen bouwcampagne d.d. 1901 (vrij hoog torenkot met gaanderij) en bouwcampagne d.d. 1911 (hoge smalle stenen stellingmolen met vijf zolders);
- sommige vroegere openingen van de gaanderij in het metselwerk werden ook dichtgemetst met recentere baksteen.
- in overleg met het agentschap Onroerend Erfgoed is beslist om geen duur vooronderzoek te laten uitvoeren op de baksteen en de metselmortel uit beide bouwfases; die wellicht toch van slechte kwaliteit zijn.

AANDUIDING 2 BOUWFASES OP DE MOLEN VAN KERREBROECK onderzoek baksteen & metselmortel uit beide bouwfases

Aan de oostzijde van de molenromp hangen nog uitstekende aandrijfwielen onder enkele ingeroeste en gebarsten metalen golfplaten (op heden afgedekt met zeilen), én ter hoogte van de vroegere vijfde zolder een metalen uitsteeksel waaraan een katrol of hijstoestel kon worden bevestigd.

Enkele al of niet dicht gemetste openingen in de molenromp ter hoogte van de maalzolder (t.p.v. vroegere schuine stekers gaanderij) én ter hoogte van de steenzolder geven duidelijk aan waar zich de houten gaanderij bevond. Verder zijn er geen restanten bewaard van de gaanderij. Bovenaan bevinden zich nog de stellinggaten.

Wat hier ook zeer duidelijk opvalt is de verticale schikking van de rechthoekige raam- & deuropeningen in de molenromp, wat een verzwakking is ten opzichte van een diagonale schikking van openingen in een conische molenromp. Het scheurpatroon volgt deze verticaliteit.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 84/127

Monumentenwacht vzw merkt na haar inspectie d.d. 11 april 2016 zéér duidelijk op :

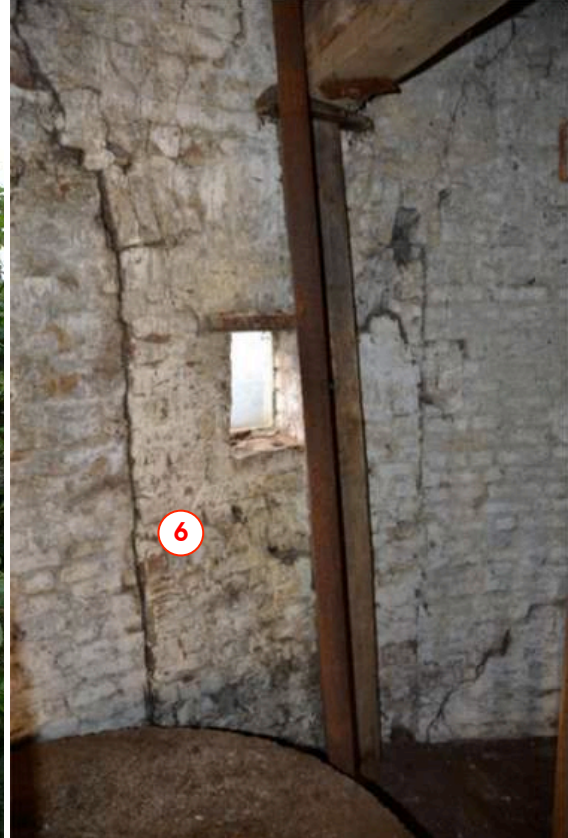
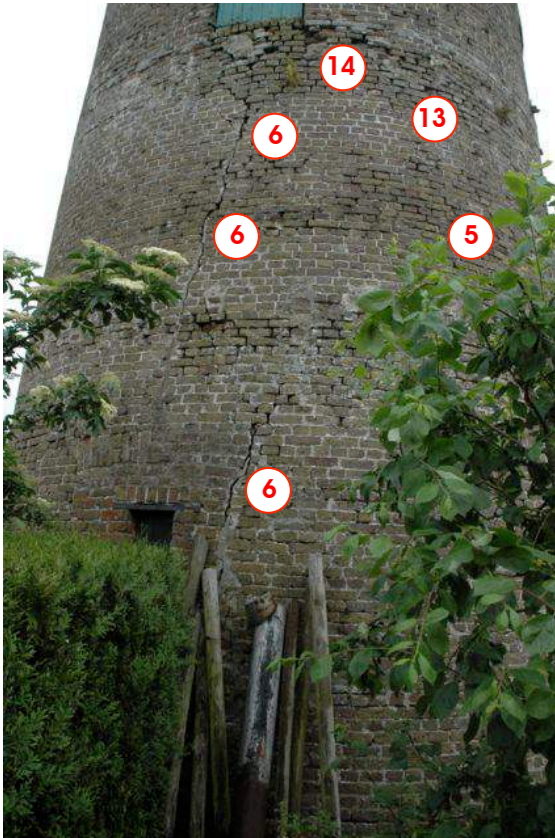
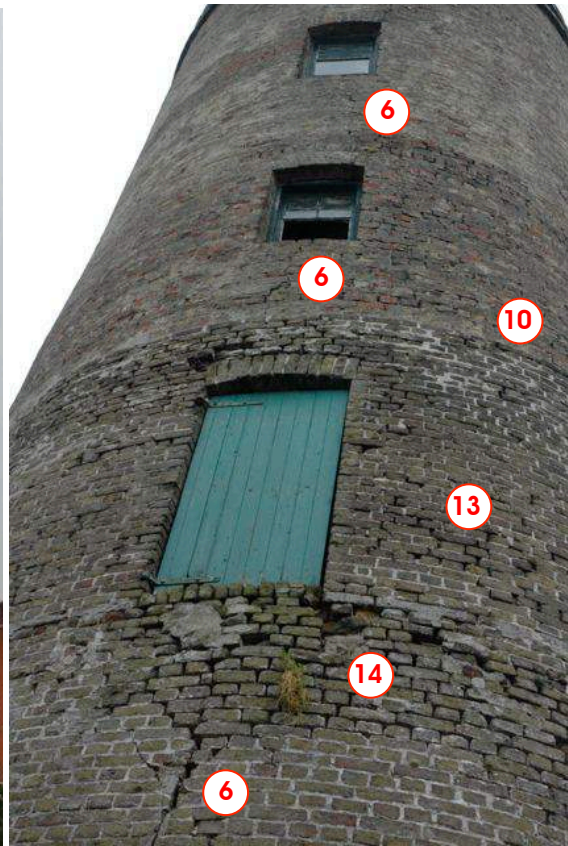
De molen verkeert in **zéér bouwvallige toestand**. **zie bijlage 9**

- Het steenwerk vertoont ernstige scheuren die zich ook interieur aftekenen.
- Het geheel is aan 2 kanten over een grote lengte verticaal ingescheurd én dit, in combinatie met de sterk ingerotte en weggevallen balken, zorgt dat de samenhang verdwijnt en het geheel onstabiel is.
- De scheuren werden in het verleden reeds hersteld met een harde cementmortel, deze scheurt opnieuw in.
- Ook onder en boven de ramen komt scheurvorming voor waardoor grote delen steenwerk kunnen wegvallen.
- Ter hoogte van de verjonging van het steenwerk en onderaan de plint is het voegwerk sterk uitgespoeld.
- Onderaan de plint komt ook plantengroei voor.
- Het is aanbevolen om spanbanden rond de molenromp aan te brengen.
Opmerking : dit zou kunnen leiden tot inknikken van de molenromp.
- Verschillende balken en vloeren werden extra ondersteut maar deze brengen geen samenhang in de constructie.
- De kap is verdwenen en werd vervangen door een (plat) roofingdak.
- Al het binnenwerk is zwaar beschadigd en verwaarloosd. Het klimaat is erg vochtig, het geheel wordt onvoldoende verlucht en de afvoer van de kap watert af op het steenwerk waardoor er vochtinslag ontstaat. Bijna alle houten delen zijn ingerot en vertonen sporen van schimmels en zwammen.
- **Het betreden van de molen is niet meer veilig.**

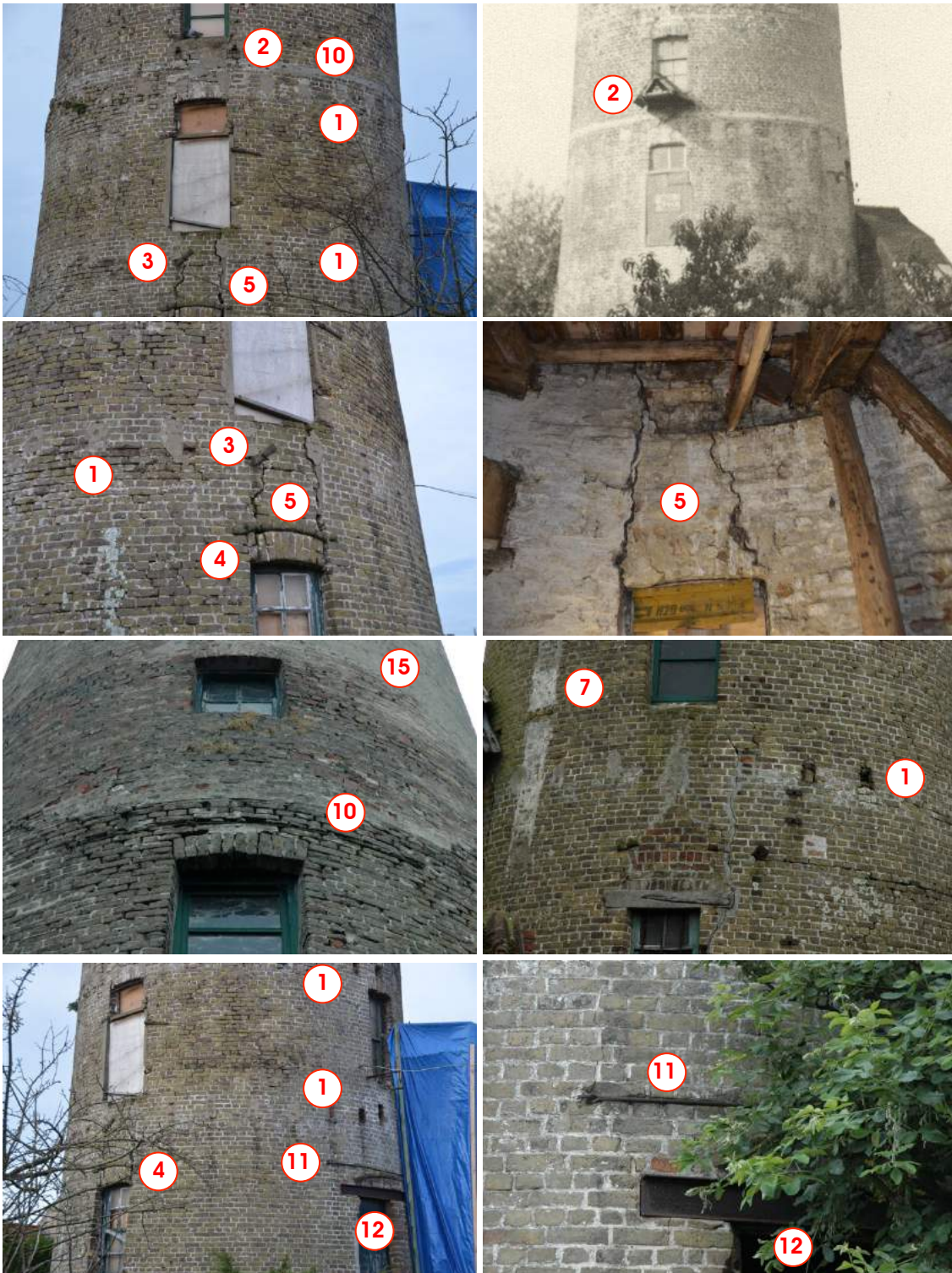
Meerdere stabiliteitsproblemen worden vast gesteld en hierna fotografisch geduid :

- de wanddiktes van 45/33 cm zijn in vergelijking met andere molens uitzonderlijk dun, wat de molen ook " slank & rank " maakt.
- her en der scheur- en barstvorming, zowel ter plaatse van de muuropeningen, als in het gevelvlak van de molenromp tussen de raamopeningen; soms zelfs dwarsdoor de volle buitenwanddikte van ± 45 cm dikte, tot in de binnenkuip.
- De raam- & deuropeningen bevinden zich hier verticaal boven elkaar in plaats van een geschrante opstelling (telkens 45° verspringend per zolder) zoals bij vele andere windmolens waarbij de spanningen in de molenromp beter gespreid worden. Tussen de openingen zijn er vertande barsten.
- De horizontale spanningen boven de openingen zijn een gevolg van de verticale belasting in het dragend metselwerk die gehinderd wordt boven de openingen. Deze spanningen vormen geen bedreiging voor gezond metselwerk; gedegradeerd metselwerk daarentegen is zijn treksterkte gedeeltelijk of volledig kwijt en kan daardoor niet weerstaan aan deze spanningen.
- De oude openingen van de gaanderij (zowel van de horizontale liggers ter hoogte van de steenzolder, als van de schuine steekschoren ter hoogte van de maalzolder) zijn nog duidelijk zichtbaar; her en der dichtgemetsel en vol gestreken met mortel op basis van cement. (opmerking : verder geen restanten van de gaanderij meer)
- uitgevallen en loszittende bakstenen
- uitvallend en uitgelooagd voegwerk
- herstelling van voegen met cementmortel
- beraping met cementmortel
- rollagen boven raam- of deuropeningen die los komen te zitten
- niet-originele lateien in hout / staal boven raam- of deuropeningen
- roestige ijzeren ring, zichtbaar aan het buitenoppervlak, bij de overgang in de molenromp 1901 - 1911
- roestige stalen liggers, ankers en andere elementen doorheen het metselwerk
- nieuw invulmetselwerk
- vochtproblemen begane grond
- vochtproblemen kapzolder ten gevolge van waterinsijpeling via betonnen dak, met algen- en mosvorming tot gevolg (hemelwaterafvoer ontbreekt)
- vlierbomen die te dicht bij de molenromp groeien
- ...

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 85/127

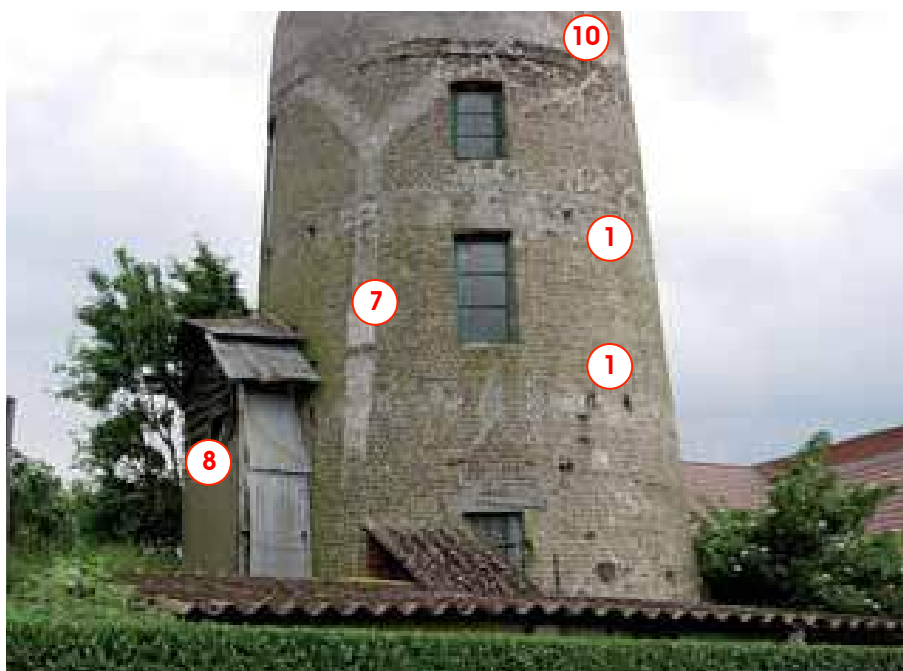

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 86/127

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 87/127

1. Meerdere steunsporen van de houten stelling op 2 niveaus in de molenromp : de onderste van de schuine stekers, de bovenste van de horizontale liggers. De openingen werden dichtgemetseld en afgesmeerd met cementmortel.
2. De 2 stalen profielen zijn afkomstig van een vroegere afdekkap boven een katrol om zware zakken naar de maalzolder te luien, na ontmanteling van de molenkap en gaanderij in 1948, zie fragment uit een historische foto.
3. Roestige trekstang / muuranker.
4. Uitspringende baksteenlaag boven rollaag bij buitenschrijnwerk.
5. Verticale en/of diagonaal verlopende scheuren / barsten in het metselwerk-massief, zowel boven de diverse openingen als verspreid over de volledige buitengeveloppervlakte; zelfs scheurvorming dwars doorheen de volle dikte van de buitenmuur. De barstvorming zet zich verticaal verder door tussen alle hogere raam- of deuropeningen, mede een gevolg van de louter verticale schikking van de deur- en raamopeningen (in plaats van telkens 45° te verspringen per zolder, zoals meestal gebeurt bij stenen windmolens)
5. Een tweede doorgaande barst, van buiten tot binnen, bevindt zich t.p.v. een dichtgemetselde deuropening (zie rollaag; hier bevindt zich nu een niet-origineel buitenraam) maar loopt verder door naar boven tot de hogere deuropening.
6. Sporen van het rookkanaal van de olieslagerij
7. Afscherming van de mechanische aandrijfwielen, van hieruit vertrokken de aandrijfriemen naar de dieselmotor.
8. Roestige metalen uitsteeksel waaraan katrol / hijstoestel kon worden bevestigd.
9. Roestige ijzeren ring t.h.v. de steenzolder, bij overgang 1901 - 1911.
10. Boven de toegangsdeur van het gelijkvloers is er eveneens een metalen trekstang aanwezig "om de boel ietwat beter samen te houden".
11. De enkele toegangsdeur is niet origineel; de uitstekende baksteenlaag om het regenwater af te leiden en de rollaag tonen dit aan. De opening van de oorspronkelijk dubbele buitendeur is deels dichtgemetseld en er is een (niet-originele) stalen latei toegepast boven de nieuwe deuropening.
12. Algemeen zijn veel voegen uitgelopen; andere zijn hersteld met cementmortel.
13. Her en der zitten bakstenen los of zijn zelfs stenen uitgevallen.
14. Het metselwerk van de bovenste zolders is bestreken met een dunne laag cementmortel.

afb. 3.31 © IN DE BAN VAN CERES, Klein- en grootmaalderijen in Vlaanderen (ca. 1850 – 1950)
auteur Frank Becuwe (uit collectie Clayhem Campagne, Keiem)
MOLEN VAN KERREBROECK IN JABBEKE MET VRIJSTAANDE MACHINEKAMER
Bemerk de rode golfplaten ter bescherming van de aandrijfriemen.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 88/127

BUITENSCHRIJNWERK

alle foto's © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba, tenzij anders vermeld.

Geschilderd (eiken)houten buitenschrijnwerk - *echter niet altijd het originele schrijnwerk* - voorzien van enkele beglazing in kleinhouten, geplaatst op de aloude wijze met mastiek. Het buitenschrijnwerk is recent afgedicht met beplating om duiven buiten te houden. Alle buitenschrijnwerk is in slechte toestand, het is enkel nog te behouden als model voor een bouwhistorische reconstructie.

Niet alle buitenschrijnwerk is nog origineel aanwezig, een inventaris :

gelijkvloers :	1 niet - originele buitendeur (vroeger dubbele deur) 1 deuropening aan de westzijde dichtgemetst 2 originele buitenramen, type " Empire – schuifvenster " (19 ^{de} eeuw)
maalzolder :	1 niet - originele buitendeur met bovenlicht 2 niet - originele buitenramen
steenzolder :	1 originele en 1 niet - originele volle beplankte buitendeur 2 niet - originele buitenramen
luizolder :	4 niet - originele buitenramen
4de zolder :	2 originele buitenramen
kapzolder :	x stellinggaten

De buitendeuren op het gelijkvloers (niet-origineel) en op de steenzolder zijn volle beplankte buitendeuren. Gelijkvloers is er aan de westzijde een deuropening dichtgemetst. De gelijkvloerse deur is afgesloten d.m.v. een sleutel. De deur ter hoogte van de vroegere gaanderij wordt dichtgehouden d.m.v. een ketting en een grote wig. Het hang en sluitwerk is gebrekkig. De dubbele deur t.h.v. de vroegere gaanderij is voorzien van een bovenlicht. De metalen T-profielen roesten en de stopverf brokkelt af. Verschillende kleine ruiten klaar glas zijn gebarsten of gebroken.

Monumentenwacht vzw merkt na haar inspectie d.d. 11 april 2016 op dat de houten ramen zeer sterk verweerd en beschadigd zijn. Glas werd al dan niet vervangen door plaatmateriaal. De diefijzers zorgen plaatselijk voor schade t.h.v. de verankeringen. Enkele houten lateien vertonen sporen van zwam. **zie bijlage 9**

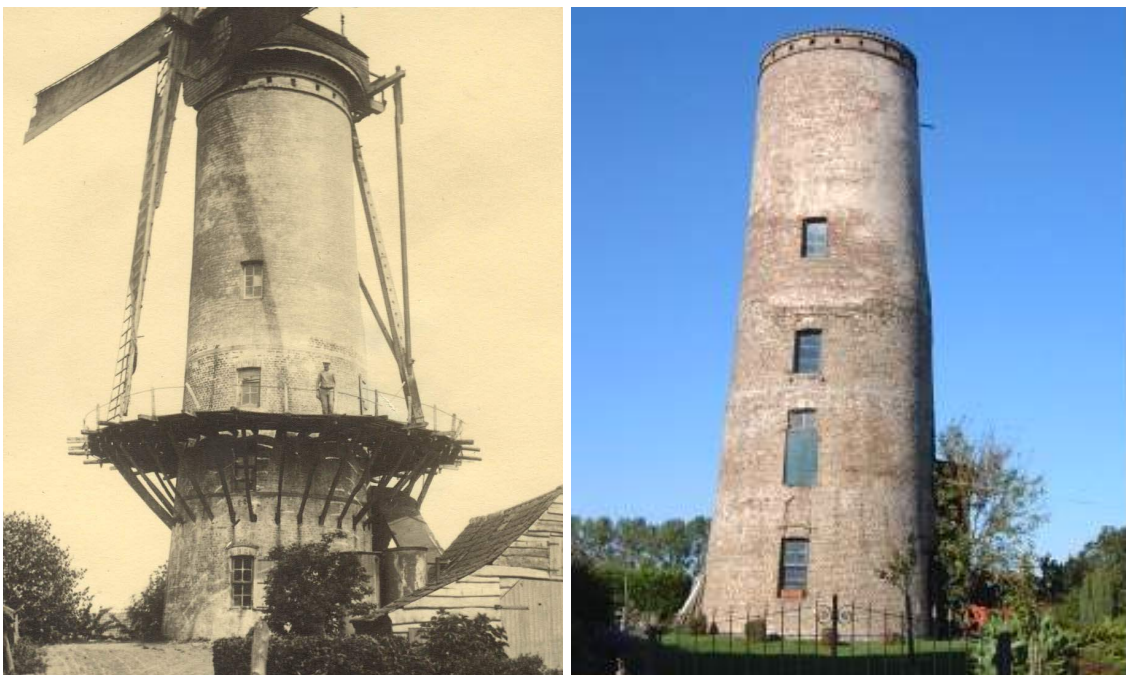

Aanzicht noord, vanaf het bijgebouw met dieselmotor
afb. 3.32 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 89/127

Zicht vanuit de Dorpsstraat, aanzicht oost
Bemerk links de dubbele buitendeur, rechts de verbouwde toestand.
afb. 3.33 links © ARCHIEF gemeente JABBEKE, Toeristische gids
afb. 3.34 rechts © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

Zicht vanuit de Dorpsstraat, aanzicht zuid
afb. 3.35 links © Westflandrica. Provinciale Erfgoedbibliotheek
afb. 3.36 rechts © Inventaris Onroerend Erfgoed

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 90/127

zicht vanuit de Korte Molenstraat, aanzicht west
afb. 3.37 links © Westflandrica. Provinciale Erfgoedbibliotheek
afb. 3.38 rechts © Inventaris Onroerend Erfgoed

Gelijkvloers waren twee vensters met schuifraam, een 'Empire schuifvenster' (19de eeuw), met acht kleinhouten. Op de historische foto zien we in het zuiden zelfs een buitenluik. In het noorden is de raamopening echter ooit gewijzigd met een houten latei erboven.

noord - gelijkvloers

zuid – gelijkvloers (origineel Empire schuifvenster)

oost - gelijkvloers

west – gelijkvloers

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 91/127

noord - maalzolder

oost - maalzolder (origineel Empire schuifvenster)

zuid - maalzolder

west - maalzolder (geen sporen buitenraam)

Op de maalzolder bevonden zich 3 buitenramen, waarvan nog 2 origineel aanwezig; boven de toegangsdeur bevindt zich nog een origineel 'Empire schuifvenster' (oost). Aan de noordzijde is het originele raam reeds vervangen door een raam met 3 horizontale beglazingen boven elkaar.

Aan de straatzijde (zuid) was er oorspronkelijk een buitenraam ter hoogte van de maalzolder, onder de gaanderij; later gewijzigd in een buitendeur met een katrol onder afdakje erboven om zware zaken naar boven te takelen.

Op de steenzolder gaven twee naar rechts draaiende beplankte buitendeuren ooit uit op de gaanderij; deze buitendeur is in het oosten nog origineel aanwezig met bredere beplanking dan in het westen. Ook waren er ooit twee vensters met schuifraam, Empire schuifvensters (19de eeuw), met zes kleinhouten; maar deze zijn helaas vervangen door ramen met 3 horizontale beglazingen boven elkaar.

oost - steenzolder

west - steenzolder

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 92/127

noord - steenzolder

zuid - steenzolder

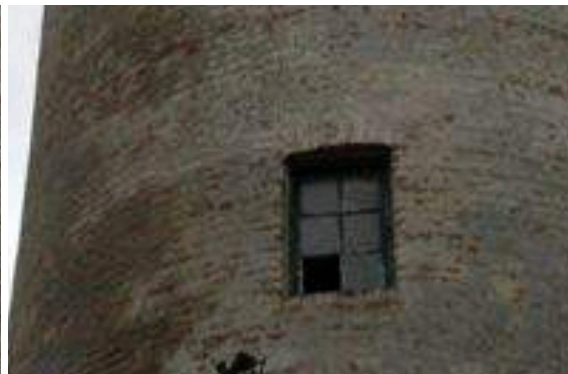
Op de luizolder : 4 originele buitenramen, met 6 kleinhouten. Op de vierde slechts 2 buitenramen, waarvan 1 origineel aan de oostzijde aanwezig, met 6 kleinhouten.

noord – luizolder

oost – luizolder

zuid – luizolder

west – luizolder

oost – vierde zolder

west – vierde zolder

oost – vierde zolder

west – vierde zolder

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 93/127

VLOEREN EN BALKLAGEN

Op het gelijkvloers is een beton vloer gegoten. Een bepaald stuk bestaat uit ronde stenen; dit is een laatste spoor van de vroegere positie van het doodsbed van de kollergang. Deze pletstenen zijn echter volledig verdwenen.

De structuur van de vloerbalken is nog origineel. De houten zolders zijn samengesteld uit moer- en kinderbalken, afgedekt met een houten plankenvloer die per zolder voorzien is van een valluik. De luizolder kan als een halfzolder beschouwd worden. Er is maar een klein deel dat van oorsprong vloerbalken had.

Toen de molen nog in werking was werden reeds metalen profielen bijgevoegd om verzwakte moerbalken te ondersteunen (het systeem gebroeders Peel uit Gistel van weleer ...). De verankeringen zijn aan de buitenzijde nog zichtbaar, maar de toestand aan de binnenzijde is nog niet nagezien ten gevolge van de onstabiele toestand op heden. De verschillende roosteringen zijn er slecht aan toe; vooral de bovenste verdiepingen zelfs onveilig. Verschillende moerbalken en delen vloerroosting zijn reeds naar beneden gestuikt. De houten draagstructuren zijn in verval en aftakeling. Het geheel werd geschoord met een bos aan stutten, waarbij het niet duidelijk is wat waarop is afgestempeld. De aangebrachte stutten zijn niet veilig, gelet op de verzwakking van de onderliggende steunpunten.

Gelet op de jarenlange bedekking met duivenmest zijn er ongetwijfeld aantastingen door houtborende insecten ontstaan en inrotting van de planken. Op enkele plaatsen zijn de plankenvloeren reeds doorgebroken. De plankenvloeren zijn zeker en vast te vernieuwen bij restauratie. De plankenvloeren werden afgedekt met OSB-platen.

afb. 3.39 © Monumentenwacht West-Vlaanderen APB

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 94/127

Ter hoogte van de vroegere kruivloer (kapzolder) werd een betonnen plat dak uitgewerkt en voorzien van een dakluik, soms is hier watersijpeling op te merken. Hier ontbreken dus de originele moer- en kinderbalken en plankenvloer.

afb. 3.40 © Monumentenwacht West-Vlaanderen APB

Monumentenwacht vzw merkt na haar inspectie d.d. 11 april 2016 op : **zie bijlage 10**

- Verspreid zijn er roestige verankeringen zichtbaar.
- Verschillende balken en vloeren werden extra ondersteut maar deze brengen geen samenhang in de constructie.
- Verschillende balken zijn ingerot.
- Er ontbreken verschillende borstweringen en er dient vaak over balken overgestapt te worden naar een volgende ladder.
- Het is aanbevolen de molen niet meer te laten betreden door onbevoegden.
- Verschillende koppen van de houten draagbalken (moer- en kinderbalken) in het interieur zijn volledig weggerot. Gezien de omvang zullen deze niet meer in detail worden besproken.
- Ook grote delen van vloeren zijn ingestort of weggerot.
- Enkele ijzeren poutrellen in het interieur zorgen voor spanningen door roest en veroorzaken mee scheuren in het steenwerk.

TRAPPEN

De vijf zolders zijn te bereiken via houten (molenaars)trappen & nieuwe (tijdelijke) aluminium ladders (geplaatst tijdens de recente stutwerken).

De trap naar de maalzolder steunt af op een van de hoofdbalken. Door deze plaatsing is de trap echter zeer steil gemaakt. De trap naar de steenzolder zit er net boven, eveneens steunend op een van de hoofdbalken. Beide zijn sterk gehavend en niet meer betrouwbaar. De treden waren dan ook jarenlang besmeurd met uitwerpselen van de duiven. Naar de bovenliggende verdiepingen zijn de trappen verdwenen of neergestort samen met de moerbalken en de roostervloeren.

DAK & DAKWATERAFVOER

Monumentenwacht vzw merkt na haar inspectie d.d. 11 april 2016 op : **zie bijlage 10**

De kap is verdwenen. Het nooddak werd vernieuwd (oktober 2016). De roofing is in orde, ook de aanwerking met het opgaand muurwerk voldoet. De afvoer watert af op het steenwerk en wordt beter verlengd. De betonplaat is in orde; zo ook het luik (vrij zwaar). Het dak van de aanbouw is afgedekt met een sterk verweerd zeil; vermoedelijk bevatten de onderliggende golfplaten asbest.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 95/127

MOLENTECHNISCH VOORONDERZOEK

De hoge smalle molenromp bezit nog veel binnenwerk, weliswaar in zeer slechte staat van bewaring, o.m. ijzeren koningspil & ontkoppelingen, kamwielen, 2 steenkoppels, haverpletter, dieselmotor, transmissieriem.

cfr. 3.2.2. INVENTARIS HISTORISCH INTERIEUR

Het verslag van Monumentenwacht vzw vermeldde al op 18 februari 2009 het volgende over de toestand van de molentechnische elementen : **zie bijlage 9**

- op de molenromp zijn de aandrijfwielen nog aanwezig, de werking en de overbrengingen werden niet nagezien.
- haaks werk : op het gelijkvloers en op de maalzolder zijn nog verschillende overbrengingen aanwezig, de goede werking wordt echter in twijfel getrokken.
- houten kammen : de houten kammen van de beschikbare tandwielen, zijn allen aangetast door de kleine klopper.
- conische vertanding : de overbrengingen zijn in wezen bij middel van schijfriemen of V riemen welke conische vertandingen in beweging stellen, we vermoeden dat momenteel alles buiten werking is gesteld.
- metalen koningspil – maalas : de koningspil loopt door een aantal verdiepingen, de overbrengingen zijn echter niet optimaal.
- lichtijzer – pasbalk – vondel – pasbrug : de pasbalken en lichtmechanismen welke nog aanwezig zijn kunnen nog moeilijk gebruikt worden.
- luiwik ketting : de luiwikketting is roestig en verzwakt, het luiwerk en de luiwallen staan geblokkeerd.
- luiwiel : de drijfassen en overbrengingen zijn nog aanwezig, het geheel is vastgeroest én de gaffelreep is vermolmd.
- graanbak – kaar – molenklapper : enkele restanten zijn nog aanwezig alsook de oude molenstenen.
- ophangaak – meelbakhaak : de oude meelgoot met opschrift (Charles Despiegelaare Dudzele 1879) is nog aanwezig op de meelzolder.
- haverbreker – haverpletter : de molen beschikt eveneens nog over een haverpletter, het geheel staat vastgeroest.
- de galg met kraanbeugels is op de gelijkvloerse verdieping gepositioneerd.
- Van dieselmotor naar molenromp : de aandrijfriemen en de geleidingstaven zijn nog aanwezig, deze onderdelen zijn roestig.

Monumentenwacht vzw merkt na inspectie d.d. 11.04.2016 duidelijk op : **zie bijlage 10**

Al het binnenwerk is zwaar beschadigd en verwaarloosd. Het klimaat is erg vochtig, het geheel wordt onvoldoende verlucht en de afvoer van de kap watert af op het steenwerk waardoor er vochtinslag ontstaat. Bijna alle houten delen zijn ingerot en vertonen sporen van schimmels en zwammen. Het betreden van de molen is niet meer veilig. De kap, inclusief kruiwerk, alsook het gevlucht zijn niet meer aanwezig.

Er dient overwogen te worden of een restauratie/renovatie nog een optie is. Het is aanbevolen de nog opmeetbare stukken te demonteren en eventueel te redden wat er nog te redden valt (dit is zelfs mogelijk al te laat).

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 96/127

afb. 3.41 © Monumentenwacht West-Vlaanderen APB
BIJGEBOUW MET DIESELMOTOR

afb. 3.42 © ARCHIEF gemeente JABBEKE (boven) & © Monumentenwacht West-Vlaanderen APB (onder)
BIJGEBOUW MET DIESELMOTOR (betonplaten & asbestcement golfplaten)
CROSSLEY – DIESELMOTOR, 30 PK & 340 TOEREN PER MINUUT

De dieselmotor staat opgesteld in een bijgebouw de welke via aandrijfriemen de overbrenging / mechanische aandrijving regelde. (zie ook infra : revisie dieselmotor)

Het berghok is uitgevoerd met betonplaten en een deel baksteenmetselwerk; met rode asbestcement golfplaten als dakbedekking. Monumentenwacht vzw merkt op dat enkele betonplaten los staan, momenteel zonder verdere nadelige gevolgen. Het glas in de betonnen raampjes is op verschillende plaatsen beschadigd.

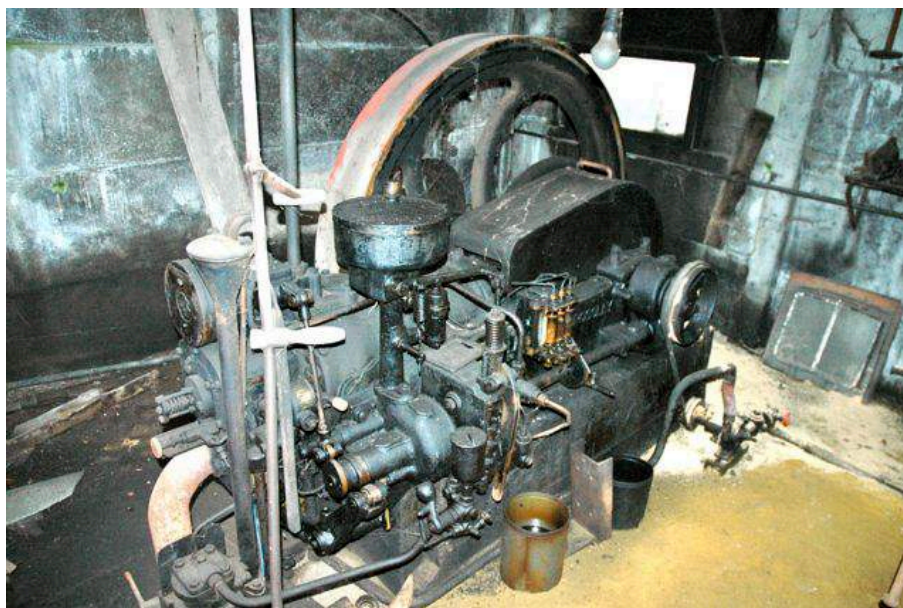
De aandrijving naar de molen is verdwenen.

CROSSLEY DIESELMOTOR

De CROSSLEY - dieselmotor van 30 pk die 340 toeren per minuut loopt, is geplaatst in 1961, na de bescherming van de stenen windmolen in 1944 en bijgevolg niet beschermd.

- de volledige dieselmotor - installatie is nog aanwezig
- aandrijfwielen en -riemen nog aanwezig
- heel wat reparatiemateriaal is opgeslagen in deze berging
- de dieselmotor heeft nog gewerkt tot het begin van de jaren 1990...

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 97/127

afb. 3.43 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba
BIJGEBOUW MET DIESELMOTOR (betonplaten & asbestcement golfplaten)
CROSSLEY – DIESELMOTOR, 30 PK & 340 TOEREN PER MINUUT

Volgens het verslag van Monumentenwacht d.d. 18 februari 2009 lijkt de dieselmotor nog in redelijke toestand en hij staat ook nog eens afgeschermd tegen regen en wind. Gasolie en smeermiddelen beschermen het geheel tegen roesten behalve een aantal onderdelen en asjes welke door hun stilstand vastroesten. Monumentenwacht vzw beveelt de bouwheer aan om de diesel op regelmatige tijdstippen in werking te stellen.

Monumentenwacht vzw merkt na haar inspectie d.d. 11 april 2016 op :
Naast de molen staat een oude dieselmotor. Hiervan is de toestand nog algemeen vrij goed : een unieke intacte installatie die mits een grondige revisie terug kan draaien.

toestand

De motor en bijbehoren zijn in een uitzonderlijk goed geconserveerde staat. Niettegenstaande heeft de motor al lang niet meer gedraaid (sinds de jaren 80 ?) en is niet meer gangbaar. Vermoedelijk heeft zich door condens intern wat roest gevormd, wat de rondgang van het vliegwiel blokkeert.

De motor is een horizontale 1 cilinder diesel, Crossley HDE8, vermoedelijk uit 1936, 26Pk, 340 tpm. Afgaande op het serienummer en type, zou de motor ouder zijn dan gedacht en dus in de jaren 60 tweedehands aangekocht.

Zonder meer is het een zeer uniek en waardevol exemplaar!

- 1 cilinder met een boordiameter van ongeveer 20 cm
- 1 vliegwiel van ongeveer 2 ton
- krukas in onberispelijke staat.
- wordt gestart op lucht, compressor en luchtvat nog aanwezig

Meer info over de geschiedenis op : <http://crossleys-are-great.blogspot.be/p/service-area.html>

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN : blz. 98/127

besluit

Een grondige revisie van de motor kan het geheel weer draaiend maken.

- water aftappen en de druppelaars van olie voorzien, eventueel verdund met mazout om het eerste vuil weg te krijgen.
- grondig reinigen van alle leidingen, filters en reguleur
- alle bewegende delen oliën
- de lagerblokken nazien
- het vliegwiel proberen ronddraaien
- ...

Gezien de lange periode dat deze motor al stilstaat, is geen van de aanbevelingen dringend.

Het is van belang dat de revisie met het grootste respect gebeurt en dat de motor mogelijks een herbestemming krijgt, waar hij voor het publiek toegankelijk is.

afb. 3.44 © Monumentenwacht West-Vlaanderen APB
linksboven NAAMPLAATJE CROSSLEY BROTHERS LTD OPENHAM MANCHESTER
rechtsboven CROSSLEY – DIESELMOTOR, 26 PK & 340 TOEREN PER MINUUT
linksonder COMPRESSORVAT & OLIFILTEERVAT MET VOORRAAD IN BIJGEBOUW
rechtsonder OLIEDRUPPELAAR, FILTER, WATERAFSCHEIDER, ...

4. BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN

vertrekbasis = beschermingsbesluit

Het beschermingsbesluit als monument d.d. 4 april 1944 is de vertrekbasis voor het bepalen van de erfgoedwaarden.

Op 4 april 1944 is de windmolen te Jabbeke, samen met een achttal andere windmolens in de provincie West-Vlaanderen beschermd als monument om reden van hun **artistieke, oudheidkundige, historische en esthetische waarde**. Meer informatie over de toestand van de Molen Van Kerrebroeck op die datum is niet opgenomen in het Beschermingsbesluit : er is ook geen inhoudelijk dossier toegevoegd.

Uit verschillende historische bronnen en uit de historische foto's leiden we af dat de Molen Van Kerrebroeck ten tijde van de bescherming draaide via het wiekenkruis (sinds 1939 gehalveerd, enkel nog de binnenroede) en dat de aandrijving ook mogelijk was door een armgasmotor (in 1961 vervangen door een dieselmotor) vanuit een vrijstaand gebouwtje. Niettegenstaande het bijgebouw niet is ingekleurd is op het plan behorende bij het Beschermingsbesluit d.d. 4 april 1944 maakt de volledige mechanische aandrijving wel onlosmakelijk deel uit van het industrieel erfgoed.

4.1. ARTISTIEKE & ESTHETISCHE WAARDE

De Molen Van Kerrebroeck heeft een beeldbepalende functie bij het binnenkomen van Jabbeke (vooral vanuit de steenweg uit Gistel). Voor de kern Jabbeke kan de restauratie van de molen uit het oogpunt van algemeen uitzicht, toerisme, heemkunde, monumentenzorg... een meerwaarde betekenen.

Uit de historische nota, de beschrijving en inventaris van de erfgoedwaarden blijkt dat de erfgoedwaarde zich in hoofdzaak bevindt in de buitenschil van de molen en het molenbinnenwerk op het gelijkvloers en de eerste verdieping.

We verwijzen hier specifiek naar sporen die duidelijk af te lezen zijn op de molenromp :

- de 2 bouwfases d.d. 1901 (vrij hoog torenkot met gaanderij) en d.d. 1911 (hoge stellingmolen met 5 zolders)
- het rookkanaal van de vroegere olieslagerij
- de afscherming van de mechanische aandrijfwielen op de molenromp
- de steunpunten van de vroegere houten gaanderij, enerzijds de schuine stekers t.h.v. de maalzoldervloer en anderzijds de horizontale liggers t.h.v. de steenzoldervloer
- restanten van de vroegere afdekkap boven de katrol t.h.v. de steenzolder
- te behouden moerbalk, zo de toestand dit toelaat
- sporen van dichtgemetste raam- en/of deuropeningen
- uitstekende baksteenlagen en/of rollagen boven het buitenschrijnwerk
- enkele originele buitenramen

Bouwsporen die kunnen bewaard blijven bij een zachte restauratie.

Interieur wordt de erfgoedwaarde bepaald door :

- 2 molenaarstrappen, enkel nog als model voor reconstructie
- molentechnisch binnenwerk, *wat nog te redden is*
zie uitgebreid in 3.2.2. INVENTARIS HISTORISCH INTERIEUR
zie LIJST VAN CULTUURGOEDEREN die in aanmerking komen voor een premie : bijlage 5
- de Crossley – dieselmotor (niet beschermd)

4. BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN : blz. 100/127

4.2. OUDHEIDKUNDIGE & HISTORISCHE WAARDE

De Molen van Kerrebroeck is belangrijk in de geschiedenis van de windmolens in Jabbeke. Uit de historische plannen leren we dat er al van voor 1570 (kaart van POURBUS) 2 windmolens waren in Jabbeke :

1. ten westen van de kerk van Jabbeke :
(Ettelgemsestraat 20)
Westmolen = Jabeke meulen (Ferraris 1777) = Kleine Molen (1829) = Grand Moulin (Vandermaelen 1846) = Molen Demonie = Molen Acke; gesloopt in 1913.
2. ten oosten van de kerk van Jabbeke :
(Varsenareweg, verhuis naar Stationsstraat 8 én verhuis naar Dorpsstraat)
Oostmolen = Grooten Molen (Ferraris 1777) & reeds verdwenen / verhuisd vóór 1829 (wel nog Grote Molenhoek genaamd) en wordt Molen Rommel
Molen Rommel = Le Petit Moulin (Vandermaelen 1846) en wordt Molen Van Kerrebroeck (1848) na aankoop door J. Janssens aan J. Mestdagh.
Molen Van Kerrebroeck : na grondige herstellingen werd de Oostmolen op een verhoogd metselwerk gezet & In 1911 wordt de afbraak en vervanging door een stenen molen geregistreerd.

De Molen van Kerrebroeck is geëvolueerd van een staakmolen (1848) , over een staakmolen op torenkot met gaanderij (1901), naar een stenen stellingmolen : aanvankelijk met molenkap en wiekenkruis (1911) – later met één molenroede (1939) – en nu zonder molenkap en wiekenkruis (1948) .

De Molen van Kerrebroeck is een merkwaardig industrieel - archeologisch monument. Het toont ons de overgang van windenergie naar mechanische aandrijving. Sedert 1881 is er een stoommachine aanwezig, een zgn. locomobiel waarmee vroeger werd gedorst, in 1910 vervangen door een verplaatsbare benzinemotor, op zijn beurt vervangen in 1933 door een armgasmotor (gaz pauvre) om ook te kunnen malen als de wind het liet afweten. Sedert 1945 maakt de Molen van Kerrebroeck enkel nog mechanisch; in 1951 met een gloeikopdiesel en sedert 1961 met de Engelse CROSSLEY-dieselmotor, die nog goed bewaard is in een bijgebouw. In de molenromp is het mechanisme voor de mechanische aandrijving nog aanwezig.

4.3. ZELDZAAMHEID, GAAFHEID, AUTHENTICITEIT, REPRESENTATIVITEIT CONTEXTWAARDE, ENSEMBLEWAARDE & TECHNISCHE WAARDE

De Molen Van Kerrebroeck is een belangrijk monument voor de industriële archeologie; de molen heeft immers een interessante evolutie ondergaan van aandrijving door de wind tot mechanische aandrijving. De waarde van de molenromp samen met de dieselmotor is uitzonderlijk vanwege de evolutie naar mechanische maalderij onder druk van economische en technologische ontwikkelingen vanaf de jaren 1944 (bescherming) tot wanneer hij beroepsmatig is stilgevallen ± 1963.

Er was steeds een alternatieve energiebron aanwezig voor als de wind "uitviel" : reeds vanaf 1881 was een stoommachine in gebruik, later aandrijving door een armgasmotor (1933) en uiteindelijk door een dieselmotor (1961). Deze rijke bouwhistoriek kan altijd in- of extern de molenromp gevisualiseerd worden d.m.v. informatiepanelen. Dit zal een meerwaarde betekenen voor de molensite.

De wijze waarop de aandrijving vanuit het bijgebouw, via riemen, werd overgebracht naar een aandrijfjas die exterieur door de molenromp steekt is uniek in Vlaanderen. Er zijn wel diverse voorbeelden van windmolens met een bijgebouw aangebouwd tegen de molenromp, waarbij de aandrijving interieur verloopt met as of riemen. De Crossley dieselmotor heeft hierbij een belangrijke contextuele erfgoedwaarde, niettegenstaande de motor niet mee beschermd is.

zie ook : LIJST VAN CULTURGOEDEREN die in aanmerking komen voor een premie : bijlage 5

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 101/127

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER

De doelstellingen worden grondig verantwoord ten overstaan van de waarden van het monument die aan de grondslag van de bescherming liggen. Deze doelstellingen geven aan welke toestand men wenst te bereiken en op welke wijze.

Verskillende restauratieopties werden in overleg met het agentschap Onroerend Erfgoed en de gemeente Jabbeke & op basis van de diagnosesnota en de resultaten uit de diverse vooronderzoeken afgewogen. **zie bijlage 11**

Door de verstoorde windvang is de optie om de molen zijn oorspronkelijk gevluht en houten stelling terug te geven hiet eerder niet aan de orde; dit vanwege het omgevingsaspect, de stabiliteitsproblematiek,...

Uit de historische nota, de beschrijving en de inventaris van de erfgoedwaarden blijkt dat de erfgoedwaarde zich momenteel in hoofdzaak bevindt in de buitenschil van de molen en het molenbinnenwerk op het gelijkvloers en de eerste verdieping. Besluit :

1. Ruïneconservatie
De bakstenen molenromp krijgt een conserverende behandeling met behoud van alle bouwsporen, met de mogelijkheid om de roosteringen uit te voeren afwijkend van de huidige toestand (andere materialen en/of oplegging of weglating). De verschillende mogelijkheden zijn te preciseren bij de opmaak van het restauratiedossier. De molenromp met zijn historische sporen is in stand te houden door het inboeten van scheuren, het herstellen van gedegeneerd metselwerk en het consolideren van de fundering. De molenromp dient een zo klein mogelijke toegevoegde belasting te krijgen. Reconstructie van verdwenen houten gaanderij en molenkap worden niet uitgevoerd : de Molen Van Kerrebroeck wordt niet maalvaardig gerestaureerd door wind- of mechanische aandrijving. Deze aanpak verschilt van een molentechnische restauratie waardoor het vooronderzoek baksteen & mortel overbodig wordt.
2. Omwille van de ontoegankelijkheid van de hoger gelegen zolders wordt de inventaris van de molenonderdelen vervat in het uitvoeringsdossier en beperkt deze zich in dit beheersplan tot de bestaande documentatie.
3. De slechte toestand van bepaalde molentechnische onderdelen beperkt de functionele werking ervan, en kan noodzaken tot een museale opstelling. De definitieve onderbouwde visie op het toekomstig beheer van de molentechniek zal wegens de ontoegankelijkheid tijdens de restauratieve uitvoeringsfase dienen te gebeuren; dan zal bepaald worden welke onderdelen een museale opstelling krijgen of te documenteren zijn en welke riemen, poelies, assen, raderen kunnen werken. Het onroerend erfgoedbesluit stelt immers dat het aanbevolen is om minstens de molen te laten werken daar waar het mogelijk is volgens art. 6.1.5 en art. 11.2.4.
4. De dieselmotor is, alhoewel niet beschermd en bijgevolg niet-premiegerechtigd, te behouden en te beschermen tegen weersinvloeden, als onmisbaar element in de werkingsgeschiedenis van deze molen. De waarde van de molenromp samen met de dieselmotor is immers uitzonderlijk vanwege de evolutie naar mechanische maalderij onder druk van economische en technologische ontwikkelingen vanaf de jaren 1944 tot wanneer hij beroepsmatig is stilgevallen ±1963 en na de datum van bescherming 1944. De wijze waarop de aandrijving vanuit het bijgebouw, via riemen, werd overgebracht naar een aandrijf-as die door de molenromp steekt, is uniek in Vlaanderen. Er zijn voorbeelden met een bijgebouw aangebouwd tegen de molenromp, waarbij de aandrijving dus inwendig verloopt met as of riemen. De aandrijving waarbij het bijgebouw los staat en de riemen buiten hangen, is uitzonderlijk. Zie ook 'In de ban van Ceres' van Frank Becuwe. De rijke geschiedenis van deze molen met zijn talrijke en verschillende werkingsstadia kan bijkomend geïllustreerd worden aan de hand van een museale evocatie.

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 102/127

5.1. HOOFDDOELSTELLINGEN

De hoofddoelstellingen gaan uit van het behoud, de verbetering of het herstel van de erfgoedwaarden (zoals beschreven in hoofdstuk 4) die aan de grondslag van het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap liggen :

- artistieke en esthetische waarde
- oudheidkundige en historische en esthetische waarde
- zeldzaamheid & technische waarde & representativiteit

5.1.1. BEHEER EN BEHOUD VAN DE MOLEN VAN KERREBROECK vóór RESTAURATIE

In afwachting van de erfgoedpremie en de restauratie van de Molen Van Kerrebroeck, zal de bouwheer de molen(site) als een goede huisvader onderhouden : de stutten intern en de betimmering op het buitenschrijnwerk blijven behouden tot aan de restauratie. Het beton dak wordt jaarlijks geïnspecteerd op lekken en de afvoer wordt verlengd zodat hemelwater niet meer langs de molenromp afloopt. Zo nodig worden dringende onderhoudswerken uitgevoerd. De ventilatie in de molenromp zal worden verzekerd door enkele raamopeningen vrij te maken en te voorzien van een gaas. Het monument behoeden voor verder verval is prioritair.

Volgens het advies van Monumentenwacht vzw d.d. 11 april 2016 moeten er spanbanden rondom de molenromp voorzien worden. Hierbij wordt wel onmiddellijk opgemerkt dat door de vele doorlopende verticale scheurvorming er extra wringingskrachten op de beschadigde molenromp zullen aangrijpen bij het aanspannen, met desastreuze gevolgen, bovendien is ook alle dwarsstijfheid binnenin verloren door de rotte moerbalkkoppen, die niet meer opliggen in de molenromp én alle op elkaar opgeschoorde rotte moerbalken ... De gemeente zal jaarlijkse inspecties aanvragen bij Monumentenwacht om de toestand (van de scheuren) van de molenromp te blijven opvolgen.

De gemeente zal er ook voor zorgen dat de dieselmotor droog blijft opgesteld, zodat hij verder in goede toestand bewaard blijft tot aan de restauratie. Hiertoe wordt een waterdichte (tijdelijke) dakbedekking voorzien, alsook verluchting in het bijgebouw.

Op korte termijn zal de sterk roestige mazouttank op het terrein verwijderd worden en zal er een bodemonderzoek gebeuren, zo nodig wordt de bodem gesaneerd.

De gemeente Jabbeke zal er ook voor zorgen dat zij de Molen Van Kerrebroeck in erfpacht kunnen blijven houden of eventueel in volle eigendom kunnen verwerven. De erfpacht loopt momenteel tot 29.02.2035.

5.1.2. FASE 1 : MOLENTECHNISCHE ONTMANTELING

Opstellen van een restauratiedossier door een ontwerper met ruime ervaring in molenrestauratie. Zie onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

De Molen Van Kerrebroeck is op dit moment niet veilig betreedbaar om alle aanwezige molentechnische restanten in detail te onderzoeken en te evalueren op hergebruikbaarheid of maatbepalendheid. De inventarisatie van de molenonderdelen wordt bijgevolg een onderdeel van de uitvoering en beperkt zich in het beheersplan (hoofdstuk 3) tot de bestaande documentatie ervan.

De aanwezige molentechnische uitrusting (steenkoppel, kollergang, luiwerk, ...) zal in fase 1 eerst en vooral ontmanteld en in detail opgemeten worden. Vervolgens wordt bepaald welke onderdelen een museale opstelling krijgen of te documenteren zijn en welke riemen, poelies, assen, raderen nog kunnen werken. Het onroerend erfgoedbesluit stelt immers dat het aanbevolen is om minstens de molen te laten werken daar waar het mogelijk is volgens art. 6.1.5 en art. 11.2.4.

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 103/127

5.1.3. FASE 2 : BOUWTECHNISCHE RESTAURATIE van de MOLEN VAN KERREBROECK

Opstellen van een restauratiedossier door een ontwerper met ruime ervaring in molenrestauratie. Zie onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

In overleg met het agentschap Onroerend Erfgoed is beslist dat de molen Van Kerrebroeck behouden blijft in zijn huidige uitwendige verschijningsvorm : een stenen romp op belt die de sporen van de geschiedenis laat zien, zonder gaanderij, molenkap en wieken. De molen wordt hersteld zoals hij zich nu voordoet. De afbraak en de heropbouw van de molenromp is hier 'not done' omdat de waardevolle historische bouwsporen dan uitgewist worden.

De bakstenen molenromp krijgt een conserverende behandeling met behoud van alle bouwsporen en is in stand te houden door het inboeten van scheuren, het herstellen van gedegenereerd metselwerk en het consolideren van de fundering. De molenromp dient een zo klein mogelijke toegevoegde belasting te krijgen.

Een stabiliteitsstudie dringt zich op.

De niet te recupereren houten moer- en kinderbalken kunnen mogelijks afwijkend van de huidige toestand uitgevoerd worden, bvb. de keuze voor stalen poutrelles is nader te onderzoeken i.v.m. de dwarsstijfheid, de oplegging van de balken in de dunne molenromp is eveneens te bestuderen met het oog op de waterdichtheid van de molenromp,...

Op basis van alle vooronderzoeken, bevindingen in situ & in labo, de schadediagnose, de stabiliteitsstudie én de bijhorende adviezen worden de meest gepaste structurele, economische & duurzame oplossingen gezocht en ter goedkeuring voorgelegd aan de bouwheer & het agentschap Onroerend Erfgoed zodat het geheel van de restauratie de erfgoedwaarde van het monument bewaart en niet aantast, met een zo groot mogelijk respect voor de culturele en typologische waarden van deze molen.

Er zal bij de restauratie gestreefd worden naar een maximaal behoud van alle oorspronkelijk materiaal voor zoverre dit (hier nog) haalbaar is, consolideren en herstellen van oorspronkelijke, historische erfgoedelementen volgens de resultaten uit het vooronderzoek, met respect voor de oorspronkelijke ambachtelijke technieken en de oorspronkelijke afwerkingswijzen volgens de bepalingen van het Charter van Venetië. Mogelijks worden de storende lacunes gereconstrueerd of aangevuld.

De bewaringstoestand van de molen en de stabiliteit van de vloer- en wandconstructie primeert. Volgende bouwtechnische restauratiewerken zijn noodzakelijk (niet – limitatief)

- versterken van de funderingen d.m.v. micropalen
- verwijderen van planten en plaatselijk herstellen van het voegwerk;
- behandeling tegen opstijgend vocht
- restauratie en plaatselijk hermetsen metselwerk in m³, m² of stuks
- grondig inboeten innaaien of injecteren van scheuren,...
- eventueel herstellen van originele raam- en deuropeningen volgens de historische sporen, met bijhorende bijzondere boog- & rollagen : dubbele buitendeur west, enkele buitendeur oost i.p.v. klein raampje en buitenraam noord tot aan rollaag op de begane grond, buitenraam maalzolder i.p.v. buitendeur in het westen, ...
- restauratie (indien mogelijk) of reconstructie van het houten buitenschrijnwerk naar historisch en oorspronkelijk model
- realiseren stalen korset
- realiseren metalen tussenvloeren en trappen
- restauratie houten vloeren, samengesteld uit moer- en kinderbalken
- restauratie of reconstructie houten molenaarstrappen naar de diverse zolders
- zwam- en houtwormbestrijding
- alle ijzeren delen ontroesten en behandelen of vervangen
- plat dak & viewpoint
- ... (niet - limitatief)

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 104/127

5.1.4. FASE 3 : MOLENTECHNISCHE RESTAURATIE / CONSERVATIE (MUSEALE OPSTELLING)

Opstellen van een restauratiedossier door een ontwerper met ruime ervaring in molenrestauratie. Zie onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Op basis van de resultaten van de inventarisatie in FASE 1 : MOLENTECHNISCHE ONTMANTELING zal de definitieve onderbouwde visie op het toekomstig beheer van de molentechniek opgesteld worden. De slechte toestand van bepaalde molentechnische onderdelen beperkt de functionele werking ervan en kan noodzaken tot een museale opstelling.

Er kan eventueel geopteerd worden om een elektrische motor te voorzien om de werking van het aandrijfmechanisme op het gelijkvloers en de maalzolder te demonstreren. Men kan slechts delen in beweging zetten en de rest als relict bewaren. Het onroerend erfgoedbesluit stelt immers dat het aanbevolen is om minstens de molen te laten werken daar waar het mogelijk is volgens art. 6.1.5 en art. 11.2.4.

Op basis van de erfgoedwaarden en in overleg met het agentschap Onroerend Erfgoed is hier beslist om de molentechnische inhoud van de Molen Van Kerrebroeck zoveel mogelijk te conserveren. Er worden hier geen molentechnische onderdelen gereconstrueerd of nieuw gemaakt naar oorspronkelijk model, enkel behouden wat nog mogelijk is. De industriële installatie wordt gerespecteerd in de mate van het mogelijke, zo nodig blijven de hogere zolders leeg.

Er wordt bij de molentechnische restauratie gewaakt over het vakmanschap. Het is belangrijk dat de overlevering van oude restauratietechnieken, gedegen vakmanschap en vakkennis, evenals van de authentieke materialenkennis, gestimuleerd wordt.

zie ook : LIJST VAN CULTUURGOEDEREN die in aanmerking komen voor een premie : bijlage 5

5.1.5. BEHEER EN BEHOUD van de MOLEN VAN KERREBROECK na RESTAURATIE

Het voortbestaan van de Molen Van Kerrebroeck in stand houden door de molen op regelmatige basis open te stellen voor bezoekers, bvb. op Open Monumentendag. Mogelijks kan een herbestemming die de erfgoedwaarden respecteert een nieuwe extra dynamiek aan de molenruïne geven.

Na de restauratie zal de bouwheer jaarlijkse inspecties en zo nodig kleine onderhoudswerken (laten) uitvoeren, zowel concrete terugkerende als éénmalige werken, om de molenromp Van Kerrebroeck in goede toestand te bewaren in de toekomst. Sommige werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden door gemeentepersoneel. Voor grotere onderhoudswerken kan de gemeente Jabbeke een onderhoudscontract afsluiten met bvb. de aannemer die de restauratie uitvoerde.

De gemeente Jabbeke heeft een contract lopen met Monumentenwacht vzw die op regelmatige basis het erfgoed onderzoekt, eventueel kleine herstellingen zal uitvoeren en hiervan een inspectierapport overmaakt. De gemeente Jabbeke lost dan de vastgestelde problemen op korte termijn op.

cfr. infra : 6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN.

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 105/127

5.2. NEVENDOELSTELLINGEN

De nevendoelestellingen bevatten beheersopties die niet vereist zijn voor het behoud van de waarden die aan de grondslag van de bescherming liggen, maar die de verwezenlijking van de hoofddoelestellingen niet verhinderen en versterken. De nevendoelestellingen bevatten beheersopties die nodig zijn om het onroerend erfgoed of erfgoedlandschap te valoriseren, te herbesteden of in regel te stellen met andere beleidsdoelestellingen of regelgevingen (bvb. toeristische ontsluiting, landbouw-exploitatie,...).

5.2.1. BEHEER EN BEHOUD van de CROSSLEY DIESELMOTOR

De dieselmotor wordt, alhoewel niet mee opgenomen in het beschermingsbesluit, behouden en beschermd tegen weersinvloeden, als onmisbaar element in de werkingsgeschiedenis van deze molen. De mechanische aandrijving, met riemen en aandrijfwielen, tussen de dieselmotor en de molen(installatie) wordt evenwel niet werkzaam hersteld.

Het bijgebouw, waarin de dieselmotor opgesteld staat, wordt op punt gesteld :

- asbestsanering
- vervangen van de dakbedekking door een asbestvrij materiaal
- vervangen van beschadigd glaswerk
- volledig nazicht van de aanwezige betonplaten (roestvorming op de wapening in dunne betonelementen) & opnieuw herbevestigen
- zo gewenst akoestisch isoleren om de geluidsoverlast van de dieselmotor naar de omwonenden en de buurt toe te beperken
- ... (niet - limitatief)

Optioneel kan door een grondige revisie van de Crossley dieselmotor, met het grootste respect voor deze unieke installatie, het geheel weer werkzaam gemaakt worden :

- water aftappen en de druppelaars van olie voorzien, eventueel verdund met mazout om het eerste vuil weg te krijgen.
- grondig reinigen van alle leidingen, filters en reguleur
- alle bewegende delen oliën
- de lagerblokken nazien
- het vliegwiel proberen ronddraaien
- ... (niet - limitatief)

5.2.2. HERBESTEMMING

Met het oog op de instandhouding van het monument, zal in samenspraak met het agentschap Onroerend Erfgoed, gezocht worden naar een extra functie voor de Molen Van Kerrebroeck, die een meerwaarde geeft aan het monument en aldus voorkomt dat het op termijn zou verwaarloosd worden.

De nevendoelestelling bestaat eruit bezoekers aan te trekken op meerdere manieren, nl. de museale opstelling van de molentechnische installatie die de geschiedenis van de molen aan het publiek verduidelijkt, de functie als uitkijkpost en eventueel bijkomende functies zoals bijvoorbeeld het voorzien van klimmogelijkheden, waarvan in het kader van een uitvoeringsdossier zal onderzocht moeten worden of dit verenigbaar is met de visie op de restauratie.

Indien dit verenigbaar blijkt met de visie op de restauratie, zullen de noodzakelijke ingrepen hiervoor uiteraard niet premiegerechtigd zijn aangezien deze niet in het teken staan van het behoud of herstel van de erfgoedwaarden van de molen. Dit hoeft niet in de lijst van toekomstige werkzaamheden opgenomen te worden.

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 106/127

5.2.3. OMGEVINGSAANLEG & TOEGANKELIJKHEID VAN DE MOLENSITE

Een goede ontsluiting van de site is onontbeerlijk. De landschappelijke waarde van het monument is te integreren en te versterken in het dorpsbeeld. De molensite wordt aangelegd als een groene aantrekkingspool en ontmoetingsplaats in de Dorpsstraat te Jabbeke, met een fietsenrek en picknickbank. De toegankelijkheid van de molensite de begane grond (stapelvloer) van de molen en het bijgebouw met dieselmotor voor minder mobiele mensen / rolstoelgebruikers wordt hierbij niet uit het oog verloren. De publieke toegankelijkheid vormt een meerwaarde voor het monument.

afb. 5.1 © architectuurstudio de schacht & partner(s) bv ovv bvba

5.2.4. BEHEER EN BEHOUD van eventuele ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN

In 1844 stond een kleine houten molen op het perceel; misschien zijn er nog restanten van de teerlingen terug te vinden. Zo men tijdens de restauratie deze restanten zou blootleggen, dan kunnen deze zo mogelijk gevisualiseerd worden en mee opgenomen worden in het educatieve verhaal van de Molen van Kerrebroeck. Zie afb. 3.30. DOORSNEDE ONDERGRONDS METSELWERK bij ONDERZOEKSPUT 3.

Archeologische toevondingen moeten binnen de 3 dagen gemeld worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed. Vervolgens heeft agentschap 10 dagen de tijd om de situatie op het terrein zelf te onderzoeken, bvb. met een opgraving. Op basis van de terreinevaluatie kan deze termijn verlengd of ingekort worden. Als toevondingen niet gemeld worden, leidt dat tot een onherroepelijk verlies van erfgoedwaarden.

5.2.5. TOERISTISCHE ONTSLUITING VAN DE MOLEN

Het promoten van de Molen Van Kerrebroeck binnen het cultuur - historisch erfgoed van de streek in een toeristisch kader, evt. in samenwerking met andere verenigingen of instanties. Zo wordt de molenzorg ingebed in de plaatselijke gemeenschap. Welke ontmoetingsplaats wordt de stenen molen in het wandel- en fietsrouten netwerk?

Er zijn vele mogelijkheden :

- Organiseren van toeristische, culturele en ontspanningsactiviteiten.
- Organiseren van een Molenfeest bij de Molen Van Kerrebroeck.
- Ontmoetingsplaats in het fiets- en wandelnetwerk : zo mogelijk aangepast, zodat de Molen Van Kerrebroeck hierin wordt opgenomen.
- Opname in daguitstappen voor groepen in de regio.
- Inrichting als toeristisch / educatief bezoekerscentrum over de diverse zolders.
- Nieuwe wandelroute uitstippelen langs de 4 historische molensites in Jabbeke, met telkens een educatief informatiepaneel. cfr. 2. HISTORISCHE NOTA
- Videoreportage over de restauratie van de molen.
- Rondleiding met uitleg over de werking en de geschiedenis van de molen(s) in Jabbeke.
- Deelname aan Open Monumentendagen en Open Molendagen.
- ...

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 107/127

De rijke geschiedenis van deze molen met zijn talrijke en verschillende werkingsstadia kan in ieder geval geïllustreerd worden aan de hand van een museale evocatie.

In het GRS JABBEKE, RICHTINGGEVEND GEDEELTE 24/O6/2008 staat genoteerd :

Toeristisch-recreatief programma

Het promoten van het toeristische aanbod binnen Jabbeke moet overwogen worden. Aan de ene kant is er het bestaande aanbod aan routes, karakteristieke kernen, kasteelparken en bezienswaardigheden (historisch patrimonium), aan de andere kant dienen er zich naar de toekomst toe nieuwe vormen van toerisme aan zoals natuureducatie en -exploratie van de biologisch waardevolle gebieden in Jabbeke (bv. Vloethemveld, Maskobossen, Paddegat, Meetkerkse Moeren,...). Hier kan Jabbeke mee profiteren van het toerisme in Brugge en aan de kust, zonder dat de eigenheid van de gemeente wordt aangetast (vooral zachte recreatie).

Jabbeke wenst zijn toeristisch - recreatieve netwerk te optimaliseren.

De uitbouw van een volwaardig toeristisch - recreatief netwerk, zowel gericht naar de Jabbekenaar zelf als naar de toerist, veronderstelt een dicht netwerk van auto-, fiets- en wandelroutes. Deze routes zullen maximaal geënt moeten worden op de toeristisch-recreatieve knooppunten van de gemeente, met het C. Permekemuseum als speerpunt. De kasteelparken, bezienswaardigheden en horecazaken in de open ruimte moeten ook aansluiten bij dit netwerk.

De optimalisatie van het toeristisch-recreatief netwerk omvat zoals gezegd enerzijds het beter integreren van de aanwezige toeristisch-recreatieve troeven (bezienswaardigheden, kasteelparken, landschappen, het kanaal) in de bovenlokaal toeristisch-recreatieve netwerken van de kust en het Brugse ommeland en anderzijds de bestendiging van de bestaande gemeentelijke toeristisch-recreatieve polen.

Belangrijke aspecten bij het verder uitwerken en optimaliseren van het toeristisch-recreatief netwerk is de onderlinge samenhang tussen de verschillende activiteiten en bezienswaardigheden, de toegankelijkheid van de verschillende activiteiten voor een ruim publiek (jong en oud, mobiele en minder mobiele mensen) en het multifunctioneel gebruik van de bestaande infrastructuur.

Toeristisch-recreatief beleid

Bestendigen en versterken van de toeristisch-recreatieve hoofd- en andere assen
Naast het kanaal wordt de gemeente doorkruist door verschillende auto-, fiets- en wandelroutes, zowel van bovenlokaal als van lokaal belang. Als routes van bovenlokaal belang hebben we de provinciale auto- en fietsroutes (Permekeroute, Oude Dijkenroute en Breduinroute). Als routes van lokaal belang hebben we de gemeentelijke toeristisch-recreatieve fiets- en wandelroutes (Yperleetroute, Route 'Permeke achterna' en de verschillende wandelroutes).

Dit netwerk vertoont echter nog lacunes. De 2 provinciale fietsroutes zijn echter vooral gesitueerd aan de rand van Jabbeke en i.h.b. in deelgemeente Stalhille. Een belangrijk tekort is de aanwezigheid van noord-zuid en oost-west fietsverbindingen door de gemeente. Dit knelpunt werd ook nog niet opgelost met de realisatie van het Recreatieve Fietsnetwerk Brugse ommeland (Westtoer). (*Op heden zijn er geen fietsknooppunten in het dorpscentrum Jabbeke en dus ook niet langs de Molen Van Kerrebroeck*)

Langs dit netwerk kunnen specifieke infrastructuren worden voorzien (infoborden, picknickbanken,...). Tevens moeten de belangrijkste toeristisch-recreatieve knooppunten (zeker het Permekemuseum én ook **de Molen Van Kerrebroeck**) worden aangedaan. Om het netwerk te realiseren moeten er echter een aantal aanpassingen gebeuren aan het (onverharde) wegdek.

De bestaande fiets- en wandelroutes, samen met het Recreatieve Fietsnetwerk Brugse ommeland en het te vervolledigen functionele netwerk, zorgen voor een dicht fiets- en wandelnetwerk binnen Jabbeke en richting buurgemeenten.

⇒ Verder uit te werken door de toeristische dienst van de gemeente Jabbeke.

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 108/127

5.2.6. EDUCATIEVE ONTSLUITING VAN DE MOLEN

Het promoten van de Molen Van Kerrebroeck binnen het cultuur-historisch erfgoed van de streek in een educatief kader, eventueel in samenwerking met andere verenigingen of instanties, zoals bvb. de heemkundige kring of de vzw West-Vlaamse molens,...

Het inrichten van de molen en de molenbiotoop als een educatieve omgeving of een educatief centrum of bezoekersruimte voor scholen, groepen en toeristische bezoekers; alsook het organiseren van educatieve activiteiten.

De gemeente Jabbeke zal het educatieve potentieel van het monument, zijn omgeving en zijn rijke geschiedenis verder laten uitwerken. Didactische panelen, een brochure, fotoboek, film, gidsbeurten,... behoren tot de mogelijkheden. De chronologie van de molens in Jabbeke en van de Molen van Kerrebroeck kan kort worden geschetst, hierbij kunnen historische foto's en plannen worden toegevoegd, de werking van de windmolen kan worden verduidelijkt,... Een informatiepaneel brengt het verhaal van de molen, mensen en gebeurtenissen op deze plek. Het zorgt ervoor dat bezoekers deze plaats met andere ogen gaan bekijken, even stil staan bij het erfgoed en zich laten verrassen. Zo dit exterieur wordt opgesteld, kan een passant het ook lezen als de molen gesloten of niet in werking is.

De Molen Van Kerrebroeck wordt niet draai- en maalvaardig gerestaureerd, maar misschien kan nog één maalstoel worden aangedreven door een elektrische motor om de werking te kunnen duiden zo hiervoor nog voldoende molentechnische onderdelen in goede toestand bewaard zijn.

De educatieve functie van de molen Van Kerrebroeck zal afgetoetst worden aan de noden van de regio. Welke concrete vragen en wensen zijn er vanuit het kleuter-, lager en secundair onderwijs ten opzichte van het didactisch aspect van de molen? Hoe kan men op een aantrekkelijke en veilige manier alle doelgroepen o.a. kinderen bereiken? Deze invalshoek moet zowel technisch, als didactisch en historisch correct zijn en vraagt dus een intens overleg tussen de verschillende disciplines. Een werkgroep die deze diverse krachten bundelt lijkt ons een werkbaar gegeven om van de molensite van de Molen Van Kerrebroeck een aantrekkelijke en leerrijke "plek" te maken.

Een eerste vlugge brainstorming reikt reeds een aantal suggesties aan. Een enthousiaste samenwerking tussen diverse diensten en een opleiding voor bachelor lager onderwijs (VIVES Brugge, HOWEST Brugge, ...) kan de educatieve uitwerking van een deelaspect van de molen als scriptie voor hun studenten naar voor schuiven. Dezelfde vraag kan evengoed gericht worden aan regenten in spé, opleiding bachelor secundair onderwijs. Zo kan ook een student grafische vormgeving of een atelier van de kunstacademie de vormgeving voor zijn rekening nemen.

een eerste ideeënbus voor het lager onderwijs :

- 1e graad LO (1e - 2e leerjaar) :
 - fotozoektocht in en rond de molen (& naamgeving en duiding)
 - graanveldje rond de molen met verschillende soorten graangewassen.
- 2e graad LO (3e - 4e leerjaar) :
 - spreekwoorden die refereren naar molentermen
 - fotozoektocht in en rond de molen (& naamgeving en duiding)
- 3e graad LO (5e - 6e leerjaar) :
 - geschiedenis en verhalen rond de Molen Van Kerrebroeck
 - wat is energie ?

een eerste ideeënbus voor het secundair onderwijs :

- met schema's en tekeningen de wondere techniek van een molen illustreren
- begrippen bijbrengen over de toepassing van windenergie
- herkennen van hefbomen en bewegingsoverbrenging
- werken met tabellen, oriëntering, wind, wolken en het weer
- bijbrengen van molentermen, kennis maken met de molentaal
- de verschillende ambachten bespreken die leven met en rond een molen
- geschiedenis en verhalen rond de (verdwenen) molens in Jabbeke, waarbij de Molen Van Kerrebroeck als enige blijvende getuige rest.

⇒ Verder uit te werken door de toeristische dienst van de gemeente Jabbeke.

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 109/127

5.2.7. INTEGRATIE VAN KUNSTWERKEN

De integratie van een kunstwerk op de site van de Molen Van Kerrebroeck kan ook een aantrekkingspool zijn. Een kunstwerk kan meerwaarde bieden aan de site en mensen aantrekken die niet zo direct geïnteresseerd waren in het molen-gebeuren op zich. Punctuele buitenverlichting gericht op het monument en het kunstwerk ronden het geheel van de site af.

afb. 5.2 © <http://www.standbeelden.be/standbeeld/942>
Gilbert Degroeve, beeldhouwers, 1996
standbeeld te Nederzwalm – Hermelgem, spreuk op de sokkel :
**DE MOLENAAR MAG NIET DRALEN
ALS ER WATER IS MOET HIJ MALEN**

links & midden

afb. 5.3 © <http://www.standbeelden.be/standbeeld/2169>
MAY CLAERHOUT, beeldhouwster
**SCHERPEN VAN EEN MOLENSTEEN
BIJ DE SCHERPENBERGMOLEN TE WESTMALLE**

rechts

afb. 5.4 © www.molenechos.org
privaat verzameling, repro FRED OOSTRA, 2012
JULIEN 't FELT (1874 – 1933), ca. 1920
SCHERPENBERGMOLEN TE WESTMALLE

bron

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER : blz. 110/127

5.3. AANVRAAG TOT ERKENNING ALS ZEN - ERFGOED (zonder economisch nut)

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

HOOFDSTUK 2. DEFINITIES

Art. 2. In dit besluit wordt verstaan onder :

28° ZEN-erfgoed: beschermde onroerende goederen of onroerende goederen gelegen in een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, dat niet van dien aard is dat het economisch nut kan hebben, en dat uitdrukkelijk als dusdanig erkend is in de beslissing waarbij het beheersplan werd goedgekeurd.

De Molen Van Kerrebroeck is beschermd als monument d.d. 4 april 1944.

De gemeente Jabbeke wenst de Molen Van Kerrebroeck, samen met de Crossley – dieselmotor in het bijgebouw, via dit beheersplan ook te laten erkennen als een ZEN monument = zonder economisch nut; zodat zij als erfpachtnemer recht krijgen op een erfgoedpremie van 60%, en dit om volgende redenen :

- In het gebouw is geen andere activiteit mogelijk, dus geen herbestemming of verhuur voor andere activiteiten mogelijk :
 - de oppervlakte is beperkt, de diverse zolders zijn klein en worden volledig ingenomen door de molentechnische uitrusting;
 - het bouwfysisch klimaat in de molen is slecht; door zijn vorm, constructiewijze en standplaats is de molen vochtig en is permanente verluchting nodig om het klimaat enigszins onder controle te houden;
 - er is geen verwarming;
 - er zijn geen sanitaire voorzieningen

- De eigenaar heeft geen opbrengst of nut bij het gebruik ervan :
 - De Molen Van Kerrebroeck wordt niet-maalvaardig gerestaureerd.
 - Het toevoegen van een winstgevende neven- of herbestemming om bvb. de onderhoudskosten te drukken, is hier niet mogelijk. (supra)

⇒ **Op het afdelingsoverleg van het Agentschap Onroerend Erfgoed dd. 11.05.2017 werd het ZEN-statuut principieel toegekend aan de Molen Van Kerrebroeck.**

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 111/127

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De werkzaamheden voor de Molen van Kerrebroeck worden in 2 delen opgesplitst :

- WERKZAAMHEDEN OP KORTE TERMIJN :
de RESTAURATIE van de stenen windmolen : BOUW- & MOLENTECHNISCH
- WERKZAAMHEDEN OP LANGE TERMIJN :
Na de restauratie van de molen zullen er in de toekomst nog instandhoudings- of onderhoudswerken noodzakelijk zijn om de Molen Van Kerrebroeck te conserveren voor de toekomst, met een verschillende periodiciteit én al dan niet met behulp van een erfgoedpremie.

Als het om onze gezondheid gaat, weet iedereen dat voorkomen beter is dan genezen. Toegepast op ons gebouwenpark zou men dit adagium echter kunnen omvormen tot 'onderhouden is beter dan herstellen'. De kosten die gepaard gaan met bepaalde herstellingswerken kunnen immers sterk beperkt worden indien het bouwwerk een regelmatig onderhoud geniet. Men stelt bovendien niet zelden vast dat bepaalde materiaalgebreken of werkingsproblemen bij installaties te wijten zijn aan een ontoereikend onderhoud en aanleiding geven tot ernstige betwistingen.

6.1. WERKZAAMHEDEN OP KORTE TERMIJN : TOTAALRESTAURATIE

De restauratiewerken zullen uitgevoerd worden als een totaalaanneming, met een molenbouwer in onderaanneming of opgedeeld worden in verschillende fases, om redenen van vakmanschap & specialisatie, anders wordt minimum 15% FEE bij de hoofdaannemer ingerekend :

RESTAURATIE MOLEN(ROMP) VAN KERREBROECK JABBEKE CONSERVEREN & HERBESTEMMEN

FASE 1 MOLENTECHNISCHE ONTMANTELING

FASE 2 BOUWTECHNISCHE RESTAURATIE

FASE 3 MOLENTECHNISCHE RESTAURATIE / CONSERVATIE (MUSEALE OPSTELLING)

Betoelaging :

Voor de restauratie van de Molen Van Kerrebroeck zal een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure worden aangevraagd. De erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure kent weliswaar een lange behandelingstermijn (wachttijd i.v.m. goedkeuring), maar de basis voor de berekening van het premiebedrag is in eerste instantie de kostenraming (later aanbesteding), zonder maximumbedrag. De toekenning verloopt in twee fasen, met een voorlopige en een definitieve toekenning.

De premiegerechtigheid blijft ondergeschikt aan de vigerende wetgeving en dit binnen de perken van de begroting.

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 112/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP KORTE TERMIJN : RESTAURATIE	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
1 VOORAFGAANDE WERKEN						
11 DE BOUWPLAATS						
	Werfinrichting.	x			x	
	Algemene opkuis interieur.	x			x	
RES	Nieuwe bliksembeveiliging volgens NBN EN 62305, klasse II	x				
12 VOORAFGAANDE WERKZAAMHEDEN						
	Stellingen.	x			x	
RES	Labo-onderzoek baksteen en metselmortel.	x			x	
14 AFBRAAK- & SLOOPWERKEN						
RES	Afbraak fragmenten ondergrondse metselwerkmassieven.	x			x	
RES	Afbraak fragmenten metselwerkmassieven over volle muurdikte, steens of halfsteens dik, of "afgezonderde" stenen.	x			x	
RES	Afbraak beton dakplaat.	x			x	
RES	Afbraak en voorlopige dichting rot houten buitenschrijnwerk.	x			x	
RES	Afbraak raam- en deurdorpels.	x			x	
RES	Afbraak bestaande dakdichting en hemelwaterafvoeren.	x			x	
RES	Afbraak rotte houten plankenvloeren, moer- en kinderbalken.	x			x	
RES	Afbraak rotte houten trappen.	x			x	
RES	Afbraak vloer(afwerking) gelijkvloers.	x			x	
RES	Verwijderen bestaand binnenkaleiwerk.	x			x	
ONT	Molentechnische ontmanteling gelijkvloers & diverse zolders.	x			x	
RES	Afbraak bestaande comfortverzekering (elek, sani, hvac).	x		x		
RES	Afbraak bestaande omgevingsaanleg.	x				
RES	Berging teelaarde.	x			x	
RES	Gewone bouwputten.	x			x	
RES	Aanvullingen met grond / (gestabiliseerd) zand / steenslag.	x			x	
2 RUWBOUWERKEN						
21 FUNDERINGEN						
RES	Ondervloeren op volle grond + wapening.	x			x	
RES	Funderingswerken d.m.v. micropalen.	x			x	
22 ONDERGRONDS METSELWERK						
RES	Bescherming tegen opstijgend vocht.	x			x	
RES	Drainage rondom de molenromp.	x			x	
24 BUITENMETSELWERK						
RES	Herstel baksteenmetselwerk, waar nodig, over volle muurdikte, (half) steense dikte of 'afgezonderde' stenen.	x			x	
RES	Scheuren in het metselwerk zijn te injecteren of in te binden.	x			x	
RES	Verwijderen cement- en uitgeloopte voegen en hervoegen met hydraulische kalkmortel.	x			x	
RES	Nieuwe raamdorpels en vensterbanken.	x			x	
RES	Gevelreiniging exterieur : waterspoeling of verzadigde stoom.	x			x	
RES	Gevelreiniging interieur droge methode : borstel en stofzuiger.	x			x	
RES	Algen-, mos- & schimmeldodend product.	x			x	
RES	Schilderwerken exterieur & interieur molenromp met kalkverf. <i>Opmerking : De beslissing moet nog genomen worden, bij de uitwerking van het restauratiedossier, of de molenromp al dan niet geschilderd dient te worden.</i>	x			x	
25 NATUURSTEEN						
RES	Nieuwe buitendeurdorpels in blauwe hardsteen.	x			x	

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 113/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP KORTE TERMIJN : RESTAURATIE	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
26 GEWAPEND BETON						
RES	Nieuwe beton dakplaat + wapening.	x			x	
27 STAAL, GIETIJZER & SMEEDIJZER						
RES	Behandeling metalen onderdelen.	x			x	
RES	Nazicht en schilderwerk gevelankers.	x			x	
RES	Restauratie (smeed)ijzerwerk.	x			x	
RES	Borstwering bij buitendeuren (vroeger toegang tot gaanderij)	x				
RES	Vervangen rotte houten vloerconstructie door een staal-constructie of stalen korset (poutrelles, consoles, kolommen) <i>Opmerking : Enkel erfgoedpremie voor de onderdelen die strikt noodzakelijk zijn om de stabiliteit van de molenromp te garanderen. Welke onderdelen dit zijn, zal blijken tijdens de opmaak van het restauratiedossier.</i>	x			x	
RES	Nieuwe metalen roostervloeren i.p.v. houten plankenvloeren.	x				
RES	Nieuwe metalen ladders of trappen.	x				
28 GEVELBEKLEDINGEN						
RES	Restauratie gevelbekleding bij mechanische aandrijving tegen de molenromp.	x			x	
RES	Restauratie gevelbekleding bijgebouw (dieselmotor).	x		x		
29 BETONCONSERVATIE						
RES	Restauratie beton dakplaat.	x			x	
3 DAK						
31 DAKLICHTEN & DAKELEMENTEN						
RES	Vernieuwen constructie en bekleding dakluik (waterdicht).	x			x	
32 AFWERKING DAKDOORGANGEN						
RES	Vernieuwen alle zinken of loden aansluitingen.	x			x	
33 DAKWATERAFVOER						
RES	Hemelwaterafvoer plat dak.	x			x	
34 DAKBEDEKKING						
RES	Vernieuwen dakbedekking molenromp.	x			x	
RES	Vernieuwen dakbedekking bijgebouw (dieselmotor).	x		x		
RES	Nodige veiligheidsvoorzieningen cfr. Monumentenwacht vzw.	x				
4 VLOERAFWERKING						
45 TEGELVLOEREN						
RES	Restauratie / Vernieuwen vloer in baksteenklinkers.	x			x	
5 TIMMER- & SCHRIJNWERKEN						
51 HOUTEN VLOERCONSTRUCTIE						
RES	Stabiliteitsonderzoek d.m.v. resistograafmeting op de balk-koppen van de houten vloerconstructie.	x			x	
RES	Vervangen rotte moer- en kinderbalken (verluchte opleg).	x			x	
RES	Herstellen moerbalk d.m.v. houten las en slof.	x			x	
RES	Polymeerchemische houten balkoprestauratie.	x			x	
RES	Vernieuwen rotte houten plankenvloeren in abeel en luivallen.	x			x	
RES	Bestrijden houtworm, schimmel, zwam- en vochtaantasting.	x			x	
RES	Afschermen stellinggaten met draadgaas.	x			x	
52 HOUTEN BUITENSCHRIJNWERK						
RES	Rotte houten latei boven raam- of deuropening vervangen.	x			x	
RES	Restauratie of reconstructie houten buitenschrijnwerk.	x			x	
RES	Herschilderen van evt. te behouden schrijnwerk.	x			x	

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 114/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP KORTE TERMIJN : RESTAURATIE	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
55 HOUTEN TRAPPEN						
RES	Restauratie of reconstructie houten binnentrappen in molen.	x			x	
58 BEGLAZING						
RES	Vernieuwen enkele "oude" beglazing (kleinhouten).	x			x	
6 HVAC & SANITAIR						
66 BRANDBESCHERMING						
RES	Nodige brandblusapparaten voorzien, conform richtlijnen Monumentenwacht vzw en K.B. d.d. 7 juli 1994 en wijzigingen.	x				
RES	Nodige bijkomende eisen gesteld door de brandweerdienst t.g.v. de toegankelijkheid voor bezoekers.	x				
7 ELEKTRICITEIT						
72 LAAGSPANNINGSINSTALLATIES						
RES	Vernieuwen elektrische installatie volgens AREI (in opbouw).	x				
RES	Nieuwe diepteaarding conform AREI.	x				
RES	As-built dossier (AREI) omvat de verslagen van de controle-onderzoeken, de processen-verbaal van overeenkomstigheid van de installatie, alsook de installatieschema's.	x				
74 NORMALE EN NOODVERLICHTING						
RES	Nieuwe veilige LED-verlichting (geven geen warmte af).	x				
RES	Nieuwe noodverlichting volgens NEN-EN 11838.	x				
RES	Nieuwe buitenverlichting.	x				
8 MOLENTECHNISCHE RESTAURATIE						
Evaluatie molentechnische inhoud tijdens de restauratiefase. Conserverende behandeling & museale opstelling. Geen reconstructie van (rotte) molentechnische onderdelen.						
87.1 MAALVAARDIGHEID "INWENDIG" : BEGANE GROND						
MOL	Herplaatsen koningspil of standaard tot op de kapzolder.	x			x	
MOL	Restauratie ijzeren spoorwiel met houten kammen.	x			x	
MOL	Restauratie mechanische aandrijving : aandrijfwielen, riemen, riemschijven, beschermingskap, aandrijfjas, lageringen,...	x			x	
MOL	Restauratie 2 bascules en steengalg.	x			x	
MOL	Restauratie haverpletter.	x			x	
MOL	Restauratie mechanische maalderij op houten halfzolder.	x			x	
MOL	Revisie, restauratie en indienststellen Crossley-dieselmotor.	x				
87.2 MAALVAARDIGHEID "INWENDIG" : MAALZOLDER						
MOL	Restauratie verschillende overbrengingen.	x			x	
MOL	Restauratie mechanische aandrijving.	x			x	
MOL	Restauratie pasbalken (ezel), hangoor en prondelblok.	x			x	
MOL	Restauratie maalstoel(en) en meelgo(o)t(en).	x			x	
MOL	Restauratie haverpletter.	x			x	
MOL	Restauratie luikje van het luiwerk.	x			x	
	<i>Geen reconstructie van de houten gaanderij en kruiwerk.</i>					
87.3 MAALVAARDIGHEID "INWENDIG" : STEENZOLDER						
MOL	Maalvaardige restauratie één steenkoppel, compleet met steenkist en steenring, rijn, graan- en schuddebak, traamstokken, bosse, peerijzer, spoorpot, klauwijzer, bonkelaar, ...	x			x	
MOL	Herplaatsen tweede steenkoppel (nu op begane grond).	x			x	
MOL	Restauratie houten spoorwiel met 48 houten kammen en kamwiel met 24 kammen.	x			x	

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 115/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP KORTE TERMIJN : RESTAURATIE	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
MOL	Restauratie ijzerbalken.	x			x	
MOL	Restauratie graankuiser met de bijbehorende jakobslander, klassiek systeem van een kaar tegen de koning en een trommelsysteem dat daaraan verbonden is.	x			x	
MOL	Herplaatsen steengalg na restauratie (nu op begane grond).	x			x	
MOL	Restauratie lichtmechanisme.	x			x	
87.4 MAALVAARDIGHEID "INWENDIG" : LUIZOLDER						
MOL	Restauratie luisstelsel met transportbanden, houten luitafel, luias, luiwiel, luitrommel, gaffelwiel,...	x			x	
87.5 MAALVAARDIGHEID "INWENDIG" : VIERDE ZOLDER						
MOL	Restauratie molentechnische inhoud : kroonwiel,...	x			x	
87.6 MAALVAARDIGHEID "INWENDIG" : KAPZOLDER						
MOL	Restauratie molentechnische inhoud : kroonwiel,...	x			x	
MOL	Restauratie muurstijlen bij kruivloer.	x			x	
	<i>Geen restauratie van het zetelkruiwerk en molenkap; een beton plat dak blijft behouden.</i>					
88 MAALVAARDIGHEID "UITWENDIG"						
	<i>Geen restauratie van assekap, gevlucht, hekwerk, zeilen,...</i>					
89 EINDOPPUNTSTELLINGEN						
MOL	Proefbegang werkzame molentechnische onderdelen.	x			x	
9 OMGEVINGSWERKEN						
92 VERHARDINGEN						
RES	Toegangspad in kasseien of baksteenklinkers.	x				
94 GROENAANLEG						
RES	Grasmatten en bloemenweides.	x				
95 TERREINAFSLUITINGEN						
RES	Omheining en hekkens.	x				
97 BUITENMEUBILAIR						
RES	Fietsenrek leveren en plaatsen.	x				
RES	Informatiebord leveren en plaatsen.	x				
RES	Buitentafel met zitbanken leveren en plaatsen.	x				

Opmerking :

- Alle werkzaamheden met betrekking tot het bijgebouw en de dieselmotor komen niet in aanmerking voor een erfgoedpremie aangezien deze onderdelen niet beschermd zijn, doch waardevol.
- Alle extra werkzaamheden met betrekking tot een herbestemming, bvb. viewpoint, zijn niet premiegerechtigd.
- Afbraak omgevingsaanleg is niet premiegerechtigd, tenzij noodzakelijk voor de restauratie van de molenromp.

legende :

ONT	molentechnische ontmanteling
RES	bouwtechnische restauratie
MOL	molentechnische restauratie
OND	onderhoud
EEN	éénmalig
PER	periodiek
VRIJ	vrijstelling van toelating door het agentschap Onroerend Erfgoed
ERF	erfgoedpremie gerechtigd
FOR	forfaitair te verrekenen

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 116/127

6.2. WERKZAAMHEDEN OP LANGE TERMIJN : ONDERHOUD

De onderhoudsactiviteiten kunnen worden opgesplitst in jaarlijks gepland en occasioneel of accidenteel onderhoud. Het geplande onderhoud kent nog eens 2 werkwijzen : het preventieve en correctieve onderhoud.

PREVENTIEF (GEPLAND) ONDERHOUD

Preventief onderhoud heeft als doel het roerend en onroerend goed in goede staat te houden en het aantal dringende en dure herstellingen tot een minimum te beperken. Typisch aan preventief onderhoud is het periodieke karakter, d.w.z. dat de onderhoudstaken op geregelde tijdstippen worden herhaald. Enkele voorbeelden :

- schilderwerken
- reinigen van dakgoten
- smeren van draaiende onderdelen, scharnieren,...
- ...

CORRECTIEF (GEPLAND) ONDERHOUD

Correctief onderhoud vindt plaats na enkele gelijkaardige schadegevallen. Het doel is de situatie te veranderen, zodat de schade in de toekomst minder en in het beste geval niet meer voorvalt.

OCCASIONEEL of ACCIDENTEEL ONDERHOUD

Hoe goed je onderhoud ook plant, dringende herstellingen zijn soms niet uit te sluiten. Die herstellingen zijn niet in te plannen en vragen een ad hoc oplossing. Niet ingrijpen is in die gevallen echter uitgesloten. Het zou kunnen invloed hebben op de veiligheid van personen of leiden tot verdere schade.

Het onderhoud van roerende en onroerende goederen vergt tijd, energie en geld. Om deze drie factoren te beheersen, is een ONDERHOUDSPAN nuttig. Daarin staan alle onderhoudsactiviteiten opgesomd, met tijdstip van uitvoering, degene die de taak uitvoert en eventueel het kostenplaatje. Let wel, een onderhoudsplan kan enkel als werkinstrument gebruikt worden als het steeds actueel is.

ONDERDELEN VAN HET ONDERHOUDSPAN

takenlijst

De ruggengraat van het onderhoudsplan is een actuele en gedetailleerde lijst van onderhoudstaken. Dankzij deze takenlijst verkleint de kans dat doorheen de tijd bepaalde taken minder of helemaal niet meer worden uitgevoerd. Bovendien is de lijst ook de basis waaraan de andere onderdelen van het onderhoudsplan worden gekoppeld.

tijdslijn

Aan de takenlijst wordt een tijdslijn gekoppeld. Die tijdslijn bestrijkt zowel de korte als lange termijn, omdat de frequentie van de onderhoudstaken onderling sterk verschilt. Sommige onderhoudstaken worden jaarlijks of zelfs meermaals per jaar uitgevoerd, andere slechts om de zoveel jaren. Ervaring zal dikwijls de frequentie van de uit te voeren onderhoudstaken bepalen, omdat dit meestal samenhangt met de gebruiksiteit. Maar ook voor onderhoudstaken die niet gebruikgevoelig zijn, zal ervaring de doorslag geven. Het schilderen van buitenschrijnwerk zal bijvoorbeeld frequenter uitgevoerd moeten worden aan de regenkant van het gebouw. Tot slot worden sommige onderhoudstaken van buitenaf opgelegd, bijvoorbeeld naar aanleiding van verplichte keuringen. Aan de tijdslijn worden nog best de garantieperiodes toegevoegd om te vermijden dat men op eigen kosten herstellingen uitvoert die nog onder de garantieregeling zouden gevallen zijn.

Na de restauratie van de Molen Van Kerrebroeck zullen er in de toekomst nog onderhoudswerken noodzakelijk zijn om de molen en de site in stand te houden, met een verschillende periodiciteit én al dan niet met behulp van een erfgoedpremie.

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 117/127

Dit 'beheersplan' omschrijft hierna het onderhoud van de Molen Van Kerrebroeck in de toekomst : zowel concrete terugkerende als éénmalige werken. Het biedt een overzicht van de diverse onderhoudswerkzaamheden die per bouwelement, materiaal of installatie moeten uitgevoerd worden (nazicht, reiniging, interventies, enz.) voor een beheer 'als goede huisvader', met vermelding van de periodiciteit van het onderhoud:

- Periodiciteit 'P'
Eenvoudige en regelmatige controle- en eventueel ook onderhoudswerken die noodzakelijk zijn voor het gebruik. Dit onderhoud wordt gewoonlijk uitgevoerd door de beheerder van het gebouw, die hiervoor indien nodig een beroep kan doen op de gebruiksinstructies.
Deze werkzaamheden worden uitgevoerd naargelang van de behoeften, het eisenniveau dat vastgelegd werd door de gebruiker (bv. reiniging van de buiten-beglazingen), de gebruiksfrequentie (bv. reiniging vloer), de omgevingsomstandigheden (bv. verwijdering van dode bladeren, stof, ...) en/of de exploitatievoorwaarden (werking van een ventilator, van de kranen, ...).
- Periodiciteit 'xm'
Onderhoudswerkzaamheden die minstens één keer om de x maanden uitgevoerd moeten worden.
- Periodiciteit 'xJ'
Onderhoudswerkzaamheden die minstens één keer om de x jaren uitgevoerd moeten worden.

De noodzakelijke onderhoudswerken worden per thema (hoofdstuk) besproken; de noodzakelijke maatregelen opgesomd met een verwijzing naar de teksten waar meer achtergrond terug te vinden is. Deze nota wordt uitgewerkt als een werkinstrument zodat het voor de beheerder makkelijk hanteerbaar is.

Betoelaging :

De standaardprocedure voor de aanvraag van een erfgoedpremie is in de eerste plaats bedoeld voor (periodieke) onderhoudswerkzaamheden en beperkte beheersmaatregelen. In de standaardprocedure zijn de administratieve last en de doorlooptijd tot een minimum herleid. Voor de berekening van de premie wordt maximaal 25.000 € in aanmerking genomen, inclusief BTW.

Per kalenderjaar is het aantal aanvragen die volgens de standaardprocedure kunnen worden ingediend beperkt tot één erfgoedpremie voor elk van de categorieën :

- het beheer van of werkzaamheden of diensten aan het exterieur
- het beheer van of werkzaamheden of diensten aan waardevolle interieur-elementen en -kenmerken en cultuurgooderen die er integrerend deel van uitmaken

De premiegerechtigheid blijft ondergeschikt aan de vigerende wetgeving en dit binnen de perken van de begroting.

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 118/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP LANGE TERMIJN : ONDERHOUD	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
1 VOORAFGAANDE WERKEN						
11 DE BOUWPLAATS						
OND	Algemene opkuis en reiniging exterieur en interieur.		P	x		
OND	Bliksembeveiliging : visuele controle beschermingsniveau II.		1J	x		
OND	Bliksembeveiliging : volledige inspectie beschermingsniveau II.		2J	x		
2 RUWBOUWWERKEN						
22 ONDERGRONDS METSELWERK						
OND	Hernemen bescherming tegen opstijgend vocht.	x	10J		x	
OND	Oppuntstellen drainage rondom de molenromp.	x	2J		x	
24 BUITENMETSELWERK						
OND	Structuurelementen uit metselwerk : nazicht uitzicht & staat van draagconstructies en wegwerken van evt. waterinfiltraties.		1J	x		
OND	Plaatselijk herstellen van metselwerk.		P		x	x
OND	Hervoeegen met hydraulische kalkmortel.		P		x	x
OND	Verwijderen ongewenste vegetatie op gevels.		P	x	x	
OND	Algen-, mos- & schimmeldodend product.		2J		x	
OND	Reiniging naargelang vervuiling en staat oppervlak. TV197.		P		x	
OND	Gevelreiniging interieur droge methode : borstel en stofzuiger.		P	x		
25 NATUURSTEEN						
OND	Onderhoud buitendeurdorpels in blauwe hardsteen.		P	x		
26 GEWAPEND BETON						
OND	Herstel beton dakplaat.	x	P		x	
27 STAAL, GIETIJZER & SMEEDIJZER						
OND	Nazicht van de bevestiging, verankeringen en verbindingen.		1J	x		
OND	Herstel staalstructuur, metalen roostervloeren en trappen.		P		x	
OND	Volledig vernieuwen van schilderwerk van een muuranker .		P		x	x
OND	Schilderwerk op smeedijzer elementen vernieuwen.		P	x	x	x
28 GEVELBEKLEDINGEN						
OND	Herstel gevelbekleding bij mechanische aandrijving.		P	x	x	
OND	Herstel gevelbekleding bijgebouw (dieselmotor).		P	x		
3 DAK & STALEN BUITENSCHRIJNWERK						
31 DAKLICHTEN & DAKELEMENTEN						
OND	Herstel van de bekleding en de bevestiging van het dakluik. Smeren van het hang- en sluitwerk & beweegbare delen.		1J	x		
32 SLABBEN, LOKETTEN EN AANSLUITBANDEN						
OND	Behoud goede staat van slabben en aansluitingsdetails. Nazicht en opvoeging evt. beschadigde slabgroeven : TV215.		1J	x		
OND	Reiniging en zo nodig beschermen met geschikte producten.		1J	x		
33 DAKWATERAFVOER						
OND	Reiniging dakkolken, afvoerleidingen, spuw- en dakafdichting. Verwijderen dode bladeren, slib & alle materiaalresten die zich kunnen ophopen of schade kunnen geven; een toename van de belastingen en een verstopping van de waterafvoer.		1J	x		
OND	Nazicht van de lassen, voegen en bevestigingen.		1J	x		
OND	Nazicht gevels en binnenafwerkingen op aanwezigheid van vochtvlekken of biologische ontwikkelingen die veroorzaakt kunnen worden door lekken). Zie ook : TV202, TV215 en TV219.		P	x		
OND	Plaatsen of vervangen van een draadbolrooster.		P		x	x
OND	Herstel dakwaterafvoer.		P		x	

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 119/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP LANGE TERMIJN : ONDERHOUD	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
34 DAKBEDEKKING						
OND	Herstel platte dakdichting bovenaan molenromp.		P		x	
OND	Herstel dakbedekking bijgebouw (dieselmotor).		P	x		
OND	Reiniging en nazicht veiligheidsvoorzieningen op plat dak.		1J	x		
5 TIMMER- & SCHRIJNWERKEN						
51 HOUTEN VLOERCONSTRUCTIE						
OND	Nazicht houten structurelementen : aantasting door insecten, houtrot, aanwezigheid van grote scheuren, verbindingen, het goede gedrag van het geheel,... ; ook steeds wanneer er lekken vastgesteld werden in de dakbedekking.		1J	x		
OND	Herbehandeling met een schimmelwerend gehomologeerd product, noodzakelijk wanneer er lekken vastgesteld werden of wanneer er na 6m - inspectie boormeel gevonden wordt.		P		x	
OND	Nazicht van de kopeinden van de balken en van de staat van het metselwerk in de inklemmingszones.		1J	x		
OND	Nazicht en zo nodig bijwerking corrosiewerende bescherming van de verbindingsorganen van spanten, verankeringen, enz.		2J	x	x	
OND	Ontstoffen van de houten plankenvloeren (stofzuigen) en zo nodig dweilen met plantaardige zeep.		P	x		
OND	Frequentie van evt. oliebehandelingen op de plankenvloer is afhankelijk van het gebruik en het aangebrachte product.		P	x	x	
52 HOUTEN BUITENSCHRIJNWERK						
OND	Reinigen houten buitenschrijnwerk & beglazing (beglazingsvoegen, vleugels en vaste raamkaders, verluchtingsroosters en mechanische luiken), naargelang de vervuilingsgraad & volgens de voorschriften van de fabrikant.		P	x		
OND	Vrijmaken van de ontwateringsgroeven van de vleugels en de vaste raamkaders en nazicht van de reinheid van de decompressiekamer. Nazicht van de werking ervan.		1J	x		
OND	Soepele beglazingsvoegen : visuele controle staat van de voegen, hun hechting aan de ondergrond (beglazing, schrijnwerk, ruwbouw) en vervanging van delen die gebreken vertonen (bv. door vogels beschadigde voegen). Indien de voegen beschilderd werden, zo nodig afwerking vernieuwen.		1J	x		
OND	De soepele profielen ivm de luchtdichtheid reinigen met zuiver water + weinig detergent. Nazicht algemene staat en van de gelaste verbindingen (bv. in de hoeken) en vervanging van de verharde of beschadigde delen (bv. door thermoplastische elastomeren of TPE). Deze profielen mogen niet beschilderd.		1J	x		
OND	Nazicht en evt. vervanging van de soepele kitvoegen ter verzekering van de aansluiting tussen schrijnwerk en ruwbouw.		1J	x		
OND	Reinigen hang- en sluitwerk; smeren bewegende onderdelen. Afstellen, herstellen of vervangen bij gebrekkige werking, naar identiek model als bestaande. Corrosiewerende bescherming onderhouden.		P	x		
OND	Ramen en raamkozijnen : bijwerken & onderhouden of volledig vernieuwen buitenschilderwerk.		3J		x	x
55 HOUTEN TRAPPEN						
OND	Reiniging en nazicht van de bevestigingen van de houten binnentrappen, bijwerken, onderhouden of herschilderen.		1J	x		
6 HVAC & SANITAIR						
61 VENTILATIESYSTEMEN						
OND	Reiniging en ontstopping van de openingen voor de natuurlijke ventilatie. Zie TV192 & TV203.		¼-1J	x		

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 120/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP LANGE TERMIJN : ONDERHOUD	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
66 BRANDBESCHERMING						
OND	Routine-inspectie brandblusapparaten door bevoegde firma		1J	x		
7 ELEKTRICITEIT						
72 LAAGSPANNINGSINSTALLATIES						
OND	ALLE hiernavermelde keuringen en onderhoud. (zie tabel infra)		P	x		
OND	Nazicht van aansluitingen, beschermingen tegen (on)rechtstreekse aanraking, het isolatieniveau en bescherming tegen overstroom en meting aardingsweerstand.		25J	x		
OND	Nazicht van de staat en de bevestigingen van de leidingen en van de laagspanningsverdeeldozen		1J	x		
OND	Visuele inspectie van de onderdelen met het oog op de vaststelling van een evt. opwarming of abnormale geluiden.			x		
OND	Beproeving van de veiligheidsvoorzieningen en nazicht van de goede werking van de aarding.		1J	x		
OND	Onderhoud van het schilderwerk.		3J	x		
74 NORMALE EN NOODVERLICHTING						
OND	Inspectie, herstel en onderhoud verlichtingstoestellen.		P	x		
OND	Inspectie, herstel en onderhoud noodverlichting.		1J	x		
OND	Inspectie, herstel en onderhoud buitenverlichtingstoestellen.		1J	x		
OND	Vervanging van de lampen naargelang van hun levensduur.		P	x		
8 MOLENTECHNISCHE ONDERHOUD						
Conserverende behandeling van de bij de restauratie behouden molentechnische onderdelen.						
87 MAALVAARDIGHEID "INWENDIG"						
OND	Werkzame molentechnische onderdelen in werking houden.		P	x		
OND	Grondige reiniging van het molentechnisch interieur, opkuisen graan- en bloemresten, uitkuisen toestellen,...		P	x		
OND	Controle en aankloppen spieën of wiggen in wielen en rondsels, thv ijzerbalken,... Corrigeren en bijspieën.		P	x		
OND	Natrekken van bouten en knuppelstropen.		P	x		
OND	Controle en stevig vastzetten kammen, kamsleutels, spillen,...		P	x		
OND	Controle van het volledige vangstelsysteem.		P	x		
OND	Smeren draaiende onderdelen, kammen, spillen, sporrepotten, toppen van klauwijzers, lagering van de luias,...		P	x		
OND	Alle wielen afsporen.		P	x		
OND	Vervangen van enkele kammen of spillen.		P	x		
OND	Herstel mechanische aandrijving : aandrijfwielen, riem (schijv)en, beschermingskap, aandrijfjas, lageringen,...		5J	x	x	
OND	Smeren en herstel Crossley dieselmotor (niet beschermd).		5J	x		
OND	Bijregelen of herstel koning, spoor- en kroonwiel.		5J	x	x	
OND	Bijregelen of herstel 2 bascules.		5J	x	x	
OND	Bijregelen of herstel mechanische maalderij.		5J	x	x	
OND	Bijregelen of herstel haverpletter.		5J	x	x	
OND	Herstel graankuiser met jakobs ladder en trommelsysteem.		5J	x	x	
OND	De taatspotten schoonmaken en van nieuwe olie voorzien.		5J	x	x	
OND	De bovenlagers van de spillen schoonmaken, van nieuw vet voorzien en afstellen.		5J	x	x	
OND	De lagers van de assen smeren en evt. opnieuw opstellen.		5J	x	x	
OND	Vernieuwen aandrijfriemen, kettingen, touwen,... naar identiek model als het bestaande.		5J	x	x	
OND	Vernieuwen aandrijfriemen, kettingen, touwen,...		5J	x	x	

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 121/127

nr	WERKZAAMHEDEN OP LANGE TERMIJN : ONDERHOUD	EEN	PER	VRIJ	ERF	FOR
OND	Herstel steenkoppel en toebehoren als lichtwerk, bonkelaar, staakijzer,... & zo nodig smeren, afstellen, scherp		5J	x	x	
OND	Herstel steengalg.		5J	x	x	
OND	Herstel van het luiwerk, luias, lui- en klauw wiel,...		5J	x	x	
9 OMGEVINGSWERKEN						
92 VERHARDINGEN						
OND	Nazicht, reiniging en herstel toegangspad.		1J	x		
94 GROENAANLEG						
OND	Onderhoud grasmatten en bloemenweides.		P	x		
95 TERREINAFSLUITINGEN						
OND	Herstel(schilderwerk) omheining en hekkens.		1J	x		
97 BUITENMEUBILAIR						
OND	Herstel fietsenrek, infopaneel, tafel en zitbanken,...		6m	x		

Onvoorzienbare herstellingswerken, zoals stormschade, vandalisme, ... kunnen niet op voorhand ingeschat worden en zijn niet opgenomen in het overzicht.

Opmerking :

Bij een vrijstelling van toelating zijn te vervangen onderdelen naar identiek model als het te vervangen onderdeel te maken. Foto's van voor en na de vervanging worden toegevoegd aan het rapport, dat te bezorgen is aan Onroerend Erfgoed.

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 122/127

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE KEURINGEN EN WETTELIJKE VEREISTEN IN EN OP GEBOUWEN VAN BELANG BIJ INSPECTIES DOOR MONUMENTENWACHT

aard	uit te voeren activiteit
asbestinventaris	opmaak
radioactieve bliksemafleiders	meldingsplicht + verwijdering
elektrische installaties van voor 1 januari 1983:	Alle oude elektrische installaties op arbeidsplaatsen moeten voldoen aan het KB - info zie KB
elektrische installaties van na 1 januari 1983:	
elektrische installatie-hoogspanning	keuring
elektrische installatie woningen-laagspanning	keuring
elektrische installatie-laagspanning: nieuwe installatie	keuring
elektrische installatie-laagspanning na belangrijke uitbreiding	keuring
elektrische installatie-laagspanning na verzwaring v/d aansluiting	keuring
elektrische installatie-werfkasten	keuring
brandblusmiddelen	keuring
noodverlichting	keuring
pictogrammen, evacuatieplannen, instructies	voorzien, ophangen, opmaken
individuele ankerpunten EN795-type A (A1&A2)	aftesten + attest
verplaatsbare ankerpunten EN795-type B (=PBM)	keuring
horizontale levenslijnen EN795-type C	keuring
rails als levenslijn EN795-type D	keuring
doodgewichtankers/mobiele ankerpunten EN795-type E(=PBM)	keuring
ladderhaken en staphaken EN517-2006	plaatsing volgens voorschriften fabrikant
ladderhaken en staphaken EN517-2006	nazicht
ankerpunten	
gasbinneninstallaties gelegd door CERGA-instalateur	indienststelling
gasbinneninstallaties niet gelegd door CERGA-instalateur	indienststelling
bovengrondse stookolietank =<5000l	indienststelling
ondergrondse stookolietank =<5000l	indienststelling + keuring
personenliften	keuring + preventief nazicht
personenliften	preventieve inspectie
personenliften (privéliften)	preventieve inspectie
steigers (stellingen)	keuring
PBM valbeveiliging (veiligheidsharnas, antivaltostellen ...)	keuring
leeflijnen	keuring
roltrappen, rolpaden, trapliften,	keuring
stookolieverwarmingsinstallaties =<100kW	onderhoud
gasverwarmingsinstallaties =<100kW	onderhoud
verwarmingsaudit verwarmingsinstallaties =<100kW	audit
inbraakalarmsysteem	keuring
20 drinkwaterinstallaties in het Vlaams Gewest	keuring

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN : blz. 123/127

Er bestaan specifieke vereisten inzake keuringen en controles voor onder andere rusthuizen, ziekenhuizen, toeristische logies-verstreckende bedrijven, kinderopvang, ouderenvoorzieningen ... Het is onmogelijk om deze specifieke gevallen in dit overzicht op te nemen. Bij twijfel: neem contact op met een EDTC

	door wie	periodiciteit	volgens
	werkgever	eenmalig + opvolging	KB 16-03-2006
	Monumentenwacht/eigenaar gebouw	eenmalig	zie FANC KB 04-12-2012
	EDTC	jaarlijks	AREI
	EDTC	elke 25 jaar	AREI
	EDTC	voor indienstelling	AREI
	EDTC	voor indienstelling	AREI
	EDTC	voor indienstelling/jaarlijks	AREI
	EDTC	jaarlijks	AREI art.270
	bevoegd persoon	jaarlijks	ARAB/CODEX
	bevoegd persoon	jaarlijks	ARAB/CODEX
	werkgever	eenmalig	ARAB/CODEX
	bevoegd plaatser	eenmalig	EN795
	EDTC	jaarlijks	CODEX
	bevoegd persoon	jaarlijks	CODEX
	bevoegd persoon	jaarlijks	CODEX
	EDTC	jaarlijks	CODEX
	plaatser	eenmalig	EN517-2006
	bevoegd persoon	jaarlijks	EN517-2006
	CERGA-installeur	voor indienstelling	conformiteitsattest artikel 48
	EDTC	voor indienstelling	conformiteitsattest artikel 48
	erkende stookolietechnicus	voor indienstelling	VLAREM II Hfdst. 6.5
	erkende stookolietechnicus	voor indienstelling/5 jaarlijks	VLAREM II Hfdst. 6.5
	gecertificeerd onderhoudsbedrijf	6-maandelijks	KB 09/03/2003
	niet gecertificeerd onderhoudsbedrijf	3-maandelijks	KB 09/03/2003
	niet gecertificeerd onderhoudsbedrijf	jaarlijks	KB 09/03/2003
	bevoegd persoon	wekelijks	ARAB/CODEX
	EDTC	jaarlijks en na val	CODEX
	bevoegd persoon	jaarlijks	CODEX/richtlijn 89/686/EEG
	bevoegd persoon	3-maandelijks/jaarlijks	CODEX
	erkend technicus	2-jaarlijks	Besluit van de Vlaamse
	erkend technicus	jaarlijks	Regering van 08/12/2006 +
	erkend technicus	elke 15 jaar	aanpassingen
	bevoegd persoon	voor indienstelling, jaarlijks	Technische Nota T015-2 van het BEC
	bevoegd persoon	voor indienstelling	Algemeen waterverkoopreglement

7. MANIER EN TIJDSTIP VAN OPVOLGING

Er wordt voorzien in de opmaak van een basisdocument met handleiding en wordt verfijnd na overleg met de betrokken partijen. Het document zal het monitoren van het beheer en beheersplan structureel weergeven, analyseren en de mogelijkheid bieden om de nodige bijstellingen uit te voeren. De rapportagenota wordt opgemaakt voor een periode van 20 jaar (duur beheersplan), met een jaarlijkse evaluatie van de beheerswerkzaamheden. Naast de nota wordt een standaard rapportagekaart opgemaakt waarop de uitgevoerde werken kunnen weergegeven worden. De structuur en het programma waarin de nodige zaken bijgehouden worden zal bepaald worden in samenspraak met de projectgroep. Na elk evaluatiemoment wordt er een verslag opgemaakt en overgemaakt aan het agentschap Onroerend Erfgoed.

Concreet betekent dit voor volgende fases :

A. INSTANDHOUDINGSWERKEN IN AFWACHTING VAN DE RESTAURATIE

De gemeente Jabbeke heeft reeds enkele dringende instandhoudingswerken laten uitvoeren in 2015, zoals het wegvoeren van stof en puin, het plaatsen van aluminium werkladders, stutten en schoren van gebinten en vloeren, het beveiligen van houten plankenvloeren, het afdichten van de molenromp, plaatsen van een stellingzeil op de aanbouw met vliegwielen, het ontmossen en afdichten van het berghok,...

In afwachting van de restauratie zullen deze werken gecontroleerd worden en zo nodig zullen nog bijkomende instandhoudingswerken uitgevoerd worden. Er wordt jaarlijks een verslag opgemaakt van de staat van de molen door Monumentenwacht vzw. De gemeente Jabbeke maakt het verslag over aan Onroerend Erfgoed.

B. VOORONDERZOEKEN

Voor zover deze nog niet zijn gebeurd gelijktijdig met het beheersplan & waarvan aldus de resultaten verwerkt en opgenomen werden in het beheersplan. Het verslag van de vooronderzoeken wordt door de ontwerper overgemaakt aan Onroerend Erfgoed, van zodra ontvangen na de uitvoering van de vooronderzoeken.

C. RESTAURATIE

Na goedkeuring van het beheersplan zal de procedure voor de aanvraag van een erfgoedpremie via de bijzondere procedure opgestart worden. Voor de restauratie van de molen wordt volgende fasering voorgesteld, al dan niet in één aanneming :

- FASE 1 MOLENTECHNISCHE ONTMANTELING
- FASE 2 BOUWTECHNISCHE RESTAURATIE
- FASE 3 MOLENTECHNISCHE RESTAURATIE / CONSERVATIE (MUSEALE OPSTELLING)

Na toekenning van de erfgoedpremie door de Minister wordt overgegaan tot aanbesteding op basis van het door Onroerend Erfgoed goedgekeurde technisch dossier. De bouwheer zal aan Onroerend Erfgoed het aanbestedings- en gunningsverslag, de toewijzing van de werken, data van start uitvoering, einde werken & ingebruikname,... overmaken.

Tijdens de uitvoering van de restauratiewerkzaamheden wordt de erfgoedconsulent uitgenodigd op de wekelijkse werfvergaderingen en zullen de werfverslagen door de ontwerper per mail overgemaakt worden aan Onroerend Erfgoed, zodat de voortgang van de werkzaamheden gevolgd kan worden.

Na uitvoering van de restauratiewerkzaamheden wordt door de ontwerper een restauratieverslag opgemaakt, dat zo spoedig mogelijk na het beëindigen van de werkzaamheden bij Onroerend Erfgoed wordt ingediend, zodat de opdrachtgever vlot de laatste schijf van de erfgoedpremie kan ontvangen.

D. ONDERHOUDSWERKEN NA RESTAURATIE

onderhoudsregister of logboek

Alle toekomstige onderhoudswerken zullen bijgehouden worden in een onderhoudsregister met gegevens (foto's, nota's) over deze werken en eventuele herstellingen. Datum, herstellmaterialen en contactgegevens van wie de herstelling uitvoert worden genoteerd. Foto's voor, tijdens en na de werken worden toegevoegd. Problemen die op termijn opduiken, kunnen dan gelinkt worden aan werken of ingrepen die niet het gewenste effect hadden; deze kunnen eveneens gerapporteerd worden in het onderhoudsregister.

Na elk onderhoud of elke herstelling wordt een verslag of voortgangsrapport van het verloop van de werkzaamheden met vermelding van aard, plaats, datum, naam verslaggever, resultaat, incl. fotomateriaal, bezorgd aan de buitendienst van het agentschap Onroerend Erfgoed. Timing om te rapporteren :

- Is het erfgoed in slechte staat : jaarlijkse rapportering ;
- Zijn er werkzaamheden aan het erfgoed in uitvoering : rapportering ten laatste 6 maanden na beëindiging van de werkzaamheden;
- Is het erfgoed in goede staat en zijn er geen werkzaamheden gepland op korte termijn : vijfjaarlijkse rapportering

Zo nodig wordt voorafgaandelijk toestemming gevraagd voor de herstellingswerken.

regelmatige toestandsinspecties

Regelmatige toestandsinspecties zijn onontbeerlijk, alleen al als leidraad voor onderhoudswerken en kleine herstellingswerken (onderhouds- en beheersplan). De opdrachtgever zal hiervoor een beroep doen op Monumentenwacht Vlaanderen vzw, een aannemer en/of een molenbouwer,...

De opvolging van de materiële toestand van het monument na de restauratie van de Molen Van Kerrebroeck kan op regelmatige basis gebeuren (bvb.) door Monumentenwacht vzw, bij wie de gemeente Jabbeke is geabonneerd.

De bouwkundige monumentenwacht (Monumentenwacht vzw) zijn specialisten in de materiële toestand van het bouwkundig erfgoed. Hun grondige bouwkundige knowhow omvat inzicht in structuren en kennis van historische bouwmaterialen en bouwtechnieken. Zo controleren monumentenwacht met een molenaarsopleiding de constructie en de technische uitrusting van molens. Zij deinzen niet terug voor moeilijk bereikbare plaatsen. Ze zijn getraind in hoogtewerk met industriële touwtechnieken en kunnen zo de meeste bouwdelen veilig inspecteren.

De frequentie van een inspectie varieert van jaarlijks tot om de vijf jaar. Dat hangt van verschillende factoren af. In elk geval moeten de inspecties kleine defecten kunnen ontdekken voordat ze grote schade veroorzaken. Inspecties moeten de werkpunten aan het licht brengen. De levensverwachting van een molen kan verlengd worden door deze werkpunten aan te pakken, door te draaien en malen én door regelmatig onderhoud en kleine herstellingen uit te voeren.

Tijdens periodieke inspecties wordt de toestand van het bouwkundig erfgoed in kaart gebracht. Of het nu gaat om een eerste inspectie of om een herhaalinspectie, de monumentenwacht gaan altijd zo volledig mogelijk te werk. Soms voeren ze tijdens de inspectie kleine noodherstellingen of conserverende of exemplarische ingrepen uit, als dat nodig blijkt om ernstige vervolgschade te voorkomen. Vervolgens maken zij een overzichtelijk, goed gedocumenteerd rapport op. Ze sommen specifieke problemen op en koppelen daar onderhoudstips aan of richtlijnen voor veiligheid en toegankelijkheid. Het inspectierapport wordt door de gemeente overgemaakt aan Onroerend Erfgoed.

7. MANIER EN TIJDSTIP VAN OPVOLGING : blz. 126/127

Voor de in de verslagen van de monumentenwacht opgenomen aanbevelingen en de onder hoofdstuk 6 vermelde onderhoudswerken zullen zo mogelijk erfgoedpremies volgens de standaardprocedure aangevraagd worden.

Inspecties, kleine herstellingen en onderhoudswerken (met materialen, uitvoeringswijzen en uitvoerders) worden met datum bijgehouden in het logboek.

aangepaste materialen en herstellingen

Ook bij kleine herstellingen zijn aangepaste en compatibele materialen te gebruiken. Dus geen harde cementmortel, maar een compatibele kalkmortel; geen rigide herstellingen met stalen pinnen die vastgezet worden in species van kunsthars of gewapende betonnen balken en steunberen. Men zal kiezen voor flexibele en minder opvallende kabels die vastgezet worden in een hydraulische kalkspecie. Men zal de meest geschikte houtsoort toepassen voor kammen, wielen,...

Herstellingen zullen omkeerbaar zijn en de historische structuren niet overklassen; alleen waar nodig en op een zachte manier. Onderhoudswerken zullen altijd uitgevoerd worden door mensen die opgeleid zijn in oude technieken of ervaring hebben met historische structuren, meer specifiek met windmolens. Een vaste ploeg vrijwilligers, die met kennis van zaken en gesteund door regelmatige bijscholing 'hun' molen onderhouden, is goud waard.

Een conserveringsplan moet altijd voldoende financiële middelen voorzien, ook voor regelmatige basisonderhoudswerken op termijn.

actualisatie beheersplan

Het beheersplan wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd.

Concrete onderhoudswerkzaamheden worden zo nodig bijgesteld na uitvoering van de restauratie.

8. BIJLAGEN

BIJLAGEN	bijgevoegd	# blz.
Perimeter van gebied waarvoor beheersplan wordt opgemaakt	bijlage 1	1
Lijst van premiegerechtigde werken	bijlage 2	5
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating	bijlage 3	3
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	bijlage 4	1
Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	-	-
Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed die in aanmerking komen voor een premie met aanduiding op kaart	-	-
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	-	-
Lijst van cultuuroederen die in aanmerking komen voor een premie	bijlage 5	8
Lijst van premiegerechtigde werken aan een orgel dat dateert van na WOI	-	-
Lijst van handelingen waarvoor CBS niet kan oordelen dat ze van die aard zijn om wezenlijke eigenschappen van een DG/SG te verstoren	-	-
BESCHERMINGSBESLUIT "MONUMENT" d.d. 04.04.1944	bijlage 6	4
INVENTARIS VAN HET BOUWKUNDIG ERFGOED	bijlage 7	2
DIEPSONDERING – GEOTECHNISCHE TERREINPROEVEN AFDELING GEOTECHNIEK, MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN d.d. 12.05.2016.	bijlage 8	15
BOUWKUNDIGE INSPECTIE nr. W-24/50924/2009/M MONUMENTENWACHT WEST-VLAANDEREN vzw d.d. 18.02.2009.	bijlage 9	20
MOLENINSPECTIE obj.nr/2016/M MONUMENTENWACHT WEST-VLAANDEREN vzw d.d. 11.04.2016.	bijlage 10	19
AFWEGEN DIVERSE BOUW- & MOLENTECHNISCHE RESTAURATIEOPTIES	bijlage 11	28